

DIAGNOSI DE LA PRODUCCIÓ I COMERCIALITZACIÓ DELS PRODUCTES AMB DENOMINACIÓ DE QUALITAT

Denominacions de qualitat i indicacions
geogràfiques de les Illes Balears

2008

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
0. INTRODUCCIÓ	7
I. VINS	12
1. Generalitats	13
2. Vins amb denominació d'origen	20
2.1. Denominació d'origen Binissalem	20
2.2. Denominació d'origen Pla i Llevant	28
3. Vins de la terra	35
3.1 Vi de la terra de les Illes Balears	35
3.2 Vi de la terra Eivissa	41
3.3 Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord	46
3.4 Vi de la terra Illa de Menorca	51
3.5 Vi de la terra de Formentera	55
3.6 Vi de la terra de Mallorca	59
II. BEGUDES ESPIRITUOSES	63
1. Generalitats	64
2. Indicació geogràfica Herbes de Mallorca	67
3. Indicació geogràfica Gin de Menorca	70
4. Indicació geogràfica Herbes Eivissenques	72
5. Indicació geogràfica Palo de Mallorca	74
III. ALIMENTS	76
1. Generalitats	77
2. Denominació d'origen protegida Formatge Mahón-Menorca	79
3. Denominació d'origen protegida Oli de Mallorca	83
4. Indicació geogràfica protegida Sobrassada de Mallorca	88
5. Indicació geogràfica protegida Ensaimada de Mallorca	92
IV. MARQUES DE GARANTIA	94
1. PMS	95
2. MMS	97
3. ÉSMEL	99
4. MEL D'M	100
V. TAULES RESUM	101

PRESENTACIÓ

Un any més tenc el plaer de presentar-vos la *Diagnosi de la producció i comercialització de productes amb denominació de qualitat 2008*, l'estudi dels aliments amb denominació de qualitat i indicacions geogràfiques de les Illes Balears que du a terme la Conselleria d'Agricultura des de l'any 2002.

Aquest llibre l'elaboram amb la col·laboració de productors, elaboradors i consells reguladors, i és una vertadera radiografia de la situació dels aliments de qualitat de Balears; tots els implicats en el sector en treim un gran benefici en el desenvolupament de la nostra tasca.

Aquesta nova edició de la Diagnosi incorpora algunes novetats per tal de millorar l'expressió i l'anàlisi de les dades, com és la comparació entre les dades de l'any amb la mitjana dels anys anteriors; d'aquesta manera podem observar el comportament respecte de la tendència d'un període.

Podem considerar el 2008 com un any positiu per als nostres productes amb denominació de qualitat, especialment en un context de crisi econòmica generalitzada a nivell mundial en la qual el consum s'ha reduït en tots els àmbits.

Pel que fa als vins, al 2008 s'ha augmentat la comercialització, fet que valoram molt positivament especialment si ho comparam amb els resultats negatius d'algunes denominacions d'origen espanyoles importants a nivell mundial. A més, el 2008 ha estat un any en el qual l'oferta s'ha ajustat a la demanda, ja que s'ha produït menys vi que l'any anterior, i per tant hi ha menys existències de vi als cellers que potser s'haurien de vendre a preus per davall del seu valor.

Les begudes espirituoses de Balears resisteixen les contínues baixades del seu consum a nivell general, i es mantenen estables respecte de l'any 2007. Pel que fa als aliments, destacam els bons resultats de l'Oli de Mallorca i de la Sobrassada de Mallorca, en un mercat de gran competència amb altres productes que els poden substituir; els elaboradors de Sobrassada de Mallorca, a més, han hagut de fer front a una important pujada de preus de les matèries primeres.

Un fet que vull destacar és la bona acceptació que tenen els productes amb denominació de qualitat de les Illes Balears en el mercat local. Tot i que és important donar-nos a conèixer fora de les Illes, no hem de perdre de vista que és en el nostre mercat més proper on els nostres productes estan consolidats. La tasca de tots plegats consisteix ara en cercar camins per millorar la comercialització i poc a poc guanyar quota de mercat.

Mercè Amer Riera
Consellera d'Agricultura i Pesca

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCIÓ

Les figures protectores de l'origen i la qualitat dels aliments

Cada vegada més els consumidors tenen la necessitat de conèixer més sobre els aliments que consumeixen. Per aquest motiu, els productes agroalimentaris utilitzen una gran quantitat d'informació sobre el mètode de producció i d'elaboració, les races, les varietats, l'origen, etc. per tal d'atraure els possibles compradors.

pli, amb un nivell de caracterització del producte i un nivell de control molt diferent. Els trets comuns de tota la gamma de denominacions de qualitat són els següents: es tracta de figures voluntàries, que tenen per objectiu principal diferenciar els productes amb característiques especials i que són regulades mitjançant un reglament específic.

Les denominacions de qualitat es poden classificar segons el criteri en què es fonamenta la diferenciació del producte, tal i com s'indica a la *Taula 1*:

Criteri diferenciador

Denominació de qualitat

Dret administratiu i origen geogràfic

Vi de la terra
Vi de qualitat produït a una regió determinada (vqprd)
Denominació d'origen protegida - DOP (productes no vínics)
Indicació geogràfica protegida - IGP (productes no vínics i begudes espirituoses)

Dret privat. Qualitat especial

Marca de garantia

Taula 1

En aquest context, la diferenciació d'un producte és essencial per tenir èxit en la seva comercialització, i per això s'han desenvolupat diferents esquemes de certificació tant públics com privats que garanteixen que un producte té unes determinades característiques. Aquesta estratègia s'adapta perfectament als productors que cerquen competir amb l'estandardització dels productes de gran consum de les multinacionals, i que ho fan d'una manera col·lectiva sota el que s'anomenen col·loquialment *marques paraigües*.

Per donar cobertura a aquestes necessitats del sector i evitar la competència deslleial entre els operadors, les diferents administracions han desenvolupat sistemes de certificació o instruments de qualitat, especialment aquells que estan lligats a l'origen del producte. Aquests productes se sotmeten a controls de qualitat que els permeten accedir a una sèrie de distintius o segells que atorga la Unió Europea i que garanteixen el compliment de les característiques establertes.

Sota el concepte de **denominacions de qualitat** s'inclou un ventall de denominacions molt am-

Les figures que es regeixen pel dret administratiu són creades per l'Administració, en general a petició del sector, per donar resposta a una situació de mercat concreta: entendre el mercat, afavorir la competència lleial entre els productors, millorar la comercialització del producte, entre d'altres. En aquestes denominacions de qualitat l'Administració exerceix una tutela administrativa, i vetlla per tal que el sistema de control aplicat sigui efectiu.

Les marques de garantia, en canvi, són de titularitat privada i es regeixen pel dret privat. El paper de l'Administració es limita a comprovar que el reglament elaborat pel titular garanteixi que en els productes que utilitzin la marca s'estableixi un control sobre la qualitat especial. El titular de la marca requereix un informe favorable de la Conselleria d'Agricultura i Pesca per poder iniciar els tràmits de registre davant l'Oficina Espanyola de Patents i Marques.

Des del punt de vista didàctic i normatiu, l'ordenació més adequada de les diferents denominacions de qualitat és la que se segueix en aquest estudi, i que s'observa a la *Taula 2*:

	Denominació de qualitat	Marc normatiu
Vins	<ul style="list-style-type: none"> • Vi de la terra • Vi de qualitat produït a una regió determinada (vqprd): <ul style="list-style-type: none"> - Vi de qualitat amb indicació geogràfica - Vi amb denominació d'origen (DO) - Vi amb denominació d'origen qualificada (DOQ) - Vi de "terrer" - Vi de "terrer" qualificat 	<ul style="list-style-type: none"> • R(CEE) 1493/99, OCM del sector vitivinícola • Llei 24/03, de la vinya i el vi.
Productes alimentaris no vínic	<ul style="list-style-type: none"> • Indicació geogràfica protegida (IGP) • Denominació d'origen protegida (DOP) 	<ul style="list-style-type: none"> • R(CE) 510/06, protecció de les denominacions d'origen i les indicacions geogràfiques. • R(CE) 1898/06, disposicions d'aplicació del R(CE)510/06.
Begudes espirituoses	<ul style="list-style-type: none"> • Indicació geogràfica 	<ul style="list-style-type: none"> • R(CE) 110/2008, regulació de la designació i presentació de les begudes espirituoses • Llei 24/03, de la vinya i el vi.
Qualitat especial (amb possibilitat d'indicació geogràfica)	<ul style="list-style-type: none"> • Marca de garantia (col·lectiva o no) 	<ul style="list-style-type: none"> • Llei de Marques 17/01

Taula 2

Vins

Els vins foren els productes pioners en la diferenciació de la qualitat lligada a l'origen, ja que va ser a principis del segle XX que les administracions d'alguns països mediterranis del sud d'Europa, entre ells Espanya, varen desenvolupar figures anàlogues a les denominacions d'origen.

Aquesta situació ha arribat al punt en què el vi és el producte més regulat per la Unió Europea, en el qual es protegeixen especialment les qüestions relatives a l'origen. Un clar exemple de la preocupació per a la protecció de la qualitat i l'origen dels vins és el fet que un vi no pot indicar la seva zona de producció, si no ha estat reconegut oficialment com a vi de qualitat produït a una regió determinada, o com a un vi de taula amb indicació geogràfica.

La Unió Europea estableix dues categories de vins: els vins de taula i els vins de qualitat produïts en una regió determinada (vqprd). Els vqprd són vins que tenen unes característiques qualitatives especials atribuïbles a una regió vitícola delimitada, el nom de la qual s'utilitza per designar aquests vins.

A Espanya, la Llei 24/2003, de la Vinya i del Vi estableix un sistema gradual en la protecció de l'origen i la qualitat dels vins. Es fonamenta en els principis següents :

- Assegurar la **qualitat** dels vins i mantenir la seva **diversitat**.
- Proporcionar condicions de **competència lleial** entre els operadors.
- Garantir la **protecció dels consumidors** amb el principi de **veracitat i demostrabilitat** de la informació de l'etiquetatge.
- Permetre la **progressió dels vins** en diferents nivells en funció de l'exigència dels requisits que s'estableixen per a cadascuna de les categories, de manera que cada una impliqui exigències majors que la immediatament inferior.
- Disposar d'un **sistema de control** fet per un organisme públic o privat.

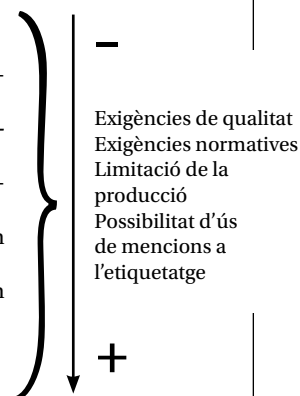
Segons el nivell de requisits que compleixin, els vins elaborats a Espanya es poden acollir a algun dels nivells següents:

Vi de taula

1. Vi de taula
2. Vi de la terra (vi de taula amb indicació geogràfica)

Vi de qualitat produït en regions determinades (vqprd)

3. Vi de qualitat amb indicació geogràfica
4. Vi amb Denominació d'Origen (DO)
5. Vi amb Denominació d'Origen Qualificada (DOQ)
6. Vi de terrers
7. Vi de terrers qualificats

Excepte les categories dels vins de terrers (6 i 7), la resta es troben ordenats de menor a major exigències de qualitat, normatives, possibilitat d'ús de mencions facultatives en l'etiquetatge i limitacions a la producció. Així, per tant, els vins amb denominació d'origen, en contraposició als vins de la terra, tenen unes exigències de qualitat i una normativa més estrictes, tenen limitada la seva producció i, a més, tenen la possibilitat de fer ús de més mencions facultatives en el seu etiquetatge.

Cada operador pot decidir a quin nivell o nivells de protecció s'acullen els seus vins, sempre que compleixin els requisits definits per a cada nivell. A més, cal tenir en compte que perquè un vi es pugui acollir a una indicació geogràfica (tots els nivells, excepte el vi de taula), aquesta ha de tenir una norma reguladora específica (*reglaments*) que reconegui la seva protecció.

Els noms geogràfics regulats per alguna de les categories tenen un ús protegit i restringit als vins que compleixen els respectius reglaments i no poden ser emprats en la designació d'altres productes vitivinícoles, ni en la designació, presentació i publicitat de vins que no compleixin els requisits d'aquell nivell. També es prohibeix l'ús de mencions com *tipus, estil, imitació*, associat a la indicació geogràfica protegida, ni tan sols en el cas que s'indiqui també el vertader origen del vi.

La llei estableix les normes que han de complir els **òrgans de gestió** dels vins de qualitat produïts en una regió determinada (vqprd). Aquest apartat difereix molt de l'antic estatut de la vinya, sobretot pel que fa als aspectes següents:

- Han de tenir personalitat jurídica pròpia, ja sigui de naturalesa pública o privada (l'antic estatut establia que els CR no tenien personalitat jurídica pròpia i eren òrgans descentralitzats adscrits a l'Administració).
- Un mateix òrgan de gestió pot gestionar dos o més vqprd.
- Els òrgans de gestió han de ser autoritzats per l'Administració.
- El terme Consell Regulador queda reservat als òrgans de gestió de les DO i DOC.

A les Illes Balears tenim dues denominacions d'origen de vins, i sis vins de la terra:

Denominacions d'origen:

- Denominació d'origen Binissalem, creada el 1989.
- Denominació d'origen Pla i Llevant, creada el 2000.

Vins de la terra:

- Vi de la terra Eivissa, aprovat el 2003. La comarca vitícola ja era reconeguda el 1996.
- Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord, creat el 2002.

- Vi de la terra Illes Balears, que es va reconèixer l'any 2003.
- Vi de la terra Illa de Menorca, aprovat l'any 2002.
- Vi de la terra de Formentera, creat el 2004.
- Vi de la terra Mallorca, reconeguda l'abril del 2007.

El mes d'agost de 2009 entren en vigor les disposicions d'aplicació de la nova OCM del vi, aprovada pel **R(CE) 479/2008**. Pel que fa a la protecció de l'origen i la qualitat dels vins, unifica els noms i les definicions de cadascun dels tipus de productes amb els emprats en els productes no vínics. Així, a partir d'agost de 2009, ja no parlarem de vins de qualitat produïts en regions determinades, sinó que a nivell europeu tindrem vins amb denominacions d'origen protegides i indicacions geogràfiques protegides, en funció del grau d'influència que té el territori en les característiques del vi.

A nivell pràctic, els noms tradicionals utilitzats a Espanya com denominació d'origen i vi de la terra es podran utilitzar en la designació dels vins que compleixin els requisits definits per l'OCM per a DOP i IGP, respectivament.

Denominacions d'origen protegides Indicacions geogràfiques protegides

Aquestes figures s'apliquen a productes alimentaris, excepte els productes vínics i les begudes espirituoses.

Pel que fa als antecedents, a l'Estat espanyol existien les anomenades denominacions d'origen i les denominacions específiques, aplicades principalment als formatges i als olis d'oliva verge. A partir de l'any 1992 i amb l'entrada d'Espanya a la UE, es varen anar introduint els noms de denominació d'origen protegida (DOP) i indicació geogràfica protegida (IGP), que són equivalents als existents a Espanya, i que han cohabitat durant molts anys en el mercat.

Una **denominació d'origen protegida (DOP)** és un nom geogràfic utilitzat per designar un producte procedent de la zona geogràfica que tenguí qualitats i característiques diferencials degudes fonamentalment o exclusivament al medi geogràfic. En conseqüència, els productes que posseeixen una denominació d'origen tenen les característiques següents:

- 1) El nom d'una denominació d'origen només es pot utilitzar per designar un producte cultivat i elaborat en la zona que indica el nom de la denominació.
- 2) El producte ha de tenir unes qualitats i característiques que han de ser degudes al medi geogràfic.

gràfic, entès aquest com els factors naturals i humans que el componen.

Les denominacions d'origen són gestionades i controlades actualment pels seus respectius Consells Reguladors.

A les Illes Balears hi ha dues denominacions d'origen protegides:

- **Denominació d'origen Mahón-Menorca**, en funcionament des del 1985.
- **Denominació d'origen Oli de Mallorca**, creada l'octubre de 2002.

Una **indicació geogràfica protegida (IGP)** és un nom geogràfic utilitzat per a designar un producte agroalimentari originari del lloc designat. De la mateixa manera que a les DOP, les característiques dels productes emparats per una IGP es deuen a l'origen geogràfic, i es diferencien de les DOP pel fet que només alguna de les fases de producció, elaboració o transformació del producte s'ha de realitzar dins de la zona geogràfica delimitada.

A les Illes Balears trobam dos productes amb Indicació Geogràfica Protegida:

- **Indicació geogràfica protegida Sobrassada de Mallorca**, el reglament de la qual es va aprovar el 1993.
- **Indicació geogràfica protegida Ensaimada de Mallorca**. Des del 1996 estava en funcionament la Denominació Específica Ensaimada de Mallorca, l'equivalent de la IGP a nivell de l'Estat espanyol. Amb la publicació del Decret 41/2003, de 25 d'abril de 2003, es va adaptar el nom a la denominació d'àmbit europeu i es va publicar en el Diari Oficial de les Comunitats Europees; la protecció del producte ja és efectiva, per tant, a tot l'àmbit europeu.

Els òrgans de gestió de les IGP són, igual que en el cas de les denominacions d'origen, els Consells Reguladors.

Pel que fa al sistema de control de les DOP i IGP, aquest es veurà afectat per les disposicions del R(CE) 510/2006. Les entitats que realitzin la certificació d'aquest tipus de productes, com ara els Consells Reguladors, hauran d'estar acreditades en el compliment de la norma EN:45011, fet que suposarà canvis en els sistemes organitzatius i de control del producte.

Indicacions geogràfiques de les begudes espirituoses

El **Reglament (CE) 110/2008** regula la definició, designació, presentació, etiquetatge i protecció de les indicacions geogràfiques de les begudes espirituoses. Aquest reglament deroga l'antic Reglament (CE)

1576/89, en el qual es definien les *denominacions geogràfiques* de les begudes espirituoses. Les novetats que inclou el nou marc legal afecten especialment al procediment de reconeixement i registre de les indicacions geogràfiques.

D'acord amb la nova norma, una beguda espirotuosa es pot designar i protegir mitjançant una **indicació geogràfica** quan alguna de les seves qualitats, reputació o altres característiques siguin imputables essencialment a l'origen geogràfic. El reglament reserva aquestes indicacions geogràfiques a aquelles begudes espirituoses que s'ajustin a unes normes específiques i ben definides.

Tot seguit s'indiquen les quatre begudes espirotuoses de les Illes Balears amb indicació geogràfica:

- Indicació geogràfica Palo de Mallorca, creada el 1993.
- Indicació geogràfica Herbes Eivissenques, creada el 1997.
- Indicació geogràfica Gin de Menorca, creada el 1997.
- Indicació geogràfica Herbes de Mallorca, creada el 2002.

Marques de garantia

Una **marca de garantia** és qualsevol signe utilitzat per una pluralitat d'empreses sota el control i l'autorització del seu titular, que certifica que els productes o serveis als quals s'aplica compleixen uns requisits comuns, especialment pel que fa a la seva qualitat, els components, l'origen geogràfic, les condicions tècniques o el sistema d'elaboració del producte o de prestació del servei. Com ja s'ha avançat en un apartat anterior, són marques privades i es regeixen per la Llei 17/2001, de Marques.

També es poden registrar com a marques de garantia els signes o les indicacions que puguin servir al comerç per assenyalar la procedència geogràfica dels productes.

Les marques de garantia disposen d'un reglament d'ús que regula els aspectes següents:

- ✓ Nom de l'associació sol·licitant.
- ✓ Les característiques que el titular de la marca certifica que compleixen els productes que fan ús de la marca.
- ✓ Les mesures que s'apliquen per verificar aquestes característiques.
- ✓ Els sistemes de control i vigilància de l'ús de la marca que es fan.
- ✓ Les responsabilitats i sancions en les quals es pugui incórrer per l'ús inadequat de la marca.
- ✓ El cànon que s'exigeix als qui utilitzin la marca.

El reglament d'ús ha de rebre l'informe favorable de l'òrgan administratiu competent, d'acord amb la naturalesa dels productes o serveis als quals es refereix la marca de garantia. En el cas de les marques de garantia de productes agroalimentaris a l'àmbit de la CAIB, l'òrgan administratiu competent és la Direcció General d'Agricultura.

Per tal que una marca de garantia sigui efectiva se n'ha de sol·licitar el registre a l'*Oficina Española de Patentes y Marcas*. Aquest òrgan dependent del

Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç publica en el *Boletín Oficial de la Propiedad Industrial* (BOPI) la sol·licitud de registre de la marca i, en el cas que no hi hagi oposicions de cap tipus, publica també la concessió definitiva.

La *Taula 3* recull les marques de garantia de productes agroalimentaris registrats per associacions de les Illes Balears.

En aquest estudi s'inclouen les dades de les marques PMS, MMS, ESMEL i MEL D'M.

Marca de garantia	Titular de la Marca	Productes que empara	Data informe DG agricultura	Data publicació sol·licitud BOPI	Data publicació concessió BOPI
PMS	Asoc. Productores de Ganado porcino de Baleares	Carn de porc		10/04/2002	01/11/2002
Fet nostro	Associació productors naturals	Diversitat de productes	23/11/2001	06/06/2002	01/03/2003
MMS	Associació del me nostro	Carn de me	11/09/2002	30/07/2002	01/05/2003
Ametla mallorquina	Foment de l'ametla mallorquina	Ametla		06/11/2000	01/07/2003
Cítrics ses Marjades	Associació de productors de cítrics de qualitat de la Vall de Sóller	Cítrics	26/02/2004	24/03/2004	01/10/2005
Mel D'M	Consell Insular de Menorca	Mel	30/05/2006		16/02/2007
ES MEL	Agrupació de defensa de l'abella mallorquina	Mel	18/10/2004		16/10/2006
CCF	Ajuntament de Formentera	Carn de mè	12/03/2007		
MCE	Consell Insular d'Eivissa	Mel	09/10/2008		

Taula 3

I. VINS

GENERALITATS

A. Dades de producció

Superfície de vinya

En el 2008, la superfície que a les Illes Balears ha estat destinada al cultiu de raïm per a la producció de vins amb denominació d'origen (DO) i vins de la terra (VT) ha estat de 1.341,85 hectàrees, valor que supera en un +2,7% el de l'any anterior.

Per grups de vins, s'ha donat un increment tant en la superfície destinada a vins amb denominació d'origen (+1,0%), com en la superfície dels vins de la terra (+6,9%).

La *Taula 1* resumeix les dades de 2008 de superfície de vinya pels diferents tipus de vi i la variació respecte de l'any anterior.

Denominació	Hectàrees	Variació 08/07
DO Binissalem	608,30	-0,4%
DO Pla i Llevant	347,40	3,7%
Total vi amb DO	955,70	1,0%
Vi de la terra Illes Balears	3,86	-70,9%
Vi de la terra Serra de Tramuntana	10,77	13,4%
Vi de la terra Mallorca	297,46	10,1%
Vi de la terra Eivissa	32,90	-1,5%
Vi de la terra Illa de Menorca	27,83	29,9%
Vi de la terra de Formentera	13,33	=
Total vi de la terra	386,15	6,9%
TOTAL VI	1.341,85	2,7%

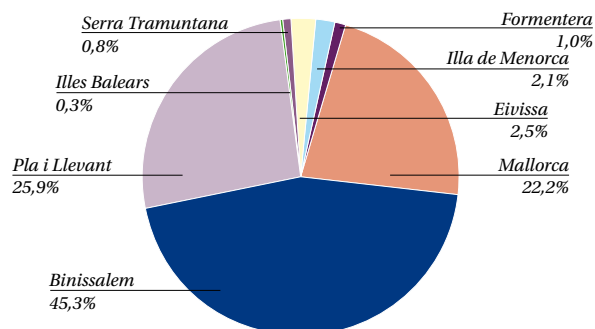
Taula 1

S'observa que el 71,2% de la superfície de vinya correspon a cultius destinats a la producció de vins amb denominació d'origen, unes 956 hectàrees. Mentre que el 28,8% restant s'ha destinat al cultiu de raïm per a l'elaboració de vins de la terra, amb un total de 386 hectàrees. Cal dir, però, que hi ha vinyes que estan inscrites a les denominacions d'origen i que posteriorment destinen el seu raïm a l'elaboració de vins de la terra.

El *Gràfic 1* mostra la distribució de la superfície total de vinya inscrita en el 2008.

Cal destacar que la denominació d'origen Binissalem és la més representativa, amb el 45,3% de la superfície total inscrita. Segueixen la DO Pla i Llevant i el Vi de la terra Mallorca, que han representat el 25,9% i el 22,2% de la vinya, respectivament.

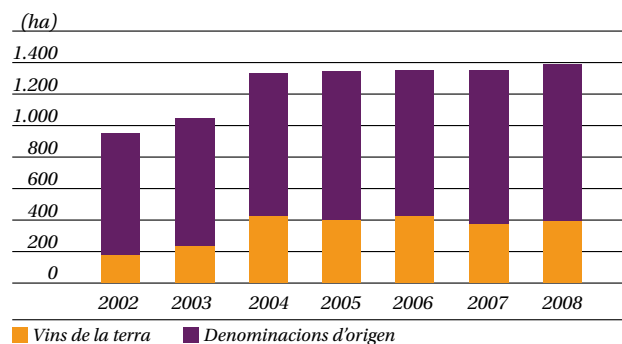
Distribució de la superfície total de vinya inscrita 2008

Gràfic 1

El *Gràfic 2* mostra l'evolució de la superfície de vinya en el període 2002-2008. S'observa que, per una banda, la tendència general en aquest període és positiva; i, per altra banda, que des de l'any 2004 existeix una clara tendència a l'estabilitat de la superfície destinada al cultiu de raïm per a la producció de vins amb denominació de qualitat.

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2002-2008)

Gràfic 2

Una manera de valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 és mitjançant l'**Índex Relatiu o IR6**, que relaciona el valor obtingut en el 2008 amb el valor mitjà del període 2002-2007. Aquest paràmetre, per tant, no avalua de manera puntual el comportament que s'ha donat en el 2008, sinó que permet fer una avaluació d'una manera global i relativa als darrers anys. Així, per a la superfície de vinya inscrita, mentre que la variació 08/07 indica un creixement puntual

del +2,7%, l'índex IR6 és molt més positiu: comparant amb la superfície mitjana durant el període 2002-2007, en el 2008 s'ha donat un increment del +13,3%.

Producció raïm

En el 2008, la producció total de raïm destinat a l'elaboració de vi amb indicació geogràfica de les Illes Balears ha estat un -4,7% inferior a la de l'any anterior, amb un total de 5.752 tones, de les quals el 68% correspon a raïm destinat a vins amb denominació d'origen i el 32% restant als vins de la terra. La *Taula 2* mostra les dades.

Denominació	Raïm produït (kg)	Variació 08/07
DO Binissalem	2.289.257	-7,3%
DO Pla i Llevant	1.626.783	-3,7%
Total vi amb DO	3.916.040	-5,8%
Vi de la terra Illes Balears	14.419	-43,4%
Vi de la terra Serra de Tramuntana	41.280	1,2%
Vi de la terra Mallorca	1.477.628 *	-2,3%
Vi de la terra Eivissa	150.655	-10,0%
Vi de la terra Illa de Menorca	103.715	15,8%
Vi de la terra de Formentera	48.454	20,7%
Total vi de la terra	1.836.151	-2,1%
TOTAL VI	5.752.191	-4,7%

* la xifra real és superior, ja que els cellers inscrits a denominacions d'origen declaren al seu Consell Regulador la producció de raïm, una part de la qual poden destinar posteriorment a l'elaboració de vins de la terra.

Taula 2

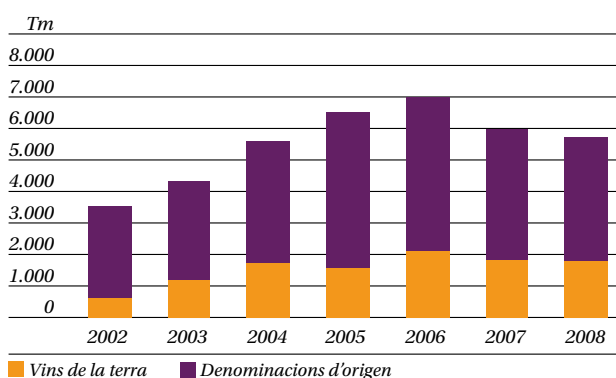
Per grups de vins, el descens ha estat bastant generalitzat. La producció de raïm per part de les dues DO ha disminuït un -5,8% i cal destacar que el descens més marcat l'ha mostrat la DO Binissalem (-7,3%). Pel que fa als vins de la terra, el descens ha estat del -2,1% i destaca la gran disminució en la producció de raïm destinat a Vi de la terra Illes Balears (-43,4%), a causa de que molts cellers han optat per elaborar Vi de la terra Mallorca.

Per varietats de raïm, les negres han estat les predominants i han representat el 75% de la producció total, encara que respecte del 2007 s'ha produït un descens del -6,6%. Quant a les varietats de raïm blanc, han suposat el 25% restant i ha augmentat la seva producció en un +1,6%.

El *Gràfic 3* mostra l'evolució de la producció de raïm durant el període 2002-2008.

Es pot observar que, després d'una etapa de creixement continu, en el 2006 s'assolí el valor màxim i s'inicià un decreixement que ha continuat en el 2008. Ara bé, en comparació amb la variació 08/07, que indica un descens del -4,7%, l'índex IR6 indica que la producció total de raïm obtinguda en el 2008 ha crescut un +3,4% en relació al valor mitjà del període 2002-2007 i apunta, per tant, cap a una tendència general positiva.

Evolució de la producció de raïm (2002-2008)

Gràfic 3

Producció de vi

Pel que fa a l'elaboració de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears, en el 2008 s'ha assolit un volum total de 37.060 hectolitres, dels quals gairebé el 67% correspon a vins amb DO i el 33% restant a vins de la terra.

Respecte de l'any anterior, les dades globals són negatives ja que s'ha donat un descens del -2,0%. Per grups de vins, les dues denominacions d'origen han mostrat una caiguda global del -7,1%, mentre que els vins de la terra han mostrat un creixement del +10,2%.

Cal destacar que, respecte de 2007, el descens més marcat ha estat el de la producció de Vi de la terra Illes Balears (-80,1%) ja que els cellers han optat per elaborar Vi de la terra Mallorca. Aquest ha mostrat l'augment més important del 2008 (+18,3%).

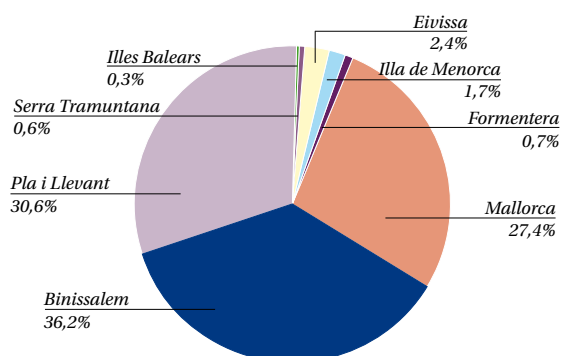
La *Taula 3* mostra les dades referents a la producció de vi.

Denominació	Vi produït (hl)	Variació 08/07
DO Binissalem	13.404,22	-12,0%
DO Pla i Llevant	11.358,00	-0,7%
Total vi amb DO	24.762,22	-7,1%
Vi de la terra Illes Balears	95,15	-80,1%
Vi de la terra Serra de Tramuntana	236,39	-6,2%
Vi de la terra Mallorca	10.163,71	18,3%
Vi de la terra Eivissa	904,55	-11,8%
Vi de la terra Illa de Menorca	647,09	12,8%
Vi de la terra de Formentera	251,35	5,5%
Total vi de la terra	12.298,24	10,2%
TOTAL VI	37.060,46	-2,0%

Taula 3

Proporcionalment, el volum total de vi elaborat en el 2008 es distribueix tal i com s'il·lustra en el *Gràfic 4*. Cal destacar que la part majoritària correspon a les denominacions d'origen i que, dels vins de la terra, predomina clarament el Vi de la terra Mallorca.

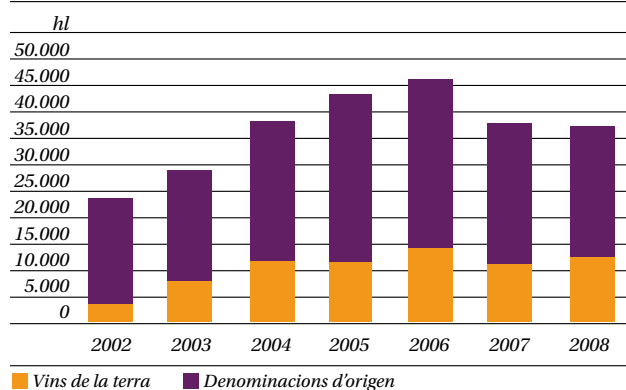
Per tipus de vins, el negre ha estat el més representatiu amb el 62,4% de la producció total de vi,

Distribució del volum de vi elaborat 2008

Gràfic 4

encara que respecte del 2007 s'ha reduït en un -5,2%. El segueix en ordre d'importància el vi blanc, que ha suposat en el 2008 el 25,1% de la producció total i ha mostrat un augment del +5,9% respecte de l'any anterior. Pel que fa al vi rosat, ha estat el que ha mostrat el major increment (+10,7%) però continua essent el menys representatiu (12,5% de la producció total).

El Gràfic 5 mostra l'evolució de la producció de vi durant el període 2002-2008. S'observa que, igual que la producció de raïm, el volum de vi produït va experimentar una etapa de creixement entre els anys 2002 i 2006, any en què es donà la inflexió i comença el decreixement. L'any 2008 ha continuat amb aquest decreixement, ja que s'ha produït un descens del -2,0% respecte del 2007.

Evolució de la producció de vi (2002-2008)

Gràfic 5

Ara bé, contràriament a la variació 08/07, l'índex **IR6** indica un comportament positiu en el 2008 amb un valor de 2,5%. És a dir, respecte del volum de vi mitjà obtingut en el període 2002-2007, el volum de vi produït en el 2008 ha resultat un +2,5% superior. Això apunta una tendència general positiva.

Com ja s'ha mencionat anteriorment, la producció total de vi amb indicació geogràfica de les

Illes Balears ha estat en el 2008 inferior a la de l'any anterior en un -2,0%. Aquest comportament negatiu ha estat bastant generalitzat a nivell d'altres regions d'Espanya i també d'altres països europeus. Així, segons les dades estadístiques publicades pel Consell Regulador de la denominació d'origen qualificada Rioja¹, el volum de vi elaborat en el 2008 s'ha reduït en un -0,6% respecte de l'any anterior. En la mateixa línia es manifesta el servei d'estadístiques del Ministeri d'Agricultura francès²: el descens en la producció de vi no només s'ha reduït respecte de 2007 (-5% per a vins amb denominació d'origen i -13% per als vins de la terra), sinó que la producció francesa de vi en el 2008 ha estat la més baixa des de l'any 1992.

Evidentment, aquesta reducció en la producció de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears és deguda a la menor producció de raïm durant la campanya 2007/2008 (-4,7%). Entre els factors causants d'aquest descens, cal destacar els meteorològics, que ha contribuït a l'aparició de certes malalties. D'acord amb les declaracions del president del Consell Regulador de la DO Binissalem³, la darrera campanya ha estat molt inhabitual a causa de les pluges registrades els mesos de maig i juny, que provocaren l'aparició de diferents fongs i *mildiu*.

A nivell estatal, s'ha produït un descens generalitzat de la producció de raïm destinat a l'elaboració de vins amb indicació geogràfica. Així, per exemple, una denominació d'origen tan consolidada com és Rioja¹ ha sofert una disminució del -3,4% en la quantitat de raïm produït durant la campanya 2007/2008. També és el cas de la DO Somontano⁴, que ha obtingut una verema un 30% inferior a l'esperada inicialment; o la DO Alicante⁵ i les gallegues DO Valdeorras i DO Ribeiro⁶, que coincideixen totes en assenyalar les accions climàtiques com a causa d'aquestes reduccions en les seves produccions de raïm.

¹ Memoria 2008. "Estadísticas. El Rioja en cifras", www.riojawine.com.

² VIVIR EL VINO (febrer 2009). "Francia obtiene su producción más baja desde 1992".

³ Revista Sa Plaça (núm. 149, de setembre 2008). "La verema, menys productiva, farà millorar la qualitat del vi".

⁴ La vendimia de 2008. Departamento de Comunicación del Consejo Regulador de la DO Somontano, www.dosomontano.com.

⁵ "Excelente añada 2008 en la DO Vinos Alicante", www.crdto-alicante.org.

⁶ Una campanya satisfactoria para el sector vinícola, especial economía gallega 2008 del diario Faro de Vigo (31/12/2008).

B. Dades de comercialització

Comercialització de vi

Globalment, les vendes de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears (DO+VT) han augmentat en el 2008 en un +3,4%, amb una quantitat total de vi comercialitzat de gairebé 33.223 hectolitres. El vins amb denominació d'origen han suposat el 68,6% del volum total de comercialització, mentre que els vins de la terra han representat el 31,4% restant.

La *Taula 4* recull les dades de comercialització obtingudes en el 2008.

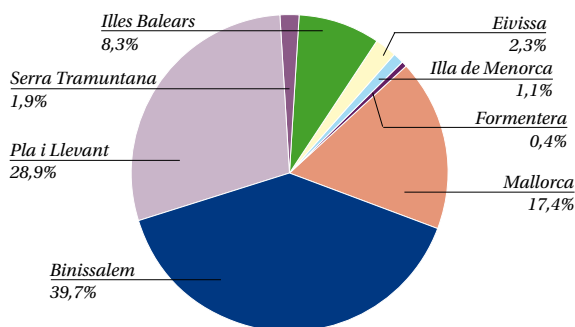
Denominació	Vi comercialitzat (hl)	Variació 08/07
DO Binissalem	13.188,98	-0,1%
DO Pla i Llevant	9.599,57	0,8%
Total vi amb DO	22.788,55	0,2%
Vi de la terra Illes Balears	2.761,83	-59,1%
Vi de la terra Serra de Tramuntana	640,62	-27,4%
Vi de la terra Mallorca	5.765,37	1046,9%
Vi de la terra Eivissa	776,12	6,9%
Vi de la terra Illa de Menorca	354,68	-2,4%
Vi de la terra de Formentera	135,53	-20,9%
Total vi de la terra	10.434,15	10,9%
TOTAL VI	33.222,70	3,4%

Taula 4

Per grups de vins, el comportament ha estat molt diferent, ja que per part de les dues denominacions d'origen les vendes s'han mantingut pràcticament estables (+0,2%), mentre que els vins de la terra han mostrat un important increment respecte de 2007 (+10,9%).

Cal destacar que les vendes de Vi de la terra Illes Balears han mostrat el descens més marcat (-59,1%), ja que els cellers han passat a elaborar i vendre Vi de la terra Mallorca, la comercialització del qual s'ha multiplicat per 11 en el 2008.

Distribució del volum de vi comercialitzat 2008

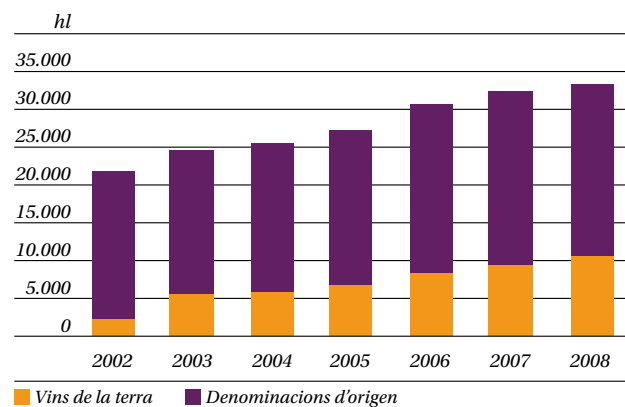
Gràfic 6

El *Gràfic 6* mostra la distribució del volum total de comercialització dels vins amb indicació geogràfica elaborats a les Illes Balears. S'observa que les dues denominacions d'origen suposen la major part de les vendes totals realitzades en el 2008 (68,6%).

Per tipus de vins, el negre ha estat el més representatiu, amb el 63,5% del total comercialitzat en el 2008. El segueixen el vi blanc i el vi rosat, que han representat el 25,1% i l'11,4% respectivament. Respecte de 2007, el vi negre és l'únic que ha mostrat un comportament positiu, amb un creixement del +7,4%. Per contra, s'ha produït un descens en les vendes tant de vi blanc (-3,3%) com de vi rosat (-2,1%).

El *Gràfic 7* mostra l'evolució de les vendes de vins amb indicació geogràfica (DO+VT) de les Illes Balears en el període 2002-2008.

Evolució de la comercialització del vi (2002-2008)

Gràfic 7

Podem observar que la comercialització total ha anat augmentant regularment en els darrers anys mostrant, per tant, una tendència positiva estable.

L'índex **IR6** per a la comercialització total indica també una tendència positiva, ja que la relació entre el volum de vendes obtingut en el 2008 i el volum mitjà del període 2002-2007 ha resultat de 23,5%.

La **Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008** és un altre paràmetre que, utilitzat en termes de comercialització, serveix per avaluar la tendència, ja que indica la variació mitjana anual de la comercialització en el període indicat. En el cas de les vendes totals de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears, aquest valor és de 7,44%. Per tant, en el període 2002-2008 les vendes s'incrementaren com a mitjana un +7,44% cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica també una tendència general positiva.

Com ja s'ha mencionat anteriorment, les vendes de vins amb indicació geogràfica de la Comunitat Autònoma han crescut un +3,4% respecte de l'any anterior. Aquests resultats comercials s'han de valo-

rar molt positivament, especialment si es comparen amb les dades de comercialització negatives que han mostrat determinats vins espanyols, com són: DO Penedès⁷ (-23,9%), DO La Rioja¹ (-7,4%) i DO Ribera del Duero⁸ (-5,1%).

Les dades publicades pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, en el seu Panel de Consum Alimentari⁹, indiquen també un any negatiu en relació al consum de vins de qualitat produïts a regions determinades (v.q.p.r.d.), amb un descens del -0,6% respecte de 2007.

Així mateix, d'acord amb les conclusions de l'anàlisi realitzat per l'Observatori Espanyol del Mercat del Vi¹⁰ (OEMV), les vendes de vins espanyols dins el mercat interior continuaren en el 2008 amb la seva tendència descendent, amb caigudes del -10% en el canal d'hoteleria i del -3,2% en el canal alimentació. Per tant, és notablement destacable el comportament positiu que han mostrat els vins balears.

Entre les causes d'aquestes caigudes en les vendes, l'OEMV¹⁰ destaca: la nova OCM, la situació financera actual (desacceleració econòmica, abandonament de vinyes, tancament de bodegues,...) i l'evolució del consum. Aquest darrer aspecte està provocant, tal i com afirma la revista "Distribución y Consumo"¹¹, un canvi en els hàbits dels consumidors que comencen a cercar vins més comercials (més fruitats en lloc de vins de cria i amb menor graduació alcohòlica) i més econòmics, disponibles a grans superfícies i hipermercats, i es releguen els vins més cotitzats a tendes especialitzades i clubs gourmets.

Un altre factor que dificulta la comercialització dels vins espanyols és l'elevada competència¹¹, no només dins el mercat nacional, sinó també en les exportacions a causa de l'aparició de nous països elaboradors i consumidors. Així mateix, cal fer menció de l'efecte sobre el consum que tenen les campanyes anti-alcohol (tant per motius de conducció com de salut).

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

Aquesta ràtio és la relació entre el volum de producció i el volum de comercialització del mateix any i ens dóna una idea del grau d'equilibri que hi entre les dues variables. En el 2008, la ràtio per als valors totals de producció i comercialització de vins amb

indicació geogràfica ha estat de R=1,12. Aquest valor, com que és superior a 1, indica que s'ha produït més del que s'ha venut.

Per grups de vins, la situació ha estat similar: tant la ràtio dels vins amb DO com la dels vins de la terra han estat superiors a 1, la qual cosa indica que el volum de producció supera el volum de comercialització.

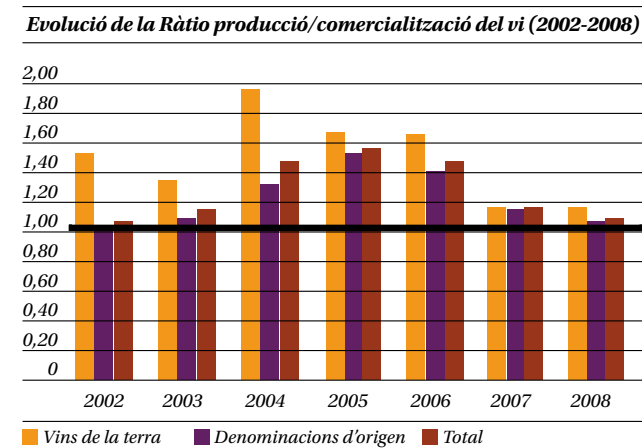
Respecte del 2007, s'ha produït un descens del valor de la ràtio total (-5,1%), i tant per als vins amb denominació d'origen (-6,8%) com per als vins de la terra (-0,8%), la qual cosa indica una aproximació entre les dues variables.

La Taula 5 mostra les ràtios del 2008, pels diferents vins i pel total.

Denominació	Ràtio	Variació 08/07
DO Binissalem	1,02	-11,3%
DO Pla i Llevant	1,18	-1,7%
Total vi amb DO	1,09	-6,8%
Vi de la terra Illes Balears	0,03	-57,1%
Vi de la terra Serra de Tramuntana	0,37	32,1%
Vi de la terra Mallorca	1,76	-89,7%
Vi de la terra Eivissa	1,17	-17,0%
Vi de la terra Illa de Menorca	1,82	15,2%
Vi de la terra de Formentera	1,85	33,1%
Total vi de la terra	1,18	-0,8%
TOTAL VI	1,12	-5,1%

Taula 5

El Gràfic 8 mostra l'evolució de les ràtios obtingudes dins el període 2002-2008.

Gràfic 8

Es pot observar que els valors de la ràtio per als dos grups de vins han estat sempre per sobre de l'equilibri, és a dir, valors superior a 1. Per tant, en els darrers sis anys, la producció ha superat sempre la comercialització.

L'any 2008, s'ha reduït en un -5,1% la diferència entre el volum de producció i volum de comercia-

⁷ "Estadísticas de comercialización año 2007 vs 2008" Consell Regulador de la DO Penedès, www.dopenedes.es.

⁸ Evolución de registros en la DO Ribera del Duero, www.riberadelduero.es.

⁹ "La Alimentación mes a mes" (deseembre 2008). www.marm.es.

¹⁰ "El sector bodeguero español acusa la crisis, con caídas del consumo interno de hasta el 10%". Noticias de sectores económicos (març 2009), www.lukor.com.

lització respecte de 2007. Aquesta aproximació entre les dues variables està resultant en una aproximació al valor d'equilibri.

D'acord amb les dades aportades pel Fons Espanyol de Garantia Agrària¹² (FEGA), les existències de vi a Espanya han estat molt semblants en les dues darreres campanyes, amb un lleuger increment del +1,7%, degut bàsicament a l'augment de l'estoc de vins de qualitat.

Mercats de comercialització

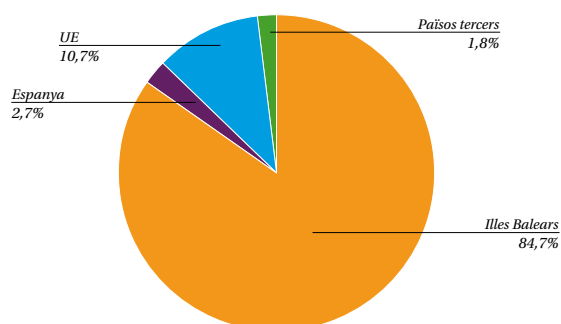
Quant als mercats de comercialització, els vins amb denominació d'origen i vins de la terra de les Illes Balears es comercialitzen principalment dins la pròpia comunitat autònoma, amb el 86,3% del total de les vendes realitzades dins de la CAIB, aproximadament uns 28.677 hectolitres. Respecte del 2007, les vendes locals han estat un +5,3% superiors.

La comercialització a la resta de l'Estat espanyol s'ha reduït respecte de 2007 en un -7,3% i ha assolit els 813 hectolitres, que han representat només el 2,4% de la comercialització total.

Les exportacions de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears representaren en el 2008 l'11,3% del total comercialitzat, amb uns 3.732 hl venuts fora d'Espanya. Respecte de 2007, les exportacions han estat inferiors en un -7,4%.

Els Gràfics 9 i 10 mostren les distribucions dels mercats de comercialització dels vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears dels anys 2007

Mercats de comercialització 2007

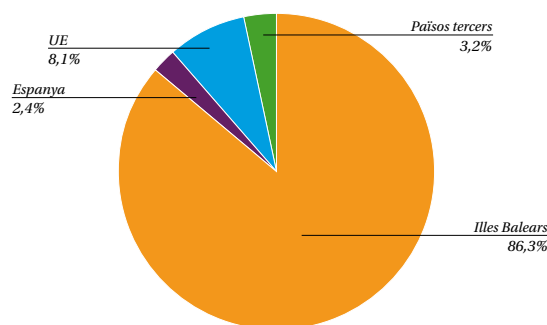

Gràfic 9

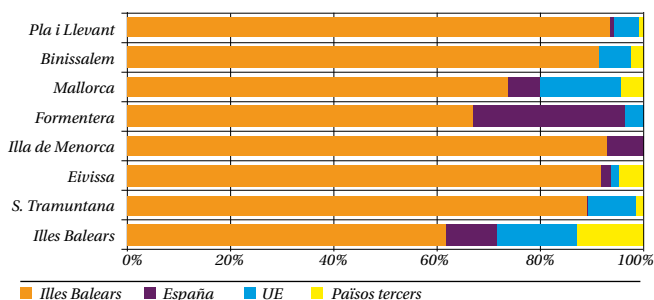
i 2008. I el Gràfic 11 distribueix per destins el volum de comercialització dels diferents grups de vins de la CAIB.

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 10

Mercats de comercialització per vins 2008

Gràfic 11

Exportacions

El volum total exportat de vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears ha estat en el 2008 de gairebé 3.732 hl. El comportament de les exportacions respecte de 2007 ha estat negatiu, ja que les vendes a l'estranger han estat inferiors en un -7,4%.

A nivell estatal, les dades d'exportació de vins amb indicació geogràfica tampoc són positives, com per exemple les denominacions d'origen DO Rioja¹ i DO Penedès⁷, que han reduït les seves exportacions en un -5,5% i -37,3% respectivament. D'acord amb l'article publicat en la revista *Distribucion y Consumo*¹¹, les exportacions espanyoles s'han anat incrementant en les dues darreres dècades i han arribat a representar el 80% de les vendes totals. Ara bé, una gran part del volum exportat és representada pels vins de taula i granel. Segons l'Observatori Espanyol del Mercat del Vi¹⁰ (OEMV), en el 2008 s'incrementaren en un +8,5% les exportacions espanyoles de vi, gràcies a les vendes de granel, mentre que les

¹¹ Revista Distribución y Consumo (novembre-desembre 2008). "El vino cambia de estilo".

¹² Revista Vivir el Vino (febrer 2009). "Se estabilizan las existencias en España".

vendes dels vins v.q.p.r.d. han quedat estancades a causa de la gran competitivitat i els elevats preus dels vins espanyols.

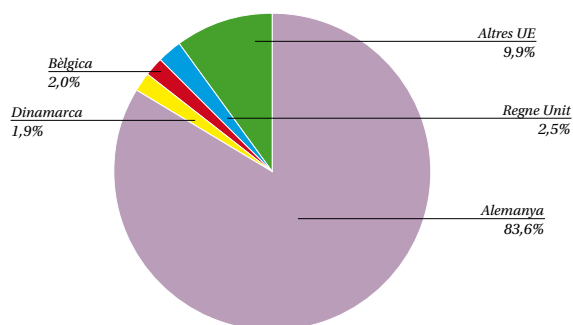
Per als vins de la CAIB, han estat els països extracomunitaris els que han mostrat un important augment de les vendes (+81,1%), que no ha estat suficient per compensar la reducció de les vendes a la Unió Europea (-22,3%).

Malgrat aquesta reducció, les exportacions a països de la UE representen el 71,7% del total exportat. Destaca Alemanya com a principal destí, ja que ha representat gairebé el 84% del mercat europeu dels vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears. A més a més, Alemanya representa el 60% del total exportat, per la qual cosa l'evolució del comerç en el mercat alemany marca la tendència del comerç exterior dels vins de la comunitat autònoma.

Altres destins europeus que cal destacar són el Regne Unit, Bèlgica i Dinamarca; i altres minoritaris són França, Àustria i Suècia.

El Gràfic 12 il·lustra la distribució de les exportacions realitzades dins la Unió Europea.

UE

Gràfic 12

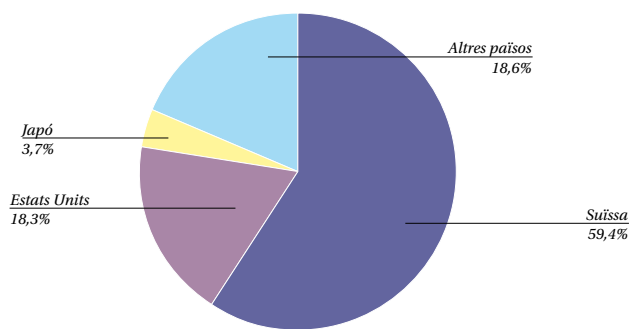
El 28,3% restant correspon a la comercialització a països tercers. Cal destacar com a destí principal Suïssa, amb el 59% de les vendes realitzades fora de la UE; a més, suposa el segon destí de les exportacions totals amb el 17%. Un altre destí important han estat els Estats Units, que representaren el 18% de les vendes a països tercers i també el 5% del total exportat. Altres destins que cal destacar són el Japó, Panamà i la República Dominicana.

El Gràfic 13 mostra els destins extracomunitaris de l'any 2008.

Preus

Quant als preus, la tendència dels vins de la CAIB dels darrers anys ha estat positiva, és a dir, han anat augmentant, la qual cosa els complica la competitivitat. En el 2008, l'augment respecte del 2007 ha

Països tercers

Gràfic 13

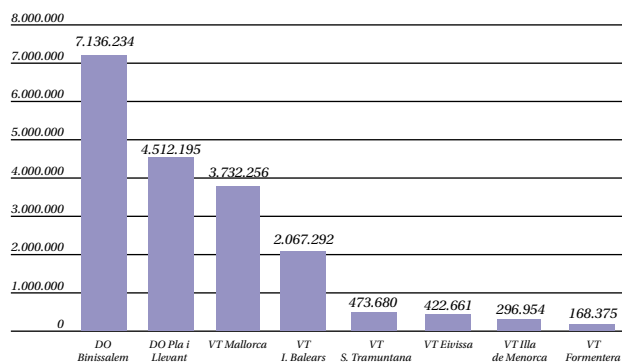
estat del +2,5%, i s'ha arribat a un preu de venda de 5,66 €/l.

Així, l'augment de preus i l'increment en la comercialització total han donat lloc a un augment en el valor total dels vins DO+VT de la CAIB comercialitzats en el 2008, que ha estat de l'ordre del +6,5% respecte de 2007. La facturació total ha estat de 18,8 milions d'euros, dels quals el 61,9% correspon a les vendes de vins amb denominació d'origen i el 38,1% restant a les vendes de vins de la terra.

El Gràfic 14 representa la importància econòmica dels diferents vins amb indicació geogràfica de les Illes Balears en el 2008.

Importància econòmica del vins de qualitat de la CAIB 2008

€

Gràfic 14

VINS AMB DENOMINACIÓ D'ORIGEN

2.1 Denominació d'origen Binissalem

La denominació d'origen Binissalem empara vins distingits i diferenciats negres, rosats, blancs i espumosos. Són vins elaborats principalment a partir de les varietats autòctones de les illes: *manto negre* i *moll*.

Els vins negres són de notable qualitat, marcada personalitat, elevada graduació, amb cos, ben equilibrats i aptes per a la criança. Els vins blancs són diferenciats, delicats i fruitats.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La denominació d'origen Binissalem ocupa la part central de l'illa de Mallorca, una planícia de suau relleu, tancada al nord per la Serra d'Alfàbia, que resguarda la zona dels vents freds i humits.

La zona de producció i elaboració dels vins emparats per la denominació d'origen Binissalem està integrada pels termes municipals de Binissalem, Consell, Santa Maria del Camí, Sencelles i Santa Eugènia.

2. Normes de producció i elaboració

L'elaboració dels vins protegits amb la denominació d'origen Binissalem es realitza amb les varietats següents:

- **Negres:** *manto negre*, *callet*, *ull de llebre*, *monestrell*, *cabernet sauvignon*, *sirà* i *merlot*.
- **Blanques:** *moll o premsal blanc*, *parellada*, *macabeu*, *moscatell* i *chardonnay*.

Les varietats considerades principals són: *manto negre*, *moll* i *moscatell*. La presència de la varietat *manto negre* en els vins negres és de com a mínim el 50%, mentre que els vins blancs s'elaboren amb un mínim del 50% de raïm de la varietat *moll o moscatell*. L'elaboració dels vins espumosos es realitza a partir de les varietats *moll* (mínim 50%), *parellada*, *macabeu* i *chardonnay*.

Cultiu

Les pràctiques de cultiu són les tradicionals que tendeixen a donar les millors qualitats. La densitat de plantació de les vinyes de la denominació d'origen Binissalem és com a màxim de 5.200 ceps per hectàrea, i com a mínim de 2.225 ceps per hectàrea.

La producció màxima admesa per hectàrea és de:

- **Varietats blanques:** 9.000 kg/ha, excepte la de *parellada* que és de 10.000 kg/ha.
- **Varietats negres:** 7.500 kg/ha, excepte la de *callet* que és de 9.000 kg/ha i la de *cabernet sauvignon* 6.500 kg/ha.

La formació i conducció dels ceps s'efectua pels sistemes de vas o espatllera; aquest darrer sistema consisteix en guiar el creixement del cep per un enreixat de fil de ferro per tal de sostenir-lo.

La poda en vas s'efectua deixant un màxim de 14 ulls per planta, distribuïdes en brocades de dos ulls a la vista com a màxim. El nombre màxim d'ulls productors per hectàrea és de 28.000.

Elaboració

Els vins emparats per la denominació d'origen Binissalem són blancs, rosats, negres i espumosos, amb la graduació alcohòlica adquirida mínima següent:

Blancs:	10,5°
Rosats:	11,0°
Negres:	11,5°
Espumosos:	10,5°

L'extracció del most es realitza seguint pràctiques tradicionals aplicades amb una moderna tecnologia, i es limita el rendiment a 70 litres vi per cada 100 kg de raïm.

Criança

La criança dels vins amb denominació d'origen Binissalem es realitza en els mateixos municipis que componen la zona d'elaboració.

Els vins sotmesos a criança tenen un envelliment mínim de 2 anys naturals, dels quals com a mínim sis mesos romanen en recipients de roure de 1.000 litres de capacitat màxima.

3. Dades de producció

L'any 2008, el nombre de viticultors inscrits a la denominació d'origen Binissalem ha estat de 153, quatre menys que l'any anterior. D'aquests, 107 viticultors han produït raïm destinat a l'elaboració de vi amb dret a estar emparat per la DO.

La superfície total de vinya inscrita en els registres de la denominació d'origen ha estat de 608,30 hectàrees, 456 de les quals han produït raïm destinat a l'elaboració de vi emparat.

Les varietats de raïm negre han estat les majoritàries, ja que han representat el 82% de les hectàrees inscrites. El 18% restant ha estat destinat al cultiu de varietats blanques.

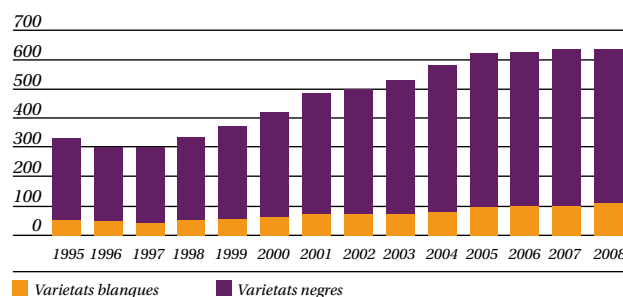
Respecte de l'any anterior, la superfície total inscrita en el 2008 ha sofert un petit descens, de l'ordre del -0,4%. Per tipus de raïm, el cultiu de raïm negre s'ha reduït en un -2,0% mentre que el de raïm blanc s'ha incrementat en un +7,4%.

La *Taula 1* mostra les dades referents a la superfície de vinya inscrita des del 2002.

La relació entre el valor obtingut en el 2008 i el valor mitjà dels darrers sis anys, és a dir, del període 2002-2007, es coneix com **Índex Relatiu** o **IR6**. Aquest paràmetre permet valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 d'una manera global i no puntual. Així, per a la superfície de vinya inscrita a la DO, la variació 08/07 indica un petit descens (-0,4%), mentre que l'IR6 és positiu: comparant amb la superfície mitjana en el període 2002-2007, en el 2008 s'ha incrementat un +8,8%.

Evolutió de la superfície de vinya inscrita (1995-2008)

ha

Gràfic 1

Històricament, la superfície de vinya inscrita a la DO ha anat augmentant des del seu inici i ha assolit en el 2008 un valor que gairebé duplica el de l'any 1995. Així mateix, ha mostrat una tendència a l'estabilitat en els darrers quatre anys. El *Gràfic 1* mostra l'evolució de la superfície de vinya inscrita a la DO pels dos tipus de raïm.

Producció de raïm

La producció de raïm en el 2008 ha estat de 2.289.257 kg, una quantitat que ha resultat inferior a la de l'any anterior en un -7,3%. Per tipus de raïm, el negre ha mostrat una disminució del -8,1% i ha suposat el 77% de la producció total de raïm. Les varietats de raïm blanc han representat el 23% restant de la producció total i han mostrat una reducció del -4,4% respecte del 2007.

La *Taula 2* recull les dades de producció de raïm dels darrers anys.

En aquest cas, el paràmetre **IR6** indica una tendència general negativa, ja que el valor obtingut en el 2008 ha estat un -1,4% inferior al valor mitjà dels darrers sis anys.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Viticultors	150	145	149	153	157	157	153	-4	
VINYA (ha)									
Blanc	71,24	71,68	80,69	92,57	97,83	101,01	108,46	7,4%	26,4%
Negre	408,67	436,16	479,24	504,17	501,79	510,00	499,84	-2,0%	5,6%
TOTAL	479,91	507,84	559,93	596,74	599,62	611,01	608,30	-0,4%	8,8%

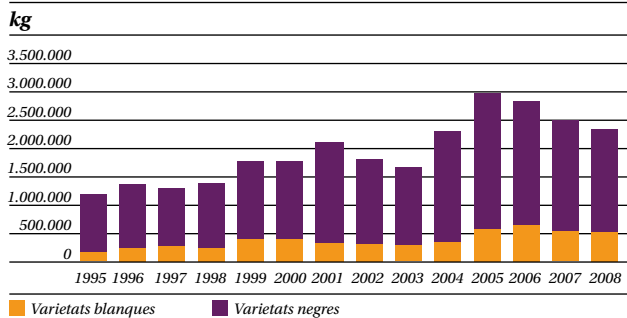
Taula 1

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
RAÏM (kg)									
Blanc	318.143	283.106	347.725	572.649	647.956	543.793	519.579	-4,4%	14,9%
Negre	1.467.188	1.358.349	1.993.185	2.376.258	2.150.954	1.926.015	1.769.678	-8,1%	-5,3%
TOTAL	1.785.331	1.641.455	2.280.910	2.948.907	2.798.910	2.469.808	2.289.257	-7,3%	-1,4%

Taula 2

Aquesta reducció continua amb la tendència negativa dels darrers tres anys, encara que en relació amb els valors obtinguts a l'inici de la DO, l'any 2008 duplica la producció de raïm del 1995. L'evolució de les produccions de raïm blanc i negre es pot observar al Gràfic 2.

Evolució de la producció de raïm (1995-2008)

Gràfic 2

El rendiment mitjà obtingut per la DO durant la campanya 2008 ha estat de 5,02 t/ha. Respecte de l'any anterior, en què s'assolí un rendiment de 5,33 t/ha, s'ha produït un descens del -5,8%.

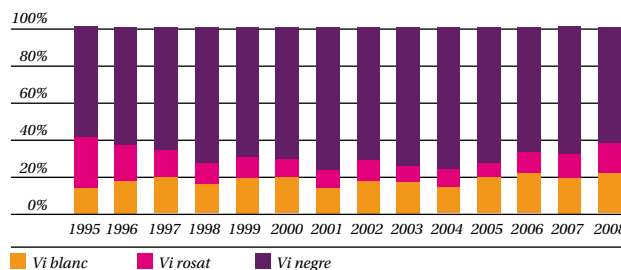
Elaboració de vi

Després que en el 2005 s'obtingués el valor més alt de producció de la denominació d'origen Binissalem, els tres darrers anys s'ha produït un descens continu en la producció de vi emparat. En el 2008, la producció total ha estat de 13.404 hectolitres de vi, el que suposa un descens de gairebé el -12% respecte de 2007.

La Taula 3 mostra les dades de producció de vi amb DO Binissalem durant els darrers set anys.

El Gràfic 3 mostra l'evolució de la proporció que ha representat cada tipus de vi des del 1995. S'observa que la tendència dels darrers anys és cap a un augment de la diversificació, ja que la producció de vins blancs i rosats creix, en detriment dels vins negres.

Evolució de la producció segons el tipus de vi

Gràfic 3

El paràmetre **IR6**, en el cas de la producció total de vi, ha estat de -10%, la qual cosa indica que el valor obtingut en el 2008 ha estat inferior al valor mitjà del període 2002-2007. Aquest valor d'IR6 ha estat molt semblant al de la variació 08/07, que ha estat del -12%, per tant s'indica una tendència general negativa en els darrers anys.

Per tipus de vi, la producció de vi negre ha mostrat també un comportament negatiu, amb un IR6 del -21,2% i una variació 08/07 de -19,7%. El vi blanc, que ha mantingut estable la seva producció en el 2008 respecte de l'any anterior, ha crescut en comparació al període 2002-2007 ja que el valor de IR6 ha estat de 5,6%. Quant al vi rosat, la tendència general ha estat positiva en els darrers anys (IR6= 40,3%) i en el 2008 s'ha continuat amb aquesta tendència, amb una variació 08/07 del +12%.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Nombre de cellers	12	12	13	15	15	15	16	+1		
Producció de Vi (hl)	Blanc	2.032,85	1.802,50	2.271,94	3.567,90	3.887,00	2.899,44	2.898,58	-0,03%	5,6%
	Rosat	1.340,70	1.028,40	1.471,35	1.440,40	1.966,00	1.912,00	2.142,25	12,04%	40,3%
	Negre	8.397,34	8.128,55	11.880,48	13.279,93	11.610,00	10.417,84	8.363,39	-19,72%	-21,2%
	TOTAL	11.770,89	10.959,45	15.623,77	18.288,23	17.463,00	15.229,28	13.404,22	-11,98%	-10,0%

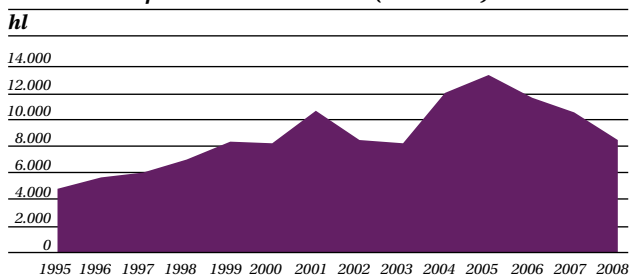
Taula 3

Per tipus de vi, cal destacar el descens que s'ha donat en la producció de vi negre (-19,7%), encara que quantitativament continua essent el de més importància a la DO, ja que ha representat el 62,4% de la producció total de vi en el 2008. El vi blanc s'ha mantingut pràcticament estable i ha representat el 21,6%. El vi rosat ha estat l'únic que ha experimentat un creixement respecte de 2007 (+12%), amb un total de 2.142 hl produïts, que representen el 16% de la producció total obtinguda durant l'any 2008.

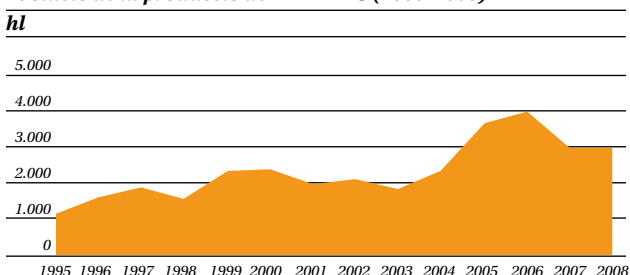
Els Gràfics 4, 5, 6 i 7 mostren l'evolució i la tendència de la producció dels diferents tipus de vi amb denominació d'origen Binissalem des del 1995.

Evolució de la producció de VINEGRE (1995-2008)

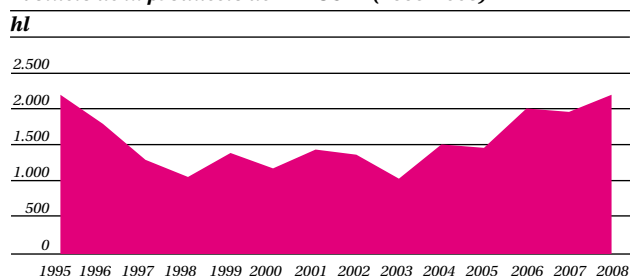
Gràfic 4

Evolució de la producció de VI BLANC (1995-2008)

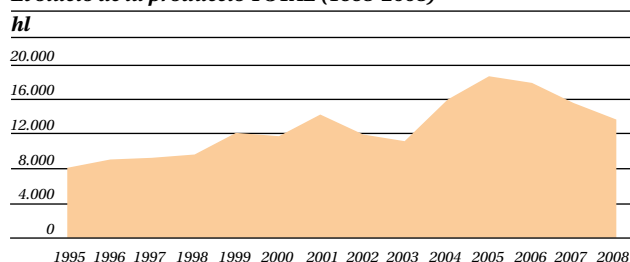
Gràfic 5

Evolució de la producció de VI ROSAT (1995-2008)

Gràfic 6

Evolució de la producció TOTAL (1995-2008)

Gràfic 7

Qualificació de les anyades

1990	MOLT BONA
1991	BONA
1992	BONA
1993	BONA
1994	EXCEL·LENT
1995	MOLT BONA
1996	BONA
1999	MOLT BONA
2000	MOLT BONA
2001	MOLT BONA
2002	BONA
2003	MOLT BONA
2004	EXCEL·LENT
2005	MOLT BONA
1997	MOLT BONA
1998	EXCEL·LENT
2008	PENDENT

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

La denominació d'origen Binissalem ha comercialitzat en el 2008 un total de 13.189 hl de vi emparat, la qual cosa significa una petita reducció respecte de l'any 2007, de l'ordre del -0,15%.

La Taula 4 recull les dades de comercialització de la DO des de l'any 2002.

En el cas de les vendes, l'índex **IR6** ha estat de 10,2%. Si es compara amb la variació 08/07, s'observa que la petita disminució respecte del 2007 no és significativa, ja que el volum de comercialització total ha estat un 10% superior al valor mitjà del període 2002-2007. Per tant, es constata una tendència global positiva.

Un altre paràmetre emprat en termes de comercialització per mostrar la tendència és la *Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008*, que indica l'increment mitjà anual de la comercialització en el període indicat. En el cas de la DO Binissalem, aquest valor és 3,06%. És a dir, que en el període 2002-2008 les vendes s'incrementaren com a mitjana un +3,06%

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Comercialització de Vi (hl)	Blanc	2.128,15	2.056,29	2.163,79	2.221,53	2.978,00	3.167,62	2.599,24	-17,94%	6,0%
	Rosat	1.185,77	1.105,07	1.090,69	1.296,75	1.466,00	1.654,71	1.475,71	-10,82%	13,5%
	Negre	7.694,65	8.179,25	8.310,26	8.265,96	8.475,00	8.386,46	9.114,03	8,68%	10,9%
	TOTAL	11.008,57	11.340,61	11.564,74	11.784,24	12.919,00	13.208,79	13.188,98	-0,15%	10,2%

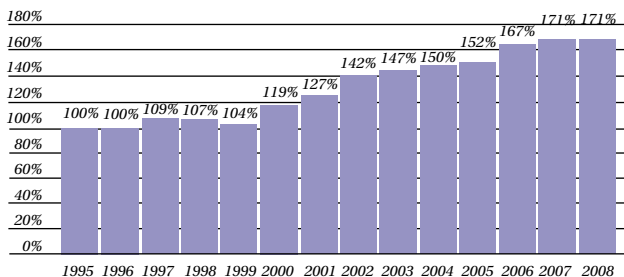
Taula 4

cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica una tendència general positiva.

El Gràfic 8 mostra aquesta tendència.

Evolució de la comercialització de VI TOTAL (1995-2008)

Índex 100% / Any 1995

Gràfic 8

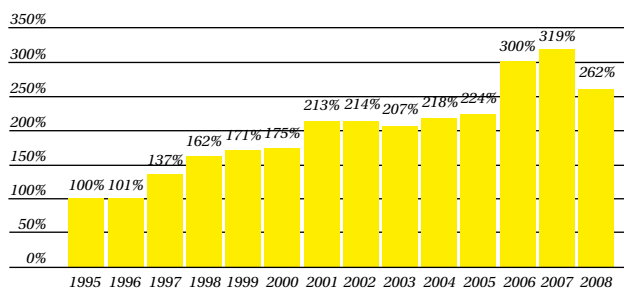
Per tipus de vi, l'únic que ha augmentat la seva comercialització respecte del 2007 ha estat el vi negre, amb un increment de gairebé el +8,7% i un total de 9.114 hl comercialitzats. En canvi, les vendes de vi blanc i de vi rosat mostraren una reducció del -18% i -11% respectivament.

Els Gràfics 9, 10 i 11 mostren l'evolució de la comercialització dels diferents tipus de vi emparat per la DO des de l'any 1995.

Proporcionalment, el vi negre és el més representatiu, amb el 69% de les vendes totals. En segon lloc es troba el vi blanc, que suposa el 20%, i finalment el rosat amb l'11% restant.

Evolució de la comercialització de VI BLANC (1995-2008)

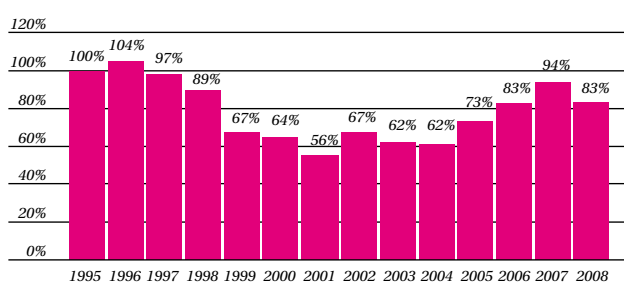
Índex 100% / Any 1995

Gràfic 9

Evolució de la comercialització de VI ROSAT (1995-2008)

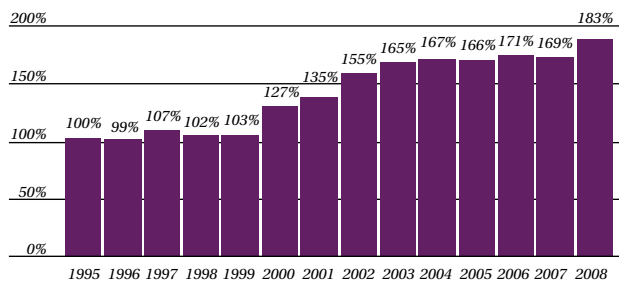
Índex 100% / Any 1995

Gràfic 10

Evolució de la comercialització de VI NEGRE (1995-2008)

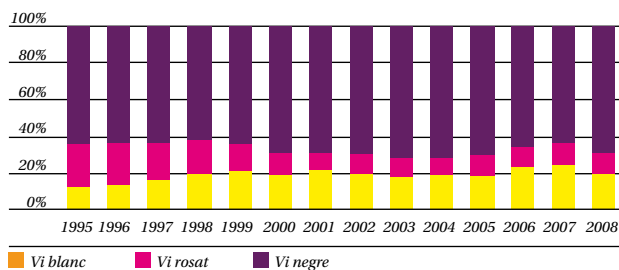
Índex 100% / Any 1995

Gràfic 11

El Gràfic 12 mostra l'evolució de la proporció que ha representat cada tipus de vi des del 1995.

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

Gràfic 12

Com que la comercialització de vins no està lligada amb la producció del mateix any, no hi ha una correlació entre les tendències de producció i comercialització de vi. El 2008, per exemple, el 32% del vi que s'ha comercialitzat ha estat de vi sotmès a envelliment (criança, reserva i gran reserva), i per tant s'ha elaborat en anyades anteriors.

Respecte de l'any anterior, en el 2008 la proporció de vins comercialitzats amb envelliment ha augmentat en gairebé un +9% i s'han comercialitzat al voltant de 419.880 litres de vi sotmès a envelliment.

La Taula 5 i el Gràfic 13 mostren l'evolució de la comercialització de vi segons l'envelliment al qual ha estat sotmès. La darrera fila de la taula representa el percentatge de vins de criança, reserva i gran reserva respecte del total de vi comercialitzat per la DO.

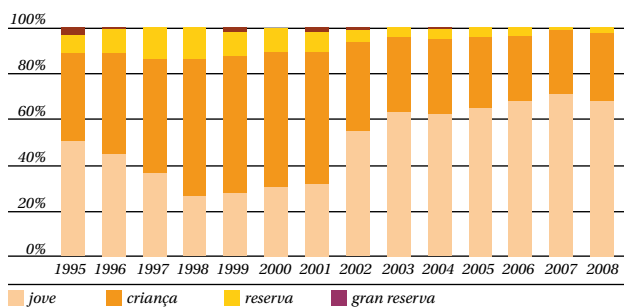
Una vegada més, el paràmetre IR6 ens permet valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 d'una manera global. Així, mentre que la variació 08/07 indica valors de creixement per a les vendes de vins reserva i gran reserva, l'IR6 indica que el valor obtingut en el 2008 és inferior al valor mitjà dels darrers sis anys, en un -21% i -89% respectivament. De la mateixa manera, per a les vendes de vi jove, s'ha donat una disminució en el 2008 respecte de l'any anterior, però ha crescut en comparació al període 2002-2007 ja que el valor de IR6 ha estat de gairebé el 17%.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Jove	6.056	7.133	7.218	7.607	8.792	9.353	8.990	-3,9%	16,9%
Criança	4.244	3.691	3.784	3.694	3.684	3.667	3.846	4,9%	1,4%
Reserva	541	489	515	471	439	188	348	85,4%	-21,0%
Gran Reserva	167	28	48	16	4	1	5	380,0%	-89,1%
TOTAL	11.008	11.341	11.565	11.788	12.919	13.209	13.189	-0,1%	10,2%
% C+R+GR	45%	37%	37,5%	35,5%	31,9%	29,2%	31,8%	--	

Taula 5

Evolució de la comercialització segons envelliment (1995-2008)

hl

Gràfic 13

Producció versus comercialització de vi

Com ja s'ha comentat anteriorment, el volum de comercialització de vins no està lligat al volum de producció del mateix any. Per això, les evolucions al llarg del temps són diferents per a ambdós paràmetres.

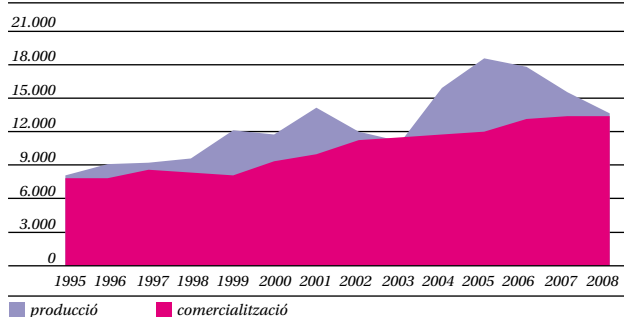
El Gràfic 14 mostra l'evolució de la producció i la comercialització des de l'any 1995.

Es pot observar que, després d'un període de tendència a l'allunyament entre les dues variables (en què la quantitat de vi produït supera en molt a la del vi comercialitzat), l'any 2006 es va iniciar una disminució de la diferència entre ambdós paràmetres, que s'ha mantingut en els anys 2007 i 2008.

Aquesta aproximació de les variables és deguda a que ha disminuït la producció de vi d'una manera molt marcada.

Producció vs Comercialització de vi (1995-2008)

hl

Gràfic 14

Ràtio vi produït/vi comercialitzat

La ràtio vi produït / vi comercialitzat (R) també ens dona informació sobre l'equilibri entre la quantitat de vi produït i la quantitat que es comercialitza.

La situació ideal és aquella en què la tendència d'un període és l'equilibri entre ambdues variables (R=1); valors superiors indiquen una producció superior a la comercialització, mentre que valors inferiors a 1 posen de manifest que la demanda del mercat supera la producció.

Els valor de les ràtios l'any 2008 han estat de:

Vi blanc: 1,11

Vi rosat: 1,45

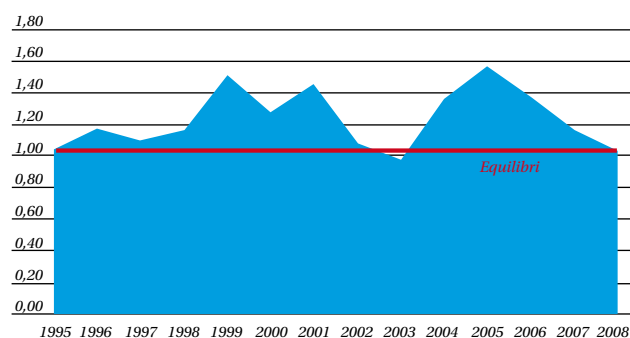
Vi negre: 0,92

Total: 1,02

El Gràfic 15 mostra l'evolució de la ràtio producció total / comercialització total de la DO des de l'any 1995. Podem observar que els darrers tres anys la ràtio ha anat disminuint i ha assolit en el 2008 un valor aproximat a l'equilibri (R=1,02).

Ràtio Producció/Comercialització

R

Gràfic 15

Mercats de comercialització

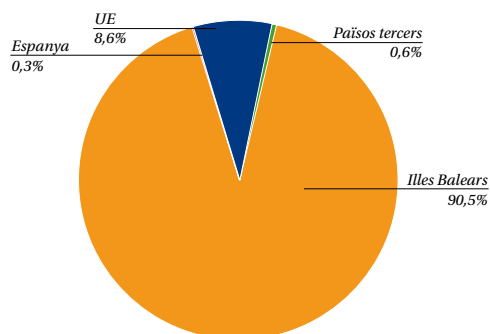
El principal mercat de comercialització dels vins amb denominació d'origen Binissalem ha estat la comunitat autònoma, que concentra el 91,3% del total de les vendes de la DO. Respecte del 2007, les vendes locals han estat un +0,8% superiors, amb uns 12.000 hl venuts a les Illes Balears.

Les vendes a la península s'han reduït en un -27,8% en el 2008 i només representen el 0,2% del total comercialitzat.

El 8,5% restant correspon a les vendes exteriors, que mostraren una disminució respecte de l'any anterior de l'ordre del -8,5%.

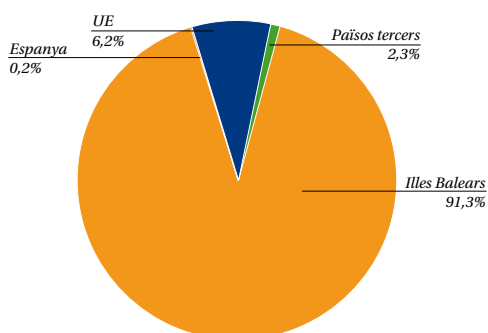
Els Gràfics 16 i 17 il·lustren la distribució dels mercats de comercialització de la DO en els anys 2007 i 2008.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 16

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 17

La Taula 6 mostra les dades de comercialització segons el destí des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula recull els valors del paràmetre **IR6** aplicat a les vendes realitzades segons el mercat de destí. En el cas de les Illes Balears, s'han mantingut pràcticament estables en el

2008 respecte de l'any anterior, però han crescut en comparació al període 2002-2007 ja que el valor de IR6 ha estat de 5,5%.

Per a les vendes a la península, l'IR6 ha estat de -42%, la qual cosa indica que el valor obtingut en el 2008 ha estat molt inferior al valor mitjà del període 2002-2007. Com que la variació 08/07 ha estat del -28%, s'indica una tendència general negativa en els darrers anys.

Quant a les exportacions a països de la UE, la variació 08/07 indica un descens del -28,5%, mentre que l'IR6 és positiu: comparant amb el valor mitjà de les vendes realitzades en el període 2002-2007, en el 2008 s'ha donat un increment de gairebé el +80%.

Per a les vendes a països tercers, la tendència general ha estat positiva en els darrers anys (IR6= 209%) i en el 2008 s'ha continuat amb aquesta tendència, amb una variació 08/07 del +260%.

Exportacions

En el 2008, les vendes a l'estranger han estat inferiors a les realitzades l'any anterior en un -8,5%; amb un total de 1.121 hectolitres exportats, han representat el 8,5% del total comercialitzat per la DO Binissalem.

Encara que les vendes a països de la Unió Europea s'han reduït en un -28,5%, continuen suposant el major percentatge de les exportacions totals, amb el 73% i uns 816 hl venuts dins el mercat comunitari.

Cal destacar Alemanya com a destí europeu, ja que ha rebut gairebé el 90% de les exportacions realitzades a la UE. A més, globalment, Alemanya és el destí principal, ja que suposa el 65% de les exportacions totals. Altres destins són: Regne Unit, Dinamarca, Àustria i Holanda.

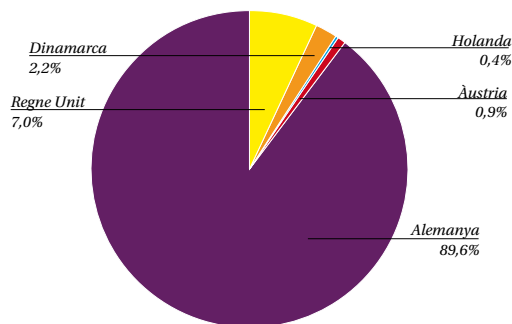
El Gràfic 18 mostra la distribució per països de les exportacions dins el mercat europeu.

Pel que fa a les vendes realitzades a països tercers, en el 2008 s'han triplicat respecte de l'any anterior, encara que continuen representant la part minoritària del total exportat, ja que només suposen el 23%.

Destaca Suïssa com a destí principal fora de la UE, que suposa el 78% de les exportacions a països ter-

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Illes Balears	10.611,74	11.092,60	11.367,41	11.417,91	12.041,00	11.948,04	12.042,13	0,8%	5,5%
Espanya	-	-	-	22,86	73,00	35,17	25,40	-27,8%	-41,8%
Unió Europea	396,83	204,69	175,82	296,91	507,00	1.140,71	815,82	-28,5%	79,8%
Països tercers	-	43,32	21,51	46,56	298,00	84,87	305,63	260,1%	209,2%
TOTAL	11.008,57	11.340,61	11.564,74	11.784,24	12.919,00	13.208,79	13.188,98	-0,1%	10,2%

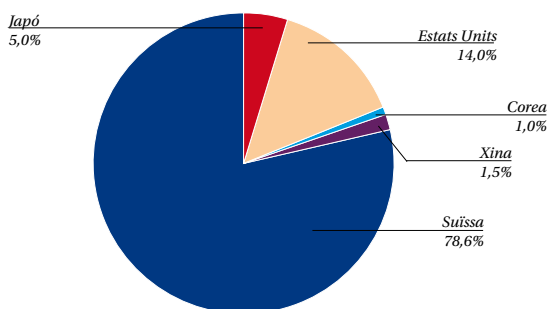
Taula 6

UE

Gràfic 18

cers. També cal destacar el fet que, globalment, Suïssa representa el segon destí majoritari, amb el 21% del total exportat. Altres destins extra-comunitaris són: els Estats Units, amb el 14%, el Japó, Xina i Corea.

El Gràfic 19 mostra la distribució per països de les exportacions fora la UE.

Països tercers

Gràfic 19

Cal tenir en compte, però, que les dades d'exportació tenen una fiabilitat limitada, ja que s'han obtingut a partir de la primera transacció comercial, és a dir, de la venda del celler al primer intermediari. En el cas que el primer intermediari sigui un exportador o distribuïdor estranger s'ha considerat exportació, però no s'han pogut quantificar les exportacions realitzades per segons o tercers intermediaris. És per això que les dades d'exportació no reflecteixen la presència total del producte a mercats exteriors.

5. Preus**Raïm**

Els preus de referència negociats en el 2008, en funció del grau alcohòlic en potència del raïm destinat a l'elaboració de vi amb denominació d'origen Binissalem, es presenten a la Taula 7.

Grau Baumé	Preu €/Kg
14° o més	0,80
13,8°	0,76
13,6°	0,72
13,4°	0,68
13,2°	0,65
13°	0,61
12,8°	0,58
12,6	0,54
12,4°	0,51
12,2°	0,47
12°	0,44
11,8°	0,41
11,6°	0,38
11,4°	0,35

Taula 7

Vi

Segons el Consell Regulador de la denominació d'origen Binissalem, el preu mitjà del vi comercialitzat en el 2008 ha estat de 5,41 €/l, preu que s'ha incrementat en un +5% respecte del 2007.

La facturació total obtinguda l'any 2008 ha estat de 7.136.234 €, un +4,8% més que l'any anterior.

6. Norma legal

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 21 de novembre de 2005, per la qual s'aprova el Reglament de la denominació d'origen Binissalem, el seu Consell Regulador i el seu Òrgan de Control. BOIB núm. 177, de 24 de novembre de 2005.
- Correcció d'errors de l'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 21 de novembre de 2005, per la qual s'aprova el Reglament de la denominació d'origen Binissalem, el seu Consell Regulador i el seu Òrgan de Control. BOIB núm. 22, de 14 de febrer de 2006.
- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 19 de juny de 2007, de modificació de l'Ordre de 21 de novembre de 2005, per la qual s'aprova el Reglament de la denominació d'origen Binissalem, del seu Consell Regulador i del seu Òrgan de Control. BOIB núm. 94, de 26 de juny de 2007.

2.2 Denominació d'origen Pla i Llevant

La denominació d'origen Pla i Llevant empara vins de fama reconeguda: negres, rosats, blancs, vins de licor, vins d'agulla i escumosos. Són vins elaborats a partir de varietats autòctones i foranes seleccionades. D'entre els vins que empara la denominació d'origen cal destacar el prestigi dels monovarietals.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La zona de producció i elaboració dels vins emparats a la denominació d'origen Pla i Llevant està integrada pels termes municipals de: Algaida, Ariany, Artà, Campos, Capdepera, Felanitx, Lluçmajor, Manacor, Maria de la Salut, Montuïri, Muro, Petra, Porreres, Sant Joan, Sant Llorenç des Cardassar, Santa Margalida, Sineu i Vilafranca de Bonany.

2. Normes de producció i elaboració

L'elaboració dels vins protegits amb la denominació d'origen Pla i Llevant es realitza amb les varietats següents:

- **Negres:** *manto negre, callet, ull de llebre (tempranillo), monestrell, cabernet sauvignon, fogoneu, merlot, sirà i pinot noir.*
- **Blanques:** *premsal blanc, parellada, macabeu, moscatell, chardonnay i riesling.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu són les tradicionals que tendeixen a donar les millors qualitats. La densitat de plantació de les vinyes de la denominació d'origen Pla i Llevant és com a màxim de 5.000 ceps per hectàrea, i com a mínim de 2.500 ceps per hectàrea.

La producció màxima admesa per hectàrea és de:

- Varietats blanques: 11.000 kg/ha, excepte per a les varietats *chardonnay* i *riesling* que és de 7.000 kg/ha.
- Varietats negres: 10.000 kg/ha, excepte per a les varietats *cabernet sauvignon* i *merlot* que és de 9.000 kg/ha, i *pinot noir* que és de 7.000 kg/ha.

La formació i conducció dels ceps s'efectua pels sistemes de vas o espatllera. La poda en vas s'efectua deixant un màxim de 14 ulls per planta, distribuïdes en un màxim de 7 brocades. La poda en espatlle-

ra s'efectua deixant una càrrega màxima de 16 ulls distribuïts com a màxim en 8 brocades. El nombre màxim d'ulls productors per hectàrea és de 40.000, excepte per a les varietats *chardonnay, riesling, cabernet sauvignon, merlot i pinot noir*, que poden arribar fins a 60.000 ulls per hectàrea.

Elaboració

Els vins emparats per la denominació d'origen Pla i Llevant són blancs, rosats, negres, vins de licor, vins d'agulla i escumosos, amb la graduació alcohòlica adquirida mínima següent:

Blancs:	10.5°
Rosats:	10.5°
Negres:	11.0°
Vins de Licor:	15.0°
Vins d'Agulla:	10.0°
Escumosos:	11.0°

L'extracció del most es realitza seguint pràctiques tradicionals aplicades amb una moderna tecnologia, limitant el rendiment a 70 litres de vi per cada 100 Kg de raïm.

Criança

La criança dels vins amb denominació d'origen Pla i Llevant es realitza en els mateixos municipis que integren la zona d'elaboració.

Els vins sotmesos a criança tenen un envelliment mínim de 2 anys naturals, dels quals com a mínim sis mesos romanen dins recipients de roure de 1.000 litres de capacitat màxima.

3. Dades de producció

L'any 2008, un total de 109 viticultors han estat inscrits a la denominació d'origen Pla i Llevant, dos més que l'any anterior. D'aquests, 53 produïren raïm destinat a l'elaboració de vi amb dret a ser emparat per la DO.

Pel que fa a la superfície de vinya inscrita, des de la seva posada en funcionament, la denominació d'origen Pla i Llevant ha mostrat una evolució general positiva. Així, en el 2008 el nombre d'hectàrees de vinya inscrites per a l'elaboració de vi protegit ha continuat amb aquesta tendència i s'ha incrementat en un +3,7%, assolint un total de 347 ha, de les quals unes 247 han produït raïm que ha estat destinat a l'elaboració de vi emparat.

Per tipus de raïm, la superfície destinada al cultiu de varietats negres és la que ha mostrat un major creixement respecte del 2007, de l'ordre del

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Viticultors	96	96	102	107	110	107	109	+2	
VINYA (ha)	Blanc	65,28	71,61	71,58	69,23	70,60	81,00	1,7%	15,2%
	Negre	199,33	204,63	243,54	248,51	230,12	254,00	4,3%	15,2%
	TOTAL	264,61	276,24	315,12	317,14	300,72	335,00	3,7%	15,2%

Taula 1

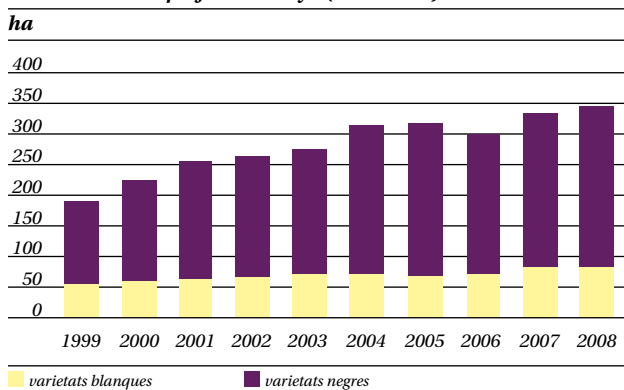
+4,3%; mentre que la superfície destinada a les varietats blanques ha crescut un +1,7%. Proporcionalment, el raïm negre ha estat el més representatiu ja que suposa el 76% de la producció total.

La Taula 1 mostra les dades referents a la superfície de vinya inscrita des de l'any 2002.

La relació entre el valor obtingut en el 2008 i el valor mitjà dels darrers sis anys, és a dir, del període 2002-2007, es coneix com a **Índex Relatiu 6** o **IR6**. Aquest paràmetre permet valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 d'una manera global i no puntual. Així, per a la superfície de vinya inscrita a la DO, la variació 08/07 indica un petit creixement (+3,7%), mentre que l'IR6 és molt més positiu: comparant amb la superfície mitjana durant el període 2002-2007, en el 2008 s'ha donat un increment del +15,2%.

El Gràfic 1 mostra l'evolució de la superfície de vinya inscrita a la DO des de l'any 1999.

Evolució de la superfície de vinya (1999-2008)

Gràfic 1

Producció de raïm

En el 2008, la producció de raïm de la DO Pla i Llevant ha estat un -3,7% inferior a la de l'any anterior, amb un valor total de gairebé 1.626,8 tones.

Per tipus de raïm, són les varietats negres les més representatives de la DO Pla i Llevant, ja que suposen el 69% del total de raïm produït. Tot i que en el 2008 s'ha donat una reducció del -5,2%, la producció assolí les 1.124,5 tones de raïm negre. Pel que fa a les varietats blanques, en el 2008 s'ha mantingut estable la seva producció i han representat el 31% restant, amb unes 502 tones.

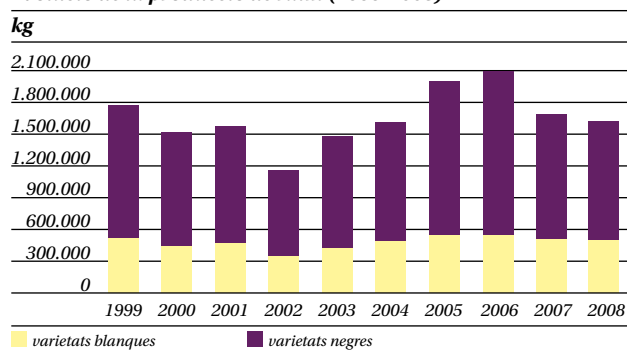
La Taula 2 mostra les dades de producció de raïm des de l'any 2002.

En aquest cas, el paràmetre **IR6** indica una tendència general negativa en els darrers anys, amb un valor de -3,3%. És a dir, que la producció obtinguda en el 2008 ha estat un -3,3% inferior a la producció mitjana dels darrers sis anys.

L'evolució de les produccions de raïm de les varietats negres i blanques es pot observar en el Gràfic 2.

El rendiment, és a dir, les tones de raïm produït per hectàrea en producció, ha estat de 6,59 t/ha en el 2008. Comparant aquest valor amb el que es va obtenir en el 2007, s'ha produït un descens del -5,2%, atribuïble a la menor producció per hectàrea i a l'increment en la superfície de vinyes inscrites en el darrer any.

Evolució de la producció de raïm (1999-2008)

Gràfic 2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
RAÏM (kg)	Blanc	360.193	431.402	491.376	557.972	558.233	503.018	-0,2%	3,8%
	Negre	815.304	1.062.422	1.127.562	1.451.390	1.552.934	1.185.674	-5,2%	-6,2%
	TOTAL	1.175.497	1.493.824	1.618.938	2.009.362	2.111.167	1.688.692	1.626.783	-3,7%

Taula 2

Elaboració de vi

En el 2008, la producció total de vi ha estat un -0,7% inferior a la del 2007, amb un volum total elaborat de 11.358 hl.

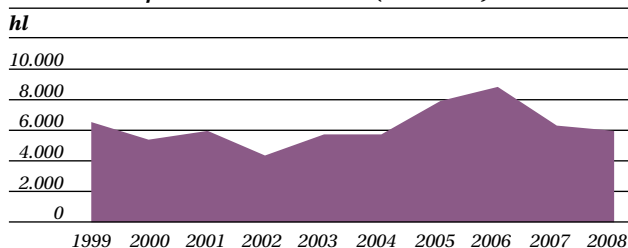
La Taula 3 recull les dades referents al vi elaborat des del 2002 als cellers inscrits a la DO Pla i Llevant.

Per tipus de vi, cal destacar el descens que s'ha donat en la producció de vi negre (-8,5%), encara que quantitativament continua essent el més representatiu de la DO, ja que ha representat el 52% de la producció total de vi en el 2008.

El vi blanc ha representat el 31% del total produït, amb uns 3.561 hl, valor que supera en un 2,3% a l'obtingut en el 2007.

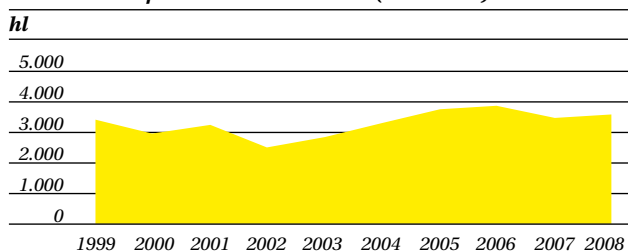
Quant a la producció de vi rosat, que ha suposat el 17% restant, ha estat la que ha mostrat un major creixement respecte de 2007, de l'ordre del +17%, amb un total de 1.870 hl.

Evolució de la producció de VI NEGRE (1999-2008)

Gràfic 4

Evolució de la producció de VI BLANC (1999-2008)

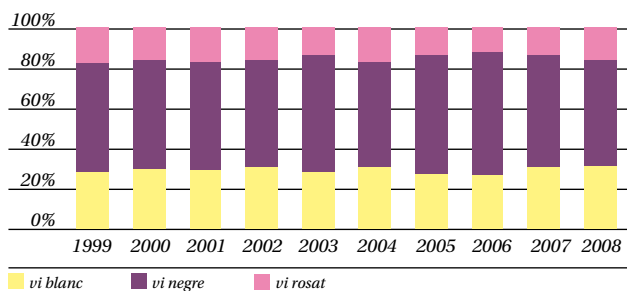

Gràfic 5

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Nombre de cellers	9	9	9	11	12	13	13	=		
Producció de VI (hl)	Blanc	2.485	2.850,78	3.311,60	3.748,70	3.835,41	3.480,03	3.561,00	2,3%	8,4%
	Negre	4.360	5.765,40	5.710,85	7.890,32	8.802,70	6.358,50	5.927,00	-6,8%	-8,5%
	Rosat	1.340	1.367,12	1.806,28	1.841,25	1.751,50	1.599,40	1.870,00	16,9%	15,6%
	TOTAL	8.185,00	9.983,30	10.828,73	13.480,27	14.389,61	11.437,93	11.358,00	-0,7%	-0,2%

Taula 3

Evolució de la producció segons el tipus de vi

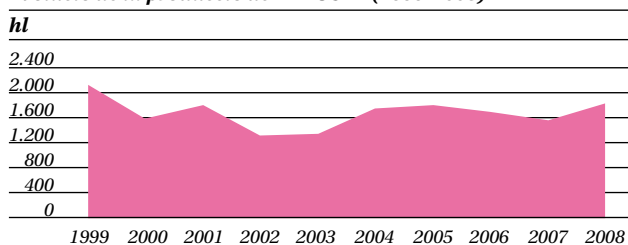
Gràfic 3

El Gràfic 3 mostra l'evolució de la proporció que ha representat cada tipus de vi des de l'any 1999.

L'índex IR6 indica, en el cas de la producció de vi, que en el 2008 s'ha continuat amb la tendència general dels darrers anys, ja que el seu valor ha estat molt semblant al de la variació 08/07, tant pels diferents tipus de vins com per al total de la producció de la DO.

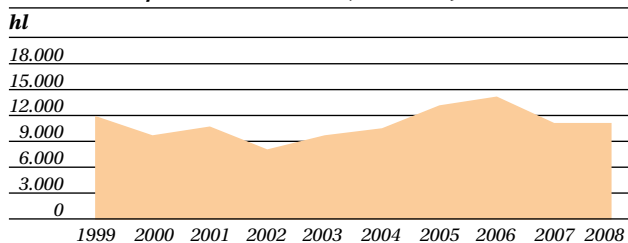
Els Gràfics 4, 5, 6 i 7 mostren l'evolució i la tendència de la producció dels diferents tipus de vi i del total de la DO des del seu inici.

Evolució de la producció de VI ROSAT (1999-2008)

Gràfic 6

Evolució de la producció de TOTAL (1999-2008)

Gràfic 7

Qualificació de les anyades

- 1999 MOLT BONA
- 2000 EXCEL·LENT
- 2001 MOLT BONA
- 2002 BONA
- 2003 MOLT BONA

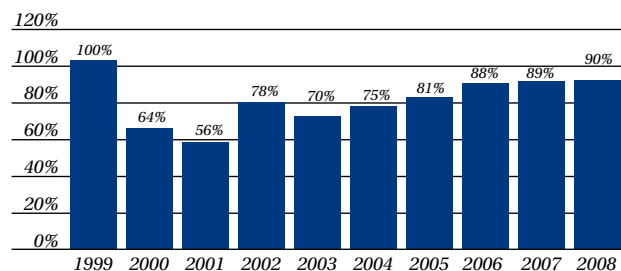
2004 MOLT BONA
 2005 MOLT BONA
 2006 MOLT BONA
 2007 MOLT BONA
 2008 PENDENT

4. Dades de comercialització

En el 2008, la comercialització total dels vins amb DO Pla i Llevant ha estat d'uns 9.600 hl. Respecte de l'any anterior, aquest valor representa un petit augment, de l'ordre del +0,8%.

Evolució de la comercialització TOTAL (1999-2008)

Índex 100% - Any 1999

Gràfic 8

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Comercialització de VI (hl)									
Blanc	2.617,00	2.372,89	2.474,69	2.648,49	2.919,35	2.997,00	3.104,97	3,6%	16,2%
Negre	4.280,00	3.814,37	4.139,40	4.542,71	4.895,98	5.019,68	4.874,55	-2,9%	9,6%
Rosat	1.445,00	1.324,88	1.422,54	1.430,62	1.535,86	1.507,73	1.620,05	7,4%	12,2%
TOTAL	8.342,00	7.512,14	8.036,63	8.621,82	9.351,19	9.524,41	9.599,57	0,8%	12,1%

Taula 4

La Taula 4 mostra les dades de comercialització de la denominació d'origen Pla i Llevant des de l'any 2002.

Es pot observar que, després de la disminució que va sofrir la comercialització del vi amb denominació d'origen Pla i Llevant en el 2003, s'ha anat recuperant durant els darrers anys. En el 2008 s'ha continuat amb aquesta tendència positiva, fet que posa de manifest el paràmetre **IR6**, que ha estat de 12,1%. En comparació amb la variació 08/07, que indica un creixement de només el +0,8%, l'IR6 indica que el volum de comercialització total en el 2008 ha crescut un +12% en relació al valor mitjà del període 2002-2007.

Pel que fa a la *Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008*, en el cas de la DO Pla i Llevant ha estat de 2,37%. És a dir, que en el període 2002-2008 les vendes s'han incrementat com a mitjana un +2,37% cada any respecte de l'anterior. Aquest fet també indica una tendència general positiva durant els darrers anys.

El Gràfic 8 mostra l'evolució de la comercialització total de la DO. Comparant la TVI amb la variació 08/07, en el 2008 el creixement ha estat inferior a l'increment mitjà dels darrers anys. Així, s'observa al gràfic un canvi de tendència, cap a l'estabilitat.

Per tipus de vi, el negre ha experimentat una disminució de gairebé el -3% respecte del 2007, amb un total de 4.874 hl venuts. En canvi, la comercialització de vi blanc i de vi rosat ha crescut en un 3,6% i 7,4% respectivament.

Els Gràfics 9, 10 i 11 mostren l'evolució de la

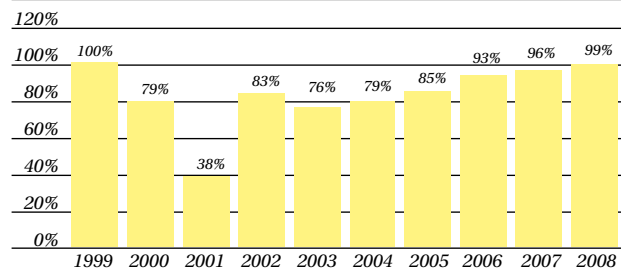
comercialització dels diferents tipus de vi amb DO Pla i Llevant.

Proporcionalment, els vins negres són els més representatius de la DO Pla i Llevant, ja que suposen el 51% de les vendes totals. Els segueixen els vins blancs i escumosos, amb el 32%, i en darrer lloc els rosats, que representen el 17% de la comercialització total.

El Gràfic 12 mostra l'evolució de la proporció

Evolució de la comercialització VI BLANC (1999-2008)

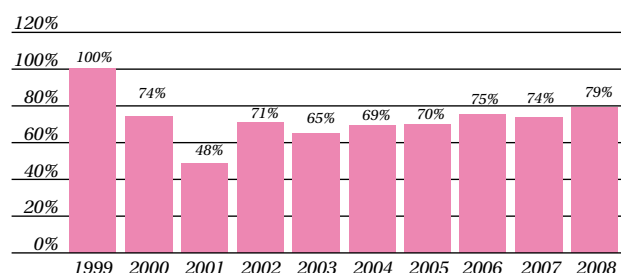
Índex 100% - Any 1999

Gràfic 9

Evolució de la comercialització VI ROSAT (1999-2008)

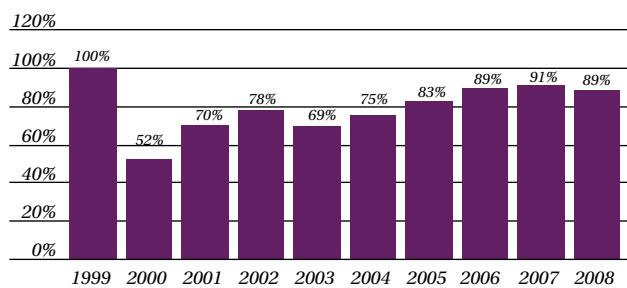
Índex 100% - Any 1999

Gràfic 10

Evolució de la comercialització VINEGRE (1999-2008)

Índex 100% - Any 1999

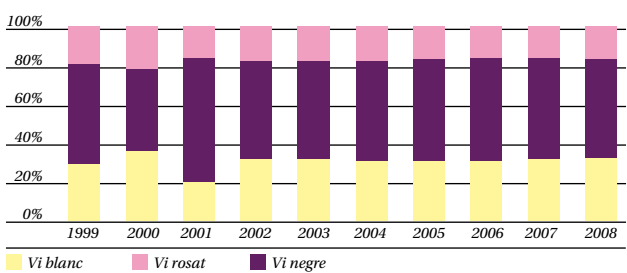

Gràfic 11

que ha representat cada tipus de vi des de l'inici de la DO. S'observa una clara estabilitat durant els darrers anys i un clar predomini dels vins negres.

Com que la comercialització de vins no està lligada amb la producció del mateix any, no hi ha una correlació entre les tendències de producció i comercialització de vi. Així, en el 2008, gairebé el

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

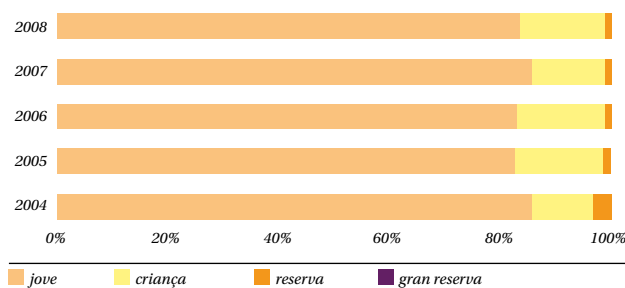
Gràfic 12

17% del vi que s'ha comercialitzat emparat per la DO Pla i Llevant ha estat vi sotmès a envelliment (criança, reserva i gran reserva), i per tant s'ha elaborat en anyades anteriors.

Respecte de l'any anterior, en el 2008 la proporció de vins comercialitzats amb envelliment ha augmentat en un +16%, amb un volum total venut de 1.591 hl.

La Taula 5 i el Gràfic 13 mostren les dades de comercialització de la DO segons l'envelliment del vi. La darrera fila de la taula representa el percentatge de vins de criança, reserva i gran reserva respecte del total de vi comercialitzat per la DO.

Evolució de la comercialització segons envelliment (2004-2008)

Gràfic 13

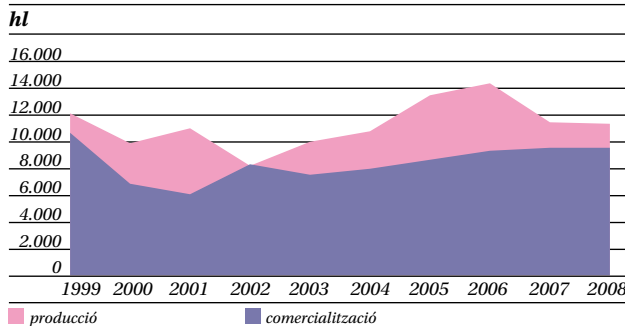
Producció versus comercialització de vi

Com ja s'ha mencionat anteriorment, el volum total de les vendes de vi no està lligat al volum de vi produït dins el mateix any. Per aquest motiu, ambdós paràmetres poden tenir evolucions i tendències diferents al llarg del temps.

El Gràfic 14 mostra aquestes evolucions.

Podem observar que, després que en el 2007 es produís una aproximació entre els dos paràmetres, durant el 2008 s'ha continuat amb aquesta situació, ja que tant la producció com la comercialització s'han mantingut pràcticament estables.

Producció vs Comercialització de vi (1999-2008)

Gràfic 14

Ràtio vi produït/vi comercialitzat

La representació de la ràtio vi produït /vi comercialitzat (R) també ens dóna una idea de l'equilibri entre la quantitat de vi produït i la quantitat que es comercialitza.

La situació ideal és aquella en què la tendència d'un període és l'equilibri entre ambdues varia-

	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Jove	6.886,51	7.144,32	7.751,57	8.154,47	8.008,59	-1,8%
Criança	887,09	1.370,62	1.502,29	1.261,13	1.489,86	18,1%
Reserva	263,03	106,88	97,33	108,81	101,12	-7,1%
Gran Reserva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
TOTAL	8.036,63	8.621,82	9.351,19	9.524,41	9.599,57	0,8%
% C + R + GR	14,3%	17,1%	17,1%	14,4%	16,6%	--

Taula 5

bles (R=1); valors superiors indiquen una producció superior a la comercialització, mentre que valors inferiors a 1 posen de manifest que la demanda del mercat supera la producció.

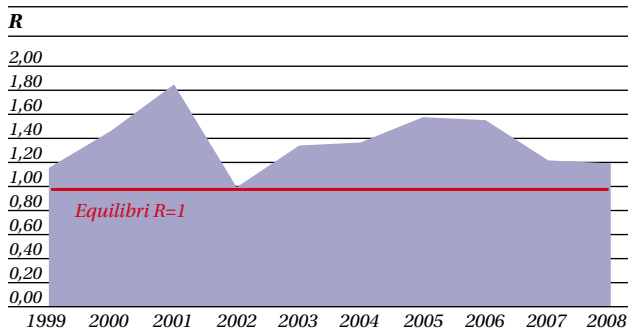
Els valors de les ràtios a l'any 2008 han estat els següents:

- Vi blanc: 1,15
- Vi negre: 1,21
- Vi rosat: 1,15
- Total: 1,18**

Respecte de l'any anterior, el valor de la ràtio per al volum total de vi emparat per la DO en el 2008 ha estat inferior en un -1,7%. Això indica una petita aproximació a la situació d'equilibri.

El Gràfic 15 representa l'evolució de la ràtio producció/comercialització total de la denominació d'origen Pla i Llevant, entre els anys 1999 i 2008.

Producció/ vs Comercialització de vi (1999-2008)

Gràfic 15

Mercats de comercialització

Els vins amb denominació d'origen Pla i Llevant es venen principalment a les Illes Balears, ja que el 93,5% del total es comercialitza dins de la comunitat. Respecte del 2007, les vendes dins la comunitat autònoma han crescut un +1,5% i han superat els 8.900 hl de vi emparat.

Les vendes a la península s'han reduït en gairebé un -52% i només han representat el 0,8% de la comercialització total.

I el 5,7% restant correspon a les exportacions, que en el 2008 han crescut gairebé un +6% respecte de l'any anterior.

Els Gràfics 16 i 17 mostren la distribució dels mercats de comercialització de la DO Pla i Llevant en els anys 2007 i 2008.

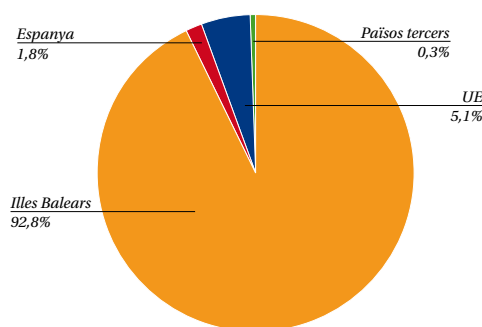
La Taula 6 recull les dades de comercialització de vi emparat segons la seva destinació.

La darrera columna de la taula recull els valors del paràmetre **IR6** aplicat a les vendes realitzades segons el mercat de destí. En el cas de les Illes Balears, el creixement ha estat molt petit (+1,5%) en el 2008 respecte de l'any anterior, però en canvi han crescut de manera més important si es compara amb el valor mitjà del període 2002-2007, ja que el valor de IR6 ha estat de 10,5%.

Per a les vendes a la península, l'IR6 ha estat de -11,2%, la qual cosa indica que el valor obtingut en el 2008 ha estat inferior al valor mitjà del període 2002-2007. Atès que la variació 08/07 ha estat de -51,8%, la tendència general ha estat negativa en els darrers anys.

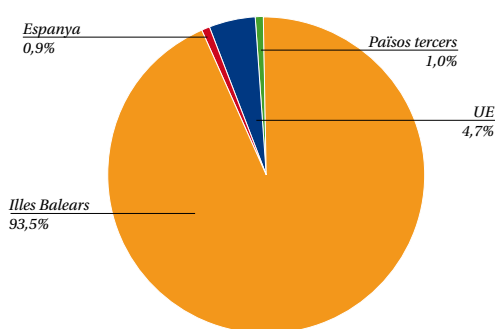
Quant a les exportacions a països de la UE, la variació 08/07 indica un descens puntual del -7,3%, mentre que l'IR6 és positiu: comparant amb el valor mitjà de les vendes realitzades en el període 2002-2007, en el 2008 s'ha donat un increment del +31%.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 16

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 17

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Illes Balears	8.267,00	7.344,35	7.589,08	7.811,62	8.856,92	8.839,24	8.971,78	1,5%	10,5%
Espanya	0,00	0,00	56,96	173,95	152,39	169,82	81,86	-51,8%	-11,2%
Unió Europea	76,00	158,34	386,82	628,90	335,94	488,58	452,99	-7,3%	31,0%
Països tercers	0,00	9,45	3,78	7,35	5,94	26,78	92,94	247,1%	946,2%
TOTAL	8.343,00	7.512,14	8.036,64	8.621,82	9.351,19	9.524,42	9.599,57	0,8%	12,1%

Taula 6

Per a les vendes a països tercers, la tendència general ha estat molt positiva en els darrers anys (IR6= 946,2%) i en el 2008 s'ha continuat amb aquesta tendència, amb una variació 08/07 del +247%.

Exportacions

Les vendes de vi amb DO Pla i Llevant cap a mercats estrangers han representat en el 2008 el 5,7% de la comercialització total, amb un total de 545,93 hl. Respecte de l'any anterior, s'ha produït un creixement de gairebé el +6%.

Pel que fa a les vendes a països de la Unió Europea, en el 2008 s'ha produït un descens del -7,3% respecte de l'any anterior. Malgrat aquest descens, la UE continua representant la major part del volum total de les exportacions (83%), amb uns 45.300 litres venuts dins el mercat europeu.

Cal destacar Alemanya com a destí comunitari, que ha rebut en el 2008 el 96% de les exportacions realitzades dins la UE. També s'ha de remarcar el fet que, globalment, Alemanya representa el destí majoritari de les exportacions totals, amb gairebé el 80% del volum total exportat en el 2008. Altres destins europeus són: Bèlgica, Àustria i Dinamarca.

El Gràfic 18 mostra la distribució de les exportacions comunitàries en el 2008.

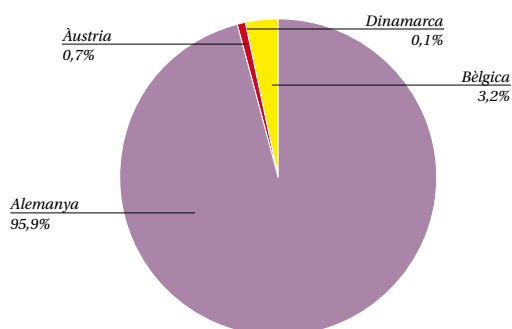
Les vendes a països tercers s'han incrementat significativament respecte del 2007, amb un creixement del +247,1%. Ara bé, malgrat aquest increment, continuen representant una part minoritària del total exportat per la DO (17%).

Suïssa ha estat el destí extracomunitari més important en el 2008, ja que ha rebut el 49% de les vendes a països tercers. A més, globalment, Suïssa representa el segon destí de les exportacions totals de la DO. Altres destins destacables fora de la UE són els Estats Units i el Japó.

El Gràfic 19 mostra la distribució de les exportacions a països tercers.

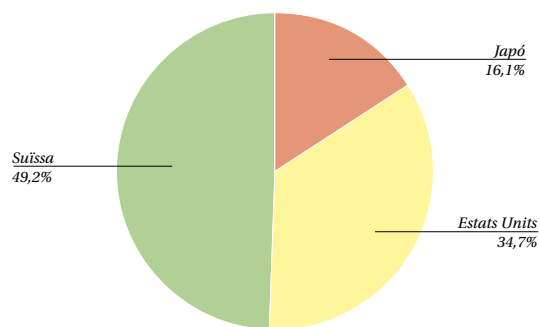
Cal tenir en compte, però, que les dades d'exportació tenen una fiabilitat limitada, ja que s'han ob-

UE

Gràfic 18

Països tercers

Gràfic 19

tingut a partir de la primera transacció comercial, és a dir, de la venda del celler al primer intermediari. En el cas que el primer intermediari sigui un exportador o distribuïdor estranger s'ha considerat exportació, però no s'han pogut quantificar les exportacions realitzades per segons o tercers intermediaris. Per això, les dades d'exportació no reflecteixen la presència total del producte a mercats exteriors.

5. Preus

Raïm

Els preus del raïm emprat per a l'elaboració de vi amb denominació d'origen Pla i Llevant ha estat en el 2008 bastant variable, amb grans oscil·lacions en funció de les varietats. El preu més freqüent ha estat de 0,57 €/kg i els valors de referència han estat els següents:

Grau alcohòlic	Preu
< 12,5°	0,37 a 0,50 €/kg
12,6° - 13,5°	0,70 €/kg
> 13,5°	0,75 €/kg

Vi

Quant al preu de venda del vi amb denominació d'origen Pla i Llevant, en el 2008 s'ha produït un petit descens respecte del 2007, de l'ordre del -1,9%. Amb un preu mitjà de 4,70 €/l, el valor total dels productes comercialitzats ha estat en el 2008 de 4.512.195 euros, un -1,2% menys que l'any anterior.

6. Norma legal

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, d'1 d'abril de 2005, per la qual s'aprova el Reglament de la denominació d'origen Pla i Llevant, el seu Consell Regulador i el seu Òrgan de Control. BOIB núm. 55, de 9 d'abril de 2005.

VINS DE LA TERRA

3.1 Vi de la terra Illes Balears

L'Ordre de la consellera de 24 d'octubre de 2006 estableix les normes per a la utilització de la indicació geogràfica "Illes Balears" en vins de taula amb dret a la menció "Vi de la terra". Amb aquesta ordre va quedar derogada l'Ordre de 12 de febrer de 2003.

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 19 de juny de 2007 modifica l'Ordre anterior amb la introducció de la varietat de raïm blanc 'viognier' com a autoritzada per elaborar Vi de la terra Illes Balears.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La zona de producció de raïm, elaboració i embotellat del vi amb dret a la menció *Vi de la terra Illes Balears* comprèn tots els municipis de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Només tindran dret a fer ús d'aquesta menció els vins elaborats íntegrament amb raïms produïts dins la comunitat autònoma de les Illes Balears i embotellats en qualsevol dels seus municipis.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Illes Balears* han de procedir exclusivament de raïm de les següents varietats:

- **Raïm blanc:** *moll o premsal blanc, parellada, macabeu, riesling, sauvignon blanc, malvasia, moscatell d'Alexandria, moscatell de gra menut, chardonnay i viognier.*
- **Raïm negre:** *manto negre, callet, fogoneu, ull de llebre, monestrell, pinot noir, cabernet sauvignon, merlot i sirà.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu han de ser les tradicionals que tendeixen a aconseguir raïms de la millor qualitat. S'han de complir els requisits següents:

- densitat de plantació màxima: 5.500 ceps per hectàrea.
- nombre màxim d'ulls per hectàrea: 60.000.
- producció màxima per hectàrea: 11.000 kg per a les varietats blanques i 10.000 kg per a les varietats negres.

Elaboració

En la producció del most s'han d'aplicar les pressions adequades d'extracció, de manera que el rendiment no sigui superior a 70 litres de vi per cada 100 kg de raïm.

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Illes Balears* tindran les següents característiques:

- graduació alcohòlica adquirida mínima:
 - Blancs 10,5°
 - Rosats 11,0°
 - Negres 11,5°
- contingut màxim d'anhídrid sulfurós total:

	Tipus de vi	Contingut màxim
Blancs i Rosats	secs > 5 grams de sucre per litre	200 mg/l 250 mg/l
Negres	secs > 5 grams de sucre per litre	150 mg/l 200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció de *Vi de la terra Illes Balears*, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge d'una numeració oficial atribuïda per la Direcció General d'Agricultura.

3. Dades de producció

L'any 2008 s'ha reduït molt el nombre de cellers que han elaborat Vi de la terra Illes Balears, degut al fet que la gran majoria han optat per produir Vi de la terra Mallorca. Així, només tres cellers han declarat haver elaborat Vi de la terra Illes Balears en el 2008, a partir del raïm procedent de 4 viticultors.

El nombre real de viticultors és més gran, ja que hi ha productors inscrits a una de les dues denominacions d'origen que han lliurat el seu raïm a cellers elaboradors de vins amb denominació d'origen, els quals poden decidir a posteriori si destinen el most o el vi a la categoria de vi de la terra. A més, cal destacar el fet que gran part dels viticultors que anys anteriors destinaven el seu raïm a l'elaboració de vi de la terra Illes Balears, en el 2008 l'han destinat també a l'elaboració de vi de la terra Mallorca.

Per aquestes mateixes raons, la superfície de vinya total s'ha reduït notablement respecte del 2007 (-70,9%), amb només 3,86 hectàrees cultivades. Les varietats de raïm negre representen el 74% d'aquesta superfície i les varietats blanques el 26% restant.

De la mateixa manera, la quantitat total de raïm que en el 2008 s'ha destinat a l'elaboració de Vi de la terra Illes Balears ha estat molt inferior a la del any anterior (-43,4%), amb 14.419 kg. Gairebé el 61% d'aquesta producció correspon a varietats de raïm negre, mentre que les varietats blanques suposaren el 39% restant.

La *Taula 1* mostra les dades de producció des de l'any 2002.

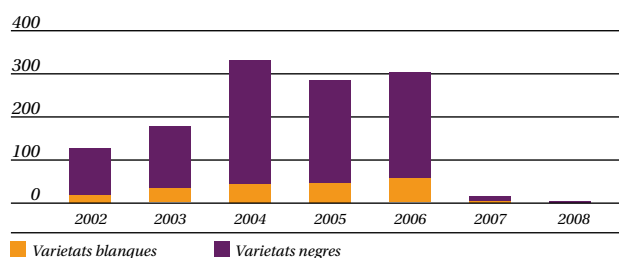
La darrera columna de la taula mostra la relació entre el valor obtingut en el 2008 i el valor mitjà dels darrers sis anys, és a dir, del període 2002-2007. Aquesta relació es coneix com a **Índex Relatiu** o **IR6** i és un paràmetre que permet valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 d'una manera global i no puntual. Així, tant per a la superfície de vinya com per a la producció de raïm, el comportament en el 2008 ha estat molt negatiu en general, ja que els valors de l'IR6 indiquen una important reducció respecte del valor mitjà dels darrers sis anys.

Els *Gràfics 1* i *2* il·lustren l'evolució d'aquestes dades de producció. S'observa que, en ambdós casos, la reducció ha estat molt marcada durant els dos darrers anys.

Conseqüentment, la producció total de Vi de la terra Illes Balears també ha estat molt inferior en el 2008. Amb un total de només 95 hectolitres el-

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2002-2008)

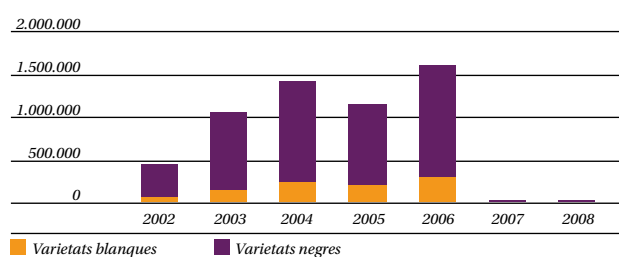
Superfície ha

Gràfic 1

Evolució de la producció de raïm (2002-2008)

Kg

Gràfic 2

borats, la reducció ha estat d'un -80,1% respecte del 2007.

La *Taula 2* recull les dades d'elaboració de Vi de la terra Illes Balears des de l'any 2002, la variació 08/07 i els valors del paràmetre IR6.

Per tipus de vi, el majoritari és el negre, que ha representat en el 2008 el 59% de la producció total; i el vi blanc ha representat el 41% restant, ja que la producció de vi rosat ha estat nul·la. El *Gràfic 3* mostra l'evolució de les proporcions que han representat cada tipus de vi des del 2002.

Els valors del paràmetre **IR6** han estat molt negatius per a tots els tipus de vi i per al total de la producció. Per tant, en tots els casos la tendència general és negativa i indiquen una important disminució respecte del valor mitjà del període 2002-2007.

Els *Gràfics 4, 5, 6* i *7* mostren l'evolució i la tendència de la producció dels diferents tipus de vi.

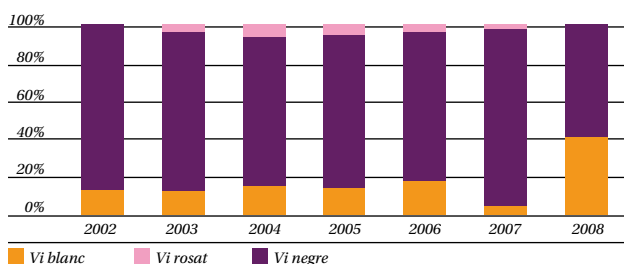
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Viticultors	<i>sd</i>	<i>sd</i>	103	225	121	37	4	-33	
VINYA (ha)	Blanc	18,55	31,37	42,41	47,77	56,51	2,50	1,00	-60,0%
	Negre	109,50	148,39	291,94	238,31	249,06	10,78	2,86	-73,5%
	TOTAL	128,05	179,76	334,35	286,08	305,57	13,28	3,86	-70,9%
RAÏM (kg)	Blanc	51.435	147.631	232.996	191.642	293.264	1.120	5.631	402,8%
	Negre	376.797	893.475	1.173.484	937.728	1.298.410	24.342	8.788	-63,9%
	TOTAL	428.232	1.041.106	1.406.480	1.129.370	1.591.674	25.462	14.419	-43,4%

Taula 1

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Nombre de cellers	3	11	24	30	37	36	3	-33	
Producció de VI (hl)	Blanc	292,70	824,5	1.463,35	1.189,15	1.858,16	7,00	38,80	454,3%
	Negre	1.967,20	5270,85	7.248,22	6.526,35	7.971,21	143,47	56,35	-60,7%
	Rosat	2,00	250,00	606,00	463,50	429,50	3,63	0	--
	TOTAL	2.261,90	6.345,35	9.317,57	8.179,00	10.258,87	479,20	95,15	-80,1%

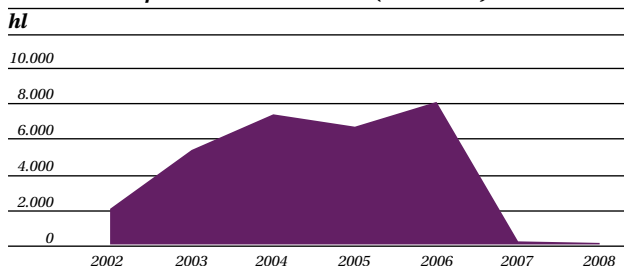
Taula 2

Evolució de la producció segons el tipus de vi

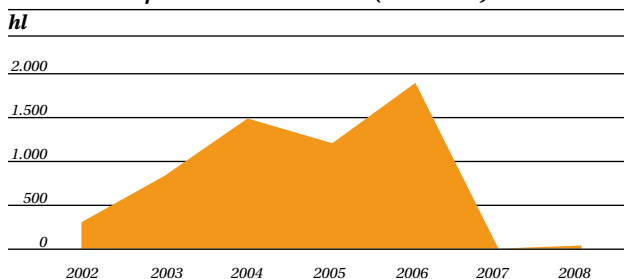
Gràfic 3

Evolució de la producció de VI NEGRE (2002-2008)

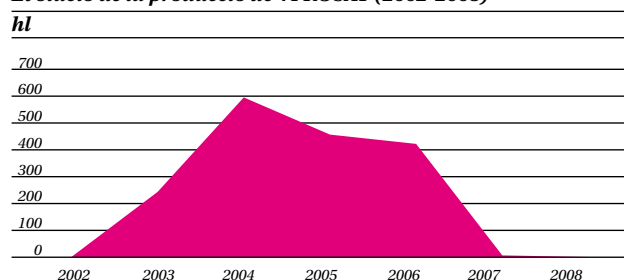
Gràfic 4

Evolució de la producció de VI BLANC (2002-2008)

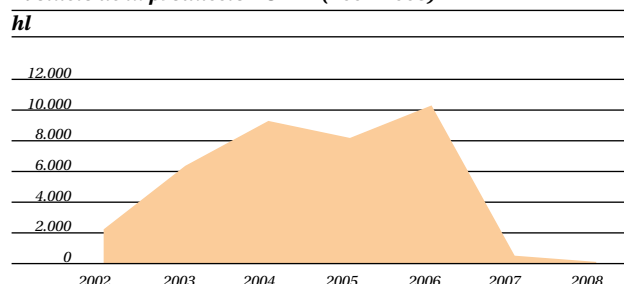
Gràfic 5

Evolució de la producció de VI ROSAT (2002-2008)

Gràfic 6

Evolució de la producció TOTAL (2002-2008)

Gràfic 7

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

Quant a les vendes de Vi de la terra Illes Balears, en el 2008 s'han reduït en un -59% respecte de l'any anterior i s'han situat en gairebé 2.762 hl.

La Taula 3 recull les dades de comercialització des de l'any 2002.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Comercialització de VI (hl)	Blanc	299,7	806,10	901,85	1.118,64	1.341,33	1.693,64	252,78	-85,1%
	Negre	1.233,74	3.524,49	3.393,05	3.999,09	4.705,03	4.602,46	2.456,13	-46,6%
	Rosat	2,00	250,00	415,00	369,41	420,39	463,43	52,92	-88,6%
	TOTAL	1.535,44	4.580,59	4.709,90	5.487,14	6.454,00	6.759,53	2.761,83	-59,1%

Taula 3

Com en els casos anteriors, l'índex **IR6** ha estat negatiu també per a la comercialització. Tant pels diferents tipus de vins com per al total, les vendes dins el 2008 han assolit valors molt inferiors als valors mitjans dels darrers sis anys.

El **Gràfic 8** mostra com, després de la tendència general positiva assolida fins al 2007, en el 2008 el volum de comercialització total cau d'una manera molt marcada, indicant un notable decreixement de les vendes.

Per tipus de vi, la caiguda de les vendes en el 2008 ha estat molt important en tots els casos, ja que tant la variació 08/07 com l'índex IR6 han estat molt inferiors per a tots ells.

Els **Gràfics 9, 10 i 11** mostren les evolucions de les vendes segons els tipus de vins. Com en el cas de la comercialització total, s'observa un marcat descens en el 2008.

Evolució de la comercialització de VI TOTAL (2002-2008)

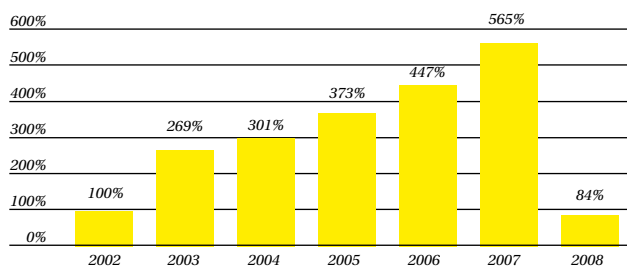
Índex 100% / Any 2002

Gràfic 8

Evolució de la comercialització de VI BLANC (2002-2008)

Índex 100% / Any 2002

Gràfic 9

Evolució de la comercialització de VI ROSAT (2002-2008)

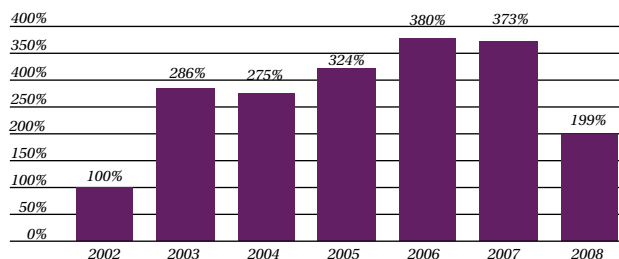
Índex 100% / Any 2003

Gràfic 10

Evolució de la comercialització de VI NEGRE (2002-2008)

Índex 100% / Any 2002

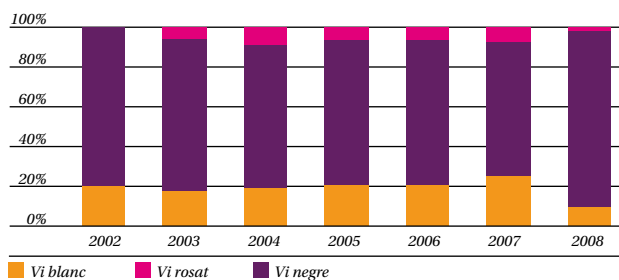

Gràfic 11

Proporcionalment, el vi negre és el més representatiu del total venut, ja que suposa el 89% del volum de comercialització obtingut en el 2008. El segueixen el vi blanc i el vi rosat, amb el 9% i el 2% respectivament.

El **Gràfic 12** mostra l'evolució de la proporció que ha representat cada tipus de vi des del 2002. S'observa que en el 2008 s'ha produït un importat augment en la representació del vi negre.

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

Gràfic 12

Producció versus comercialització de vi

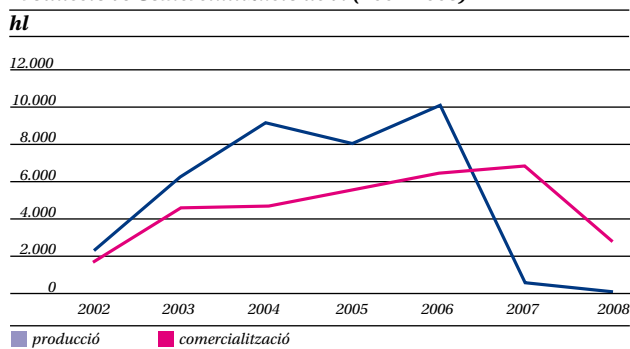
Com que la comercialització de vins no està lligada amb la producció del mateix any, no hi ha una correlació entre les tendències de producció i comercialització de vi.

El **Gràfic 13** il·lustra les evolucions d'ambdós paràmetres. Com ja s'ha dit, al llarg del temps poden mostrar diferències significatives en les seves tendències. S'observa que els dos darrers anys les dues variables mostren comportaments negatius, però encara existeix un allunyament entre elles.

Ràtio vi produït/vi comercialitzat

La representació de la relació entre el vi produït i el vi comercialitzat també dóna informació sobre el grau d'equilibri entre les dues variables.

Producció vs Comercialització de vi (2002-2008)

Gràfic 13

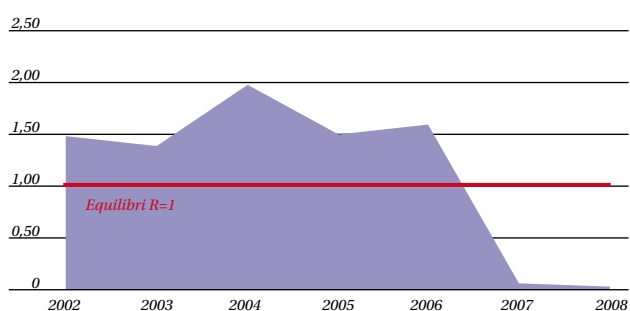
La situació ideal és aquella en què la tendència d'un període és l'equilibri entre la quantitat de vi produït i la quantitat de vi comercialitzat, és a dir, que el valor de la ràtio és R=1. Valors superiors indiquen una producció superior a la comercialització, mentre que valors inferior a 1 posen de manifest que la demanda del mercat supera la producció.

Els valors de les ràtios l'any 2008 han estat de:

Vi blanc: 0,15
 Vi negre: 0,02
Total: 0,03

El Gràfic 14 mostra l'evolució de la ràtio des de l'any 2002. S'observa que a partir de l'any 2007 es produeix una inversió del seu valor i es situa per sota de l'equilibri, la qual cosa indica una comercialitza-

Ràtio producció/comercialització 2002-2008

Gràfic 14

ció molt superior a la producció. A més, els valors de R han caigut molt els dos darrers anys i assoleixen valors molt aproximats a zero, ja que l'any 2007 es posa en marxa la producció de Vi de la terra Mallorca i la major part dels cellers opten per aquest en detriment de Vi de la terra Illes Balears.

Mercats de comercialització

L'any 2008, el principal mercat de destí del Vi de la terra Illes Balears ha estat la comunitat autònoma, on s'han venut uns 1.700 hl que representen aproximadament el 61,6% del total comercialitzat.

A la resta d'Espanya es destinaren un 275 hl, que suposen el 10% de les vendes.

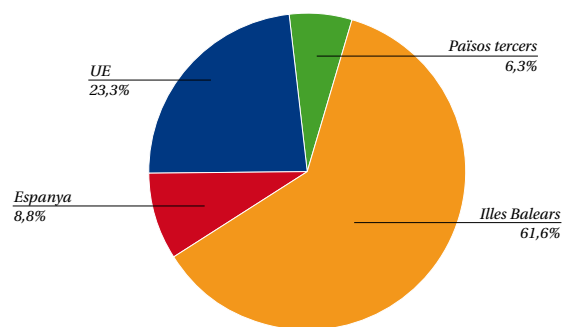
El 28,4% restant correspon a les exportacions, amb uns 786 hl venuts a l'estranger.

Els Gràfics 15 i 16 mostren els diferents mercats de comercialització del Vi de la terra Illes Balears en els anys 2007 i 2008.

La Taula 4 recull les dades de comercialització segons el destí des de l'any 2002.

Respecte de 2007, les vendes han mostrat un important descens en tots els mercats. Com ja s'ha dit anteriorment, la caiguda de les vendes en el 2008 ha estat molt important, ja que tant la variació 08/07 com l'índex IR6 han estat molt negatius per a tots els destins.

Mercats de comercialització 2007

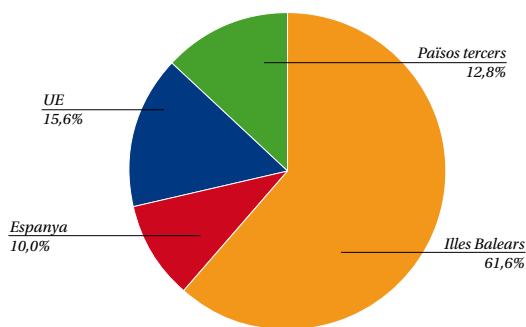

Gràfic 15

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Illes Balears	874,03	3.147,21	4.093,31	3.694,32	5.050,97	4.161,20	1.700,98	-59,1%	-51,5%
Espanya	76,00	338,51	81,20	447,33	161,17	597,59	274,86	-54,0%	-3,1%
UE	338,85	595,98	367,52	762,21	868,02	1.575,01	431,53	-72,6%	-42,6%
Països tercers	246,56	498,89	167,80	583,28	373,84	425,73	354,46	-16,7%	-7,4%
TOTAL	1.535,44	4.580,59	4.709,90	5.487,14	6.454,00	6.759,53	2.761,83	-59,1%	-43,9%

Taula 4

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 16

Exportacions

Les exportacions de Vi de la terra Illes Balears han mostrat en el 2008 un comportament negatiu, amb una reducció del -60,7% respecte de l'any anterior. La quantitat total de vi exportat ha estat de 786 hl, dels quals un 55% es destinaren a països de la UE i el 45% restant a països tercers.

Dins el mercat europeu, el principal país ha estat Alemanya, que ha rebut el 70,6% de les vendes comunitàries. A més, a nivell global, Alemanya suposa el destí majoritari de les exportacions totals amb el 39%.

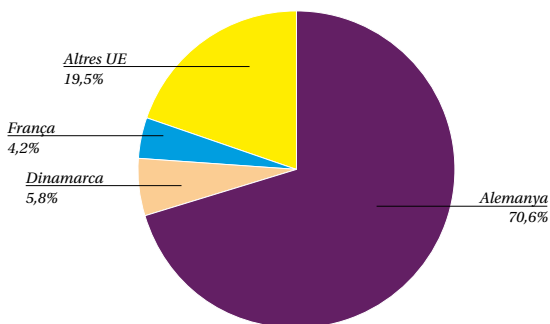
Altres destins europeus importants són Dinamarca i França, que representen el 5,8% i el 4,2% respectivament. I com a països minoritaris cal mencionar Bèlgica, Suècia i Holanda.

El Gràfic 17 mostra la distribució per països de les exportacions dins el mercat europeu.

Quant a les vendes a països tercers, destaca com a destí principal Suïssa, que ha rebut en el 2008 el 59,2% de les exportacions extracomunitàries. A més, suposa el segon país de les exportacions totals, amb el 27%.

Els Estats Units representen el 29,3% de les vendes a països tercers i suposen el tercer destí de les vendes totals realitzades a l'estranger.

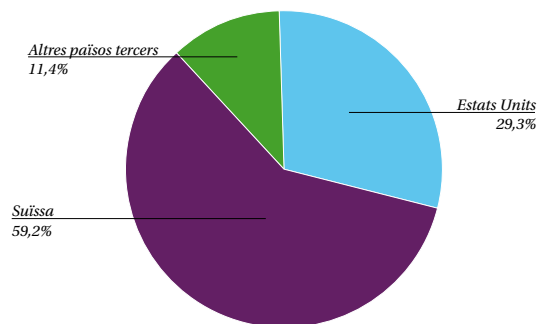
UE

Gràfic 17

El Gràfic 18 mostra la distribució de les exportacions a països tercers.

Països tercers

Gràfic 18

5. Preus

El preu mitjà al qual s'ha comercialitzat el Vi de la terra Illes Balears en el 2008 ha estat de 7,48 €/l, preu que supera el de l'any anterior en un +17,1%.

Malgrat aquesta pujada del preu, a causa de la important caiguda de les vendes en el 2008, el valor de la comercialització ha estat inferior en un -52,2% i ha assolit els 2.067.292 euros.

Norma legal

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 24 d'octubre de 2006, per la qual s'estableixen les normes per a la utilització de la indicació geogràfica "Illes Balears" en vins de taula amb dret a la menció "vi de la terra". BOIB núm. 152, de 28 d'octubre de 2006.
- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 19 de juny de 2007, de modificació de l'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 24 d'octubre de 2006, per la qual s'estableixen les normes per a la utilització de la indicació geogràfica 'Illes Balears' en vins de taula amb dret a la menció 'vi de la terra'.

3.2 Vi de la terra Eivissa

El Decret 54/03 regula les característiques que han de reunir els vins elaborats a Eivissa per poder utilitzar la menció de Vi de la terra Eivissa. Aquest decret deroga el Decret 197/1996, de 15 de novembre, pel qual es crea la comarca vitícola Eivissa.

1. Delimitació de la zona geogràfica

Només tenen dret a la menció Vi de la terra Eivissa els vins obtinguts íntegrament de raïm produït a tots els municipis de l'illa d'Eivissa.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la indicació Eivissa han de procedir exclusivament de les varietats següents:

- **Raïm blanc:** macabeu, chardonnay, moscatell, parellada i malvasia.
- **Raïm negre:** monestrell, ull de llebre, merlot, cabernet sauvignon i sirà.

Elaboració

Els vins acollits a la indicació geogràfica "Eivissa" tindran les següents característiques:

- poden ser de tres tipus, amb la seva corresponent graduació alcohòlica adquirida mínima:

Blancs	11,0°
Rosats	11,5°
Negres	12,0°

- el contingut màxim d'anhídrid sulfurós total serà:

Tipus de vi		Contingut màxim
Blancs i Rosats	secs	200 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	250 mg/l
Negres	secs	150 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció Vi de la terra Eivissa, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge del logotip adoptat per la denominació i una numeració oficial atribuïda per la Direcció General d'Agricultura.

3. Dades de producció

En el 2008, la superfície de vinya sembrada per a l'elaboració de Vi de la terra Eivissa ha estat de 32,90 hectàrees, de les quals el 73% corresponen a varietats de raïm negre. Ara bé, cal destacar el creixement que s'ha produït en la superfície de vinya destinada al cultiu de varietats blanques, que ha augmentat en un +6% respecte del 2007.

La producció de raïm ha estat un -10% inferior a la del 2007, amb un total de 150.655 kg recollits. Per tipus de raïm, les varietats negres varen ser les més representatives en el 2008 (72% de la producció total) i mostraren una disminució de -11,3% respecte de l'any anterior. El 28% restant (uns 42.460 kg) foren de varietats blanques, que mostraren un descens menys marcat, de l'ordre del -6,6%.

La Taula 1 recull aquestes dades de producció des de l'any 2002.

A la darrera columna de la taula es mostren els valor de l'índex **IR6**. Aquest índex relaciona el valor obtingut en el 2008 amb el valor mitjà del període 2002-2007 i, per tant, dóna una idea general del comportament que han tingut aquestes variables en els darrers anys.

Per a la superfície de vinya, en el 2008 s'ha donat un descens en relació amb el valor de l'any anterior, amb una variació 08/07 de -1,5%. En canvi, si es compara el valor de 2008 amb el valor mitjà dels darrers sis anys (IR6), la relació és positiva. És a dir, la superfície de vinya en el 2008 ha estat un +20,1% superior a la superfície mitjana del període 2002-2007. Això indica una tendència general positiva.

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Viticultors		3	3	4	4	4	4	4	=	--
VINYA (ha)	Blanc	3,84	3,44	5,34	5,96	6,70	8,30	8,80	6,0%	57,2%
	Negre	15,80	16,80	23,03	25,13	24,95	25,10	24,10	-4,0%	10,5%
	TOTAL	19,64	20,24	28,37	31,09	31,65	33,40	32,90	-1,5%	20,1%
RAÏM (kg)	Blanc	28.400	22.100	39.300	40.190	62.578	45.442	42.460	-6,6%	7,0%
	Negre	76.600	76.860	136.833	132.444	132.456	121.942	108.195	-11,3%	-4,1%
	TOTAL	105.000	100.960	176.133	172.634	195.034	167.384	150.655	-10,0%	-1,4%

Taula 1

Pel que fa a la producció de raïm, tant la variació 08/07 com l'índex IR6 mostren valors negatius, indicant una tendència negativa.

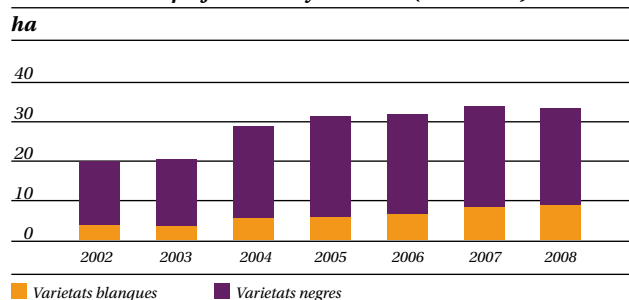
Els Gràfics 1 i 2 il·lustren aquests comportaments.

Pel que fa a la producció de Vi de la terra Eivissa, en el 2008 s'ha reduït en un -11,8% respecte de l'any anterior, amb un total de 90.455 litres produïts.

La Taula 2 recull les dades d'elaboració de vides del 2002, la variació 08/07 i l'índex IR6.

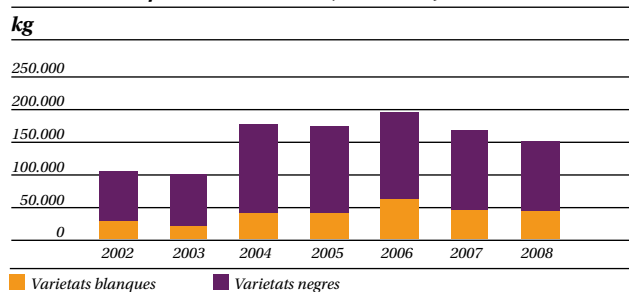
El vi negre va ser el majoritari, amb el 52% de la producció total; el segueixen el vi blanc i el vi rosat, amb el 29% i 19% respectivament.

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2002-2008)

Gràfic 1

Evolució de la producció de raïm (2002-2008)

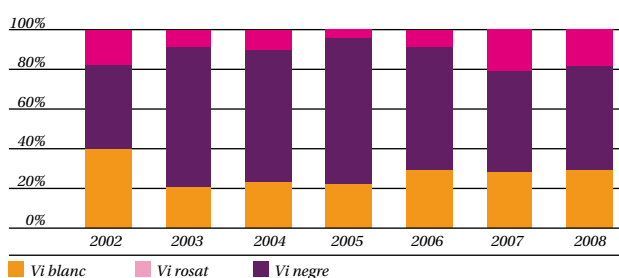

Gràfic 2

El Gràfic 3 mostra la distribució de la producció total segons els tipus de vi des de l'any 2002.

Respecte de l'any anterior, les produccions han estat inferiors per a tots els tipus de vins. El vi rosat és el que ha mostrat una major disminució, de

Evolució de la producció segons el tipus de vi

Gràfic 3

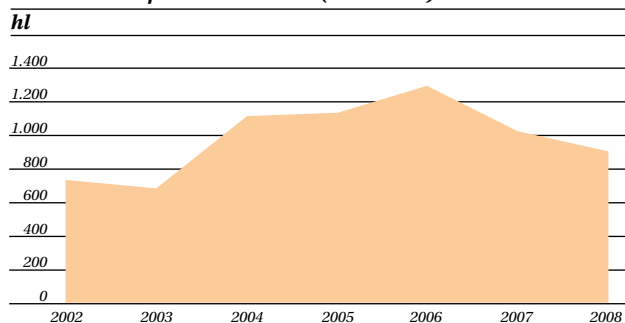
l'ordre del -22,7%. Mentre que el vi blanc i el vi negre han mostrat descensos menys marcats: -8,8% i -8,9% respectivament.

El valor de l'índex IR6 per a la producció total ha estat negatiu (-9,6%), la qual cosa indica una tendència general decreixent en els darrers anys. El Gràfic 4 mostra aquesta tendència.

Per tipus de vins, el blanc i el negre han mostrat un comportament similar a la producció total, amb valors d'índex IR6 negatius. En canvi, el vi rosat ha mostrat el major descens en el 2008 respecte de l'any anterior però, per contra, ha mostrat un valor positiu d'IR6 (+50,0%), la qual cosa indica que en el 2008 la producció de vi rosat ha estat inferior respecte l'obtinguda en el 2007 però molt superior al valor de producció mitjà del període 2002-2007.

Els Gràfics 5, 6 i 7 il·lustren aquestes tendències.

Evolució de la producció TOTAL (2002-2008)

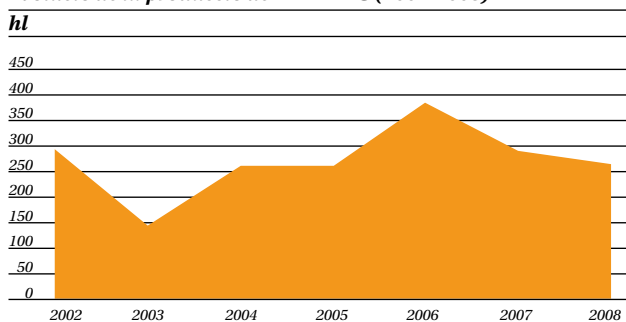

Gràfic 4

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Nombre de cellers	3	3	4	4	4	3	3	=	
Producció de VI (hl)	Blanc	292,50	144,00	257,50	260,00	383,00	263,25	-8,8%	-2,8%
	Negre	309,50	488,50	750,00	829,50	808,00	472,80	-8,9%	-23,4%
	Rosat	130,00	55,00	108,00	50,00	113,00	218,00	-22,7%	50,0%
	TOTAL	732,00	687,50	1.115,50	1.139,50	1.304,00	1.025,95	904,55	-11,8%

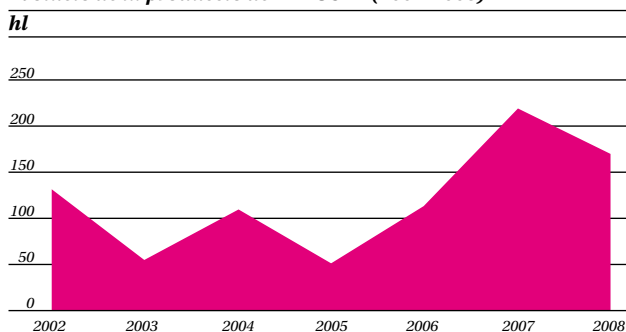
Taula 2

Evolució de la producció de VI BLANC (2002-2008)

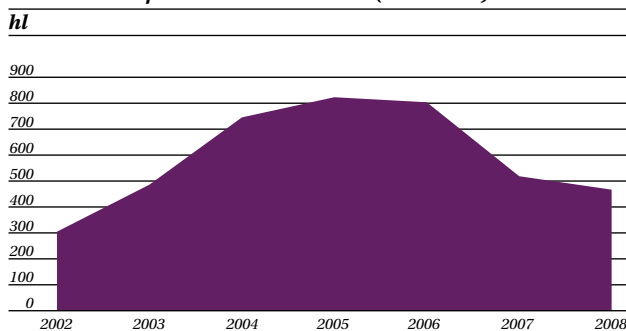
Gràfic 5

Evolució de la producció de VI ROSAT (2002-2008)

Gràfic 6

Evolució de la producció de VI NEGRE (2002-2008)

Gràfic 7

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

Quant a les vendes, en el 2008 s'ha produït un augment del +6,9% respecte de l'any anterior, amb un volum total de comercialització de 77.612 litres.

La Taula 3 mostra les dades de comercialització del Vi de la terra Eivissa des de l'any 2002.

Per tipus de vi, únicament en el cas del vi negre s'ha donat un petit descens, de l'ordre del -0,8%. Mentre que el vi blanc i el vi rosat han mostrat creixements del +5,0% i +55,2% respectivament.

L'índex IR6 ha estat positiu per a tots els diferents tipus de vins i també per a la comercialització total de Vi de la terra Eivissa. Això indica que l'evolució en general és molt positiva, especialment per al vi rosat, la comercialització del qual s'ha duplicat en el 2008 respecte del valor mitjà del període 2002-2007.

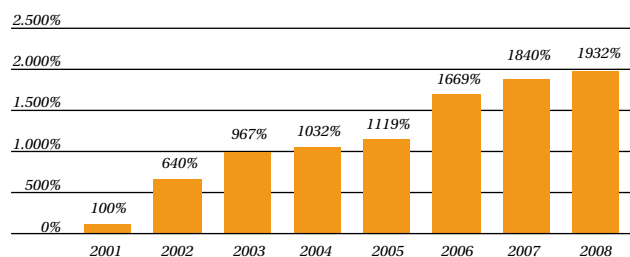
Els Gràfics 8, 9, 10 i 11 mostren les tendències per tipus de vins i per al total de les vendes.

Per tipus de vi, el negre ha estat el més representatiu del volum total de comercialització en el 2008, amb el 48%. El segueixen el vi blanc i el vi rosat, que han suposat el 37% i el 15% respectivament.

El Gràfic 12 mostra la proporció que ha representat cada tipus de vi des del 2002.

Evolució de la comercialització de VI BLANC (2001-2008)

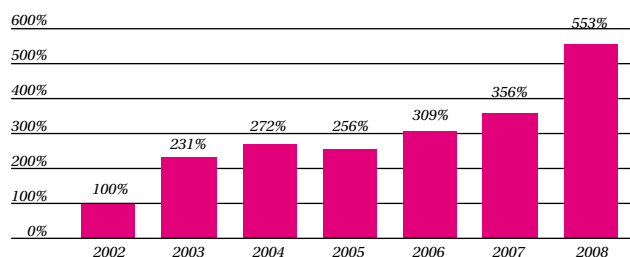
Índex 100% / Any 2001

Gràfic 8

Evolució de la comercialització de VI ROSAT (2002-2008)

Índex 100% / Any 2002

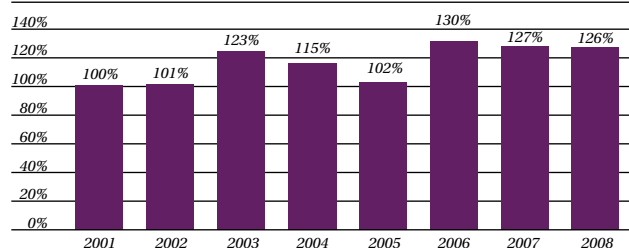
Gràfic 9

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Comercialització de VI (hl)	Blanc	95,95	145,00	154,81	167,89	250,28	276,04	289,77	5,0%	59,5%
	Negre	299,04	366,84	343,08	302,09	387,87	378,26	375,13	-0,8%	8,4%
	Rosat	20,11	46,41	54,70	51,55	62,17	71,67	111,22	55,2%	117,6%
	TOTAL	415,10	558,25	552,59	521,53	700,32	725,97	776,12	6,9%	34,1%

Taula 3

Evolució de la comercialització de VI NEGRE (2001-2008)

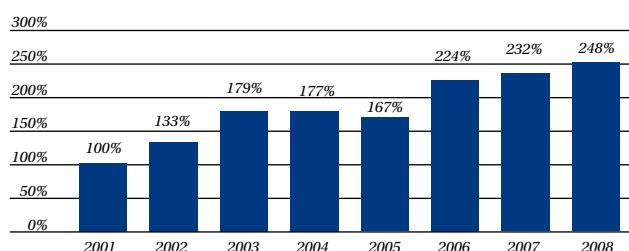
Índex 100% / Any 2001

Gràfic 10

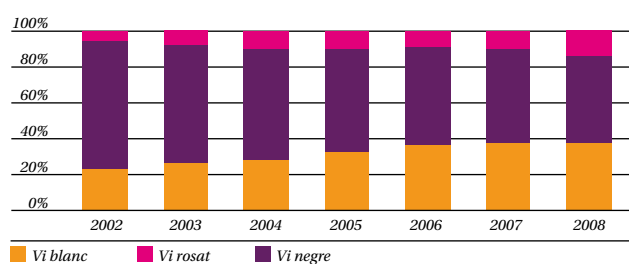
Evolució de la comercialització de TOTAL (2001-2008)

Índex 100% / Any 2001

Gràfic 11

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

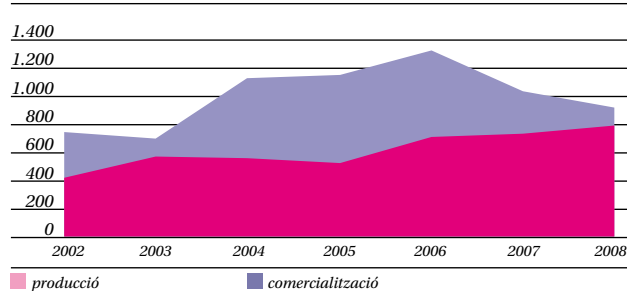
Gràfic 12

Producció versus comercialització de vi

El volum de producció i el volum de comercialització del mateix any no estan lligats i, per tant, poden tenir evolucions molt diferents. Així, al llarg del temps, s'hi poden trobar importants diferències entre les tendències d'ambdós paràmetres. El Gràfic 13 mostra les evolucions per al Vi de la terra Eivissa des de l'any 2002.

Producció vs Comercialització (2002-2008)

hl

Gràfic 13

En el 2008 s'ha continuat amb la tendència iniciada el 2006 d'apropament de la quantitat de vi produïda a la quantitat de vi comercialitzada.

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

Un altra manera de comparar els volums de producció i comercialització és mitjançant aquesta ràtio, que dóna informació sobre el grau d'equilibri entre els dos paràmetres.

La situació ideal es dóna quan R=1, és a dir, el volum de vi produït és igual al volum de vi comercialitzat. Valors superiors a 1 indiquen una major producció, mentre que valors per sota d'1 indiquen que la comercialització ha superat la producció.

En el 2008, els valors de R han estat:

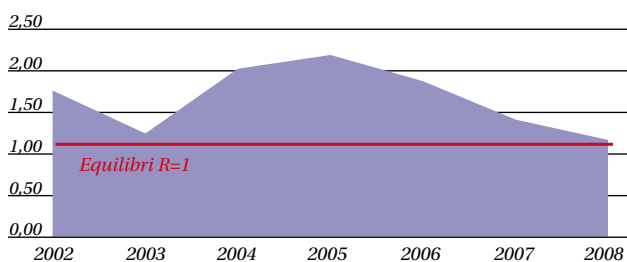
- Vi blanc: 0,91
- Vi negre: 1,26
- Vi rosat: 1,52
- Total: 1,17**

Cal comentar que la relació entre producció i comercialització (ràtio) del 2008 s'ha reduït respecte de l'any anterior en un -17%, continuant amb la tendència dels darrers anys. Amb un valor de R=1,17 es posa de manifest un acostament entre les dues variables i una situació més pròxima a l'equilibri.

El Gràfic 14 mostra l'evolució de la ràtio des del 2002.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Illes Balears	547,45	552,59	508,48	669,65	710,75	711,91	0,2%
Espanya	0	0	2,25	2,00	5,40	16,33	202,4%
Unió Europea	10,80	0	10,80	23,67	9,82	11,70	19,1%
Països tercers	0	0	0	5,00	-	36,18	-
TOTAL	558,25	552,59	521,53	700,32	725,97	776,12	6,9%

Taula 4

Ràtio producció / comercialització 2002-2008

Gràfic 14

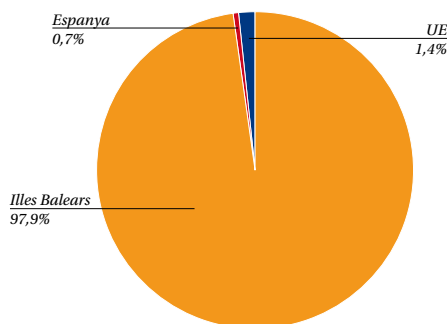
Mercats de comercialització

La *Taula 4* recull les dades de comercialització segons el mercat de destí.

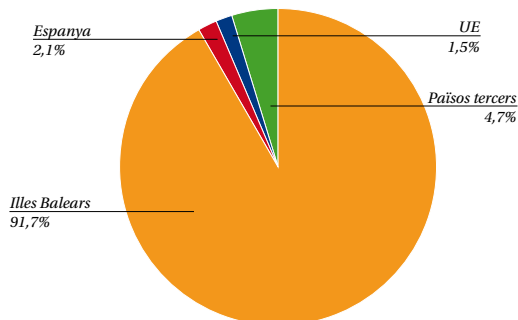
El Vi de la terra Eivissa s'ha comercialitzat majoritàriament dins la comunitat autònoma de les Illes Balears, que han representat en el 2008 el 91,7% de les vendes totals. Respecte de l'any anterior, s'han mantingut pràcticament estables (+0,2%).

Les vendes a la península s'han triplicat respecte del 2007, encara que només suposen el 2,1% de la comercialització total de Vi de la terra Eivissa.

Cal destacar el gran augment en les exportacions, que han passat de representar l'1,4% en el 2007 a representar el 6,2% en el 2008.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 15

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 16

Els *Gràfics 15 i 16* mostren la distribució dels mercats de comercialització per al Vi de la terra Eivissa en els anys 2007 i 2008 respectivament. Per països, destaca Alemanya dins la UE i Suïssa com a països tercers.

5. Preus

En termes de facturació i preus, el litre de Vi de la terra Eivissa s'ha venut en el 2008 a un preu mitjà de 5,44 €/l, la qual cosa suposa un petit augment (+2,6%) respecte de l'any anterior. Aquesta petita pujada dels preus i l'increment del volum de comercialització obtingut el 2008, han donat lloc a un creixement del +9,7% en la facturació total, assolint una xifra final de 422.660 euros.

Norma legal

- Decret 54/2003, de 16 de maig, pel qual es regula la utilització de la menció "Vi de la terra Eivissa" en la designació de vins de taula produïts a Eivissa. BOIB núm. 79, de 5 de juny de 2003.

3.3 Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 29 de novembre de 2005, regula la utilització de la menció Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord en la designació de vins de taula produïts en aquesta zona de Mallorca.

1. Delimitació de la zona geogràfica

Tenen dret a la utilització de la menció *Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord* els vins obtinguts íntegrament de raïms produïts en els següents termes municipals de Mallorca: Alaró, Alcúdia, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Estellencs, Esporles, Fornalutx, Mancor de la Vall, Pollença, Puigpunyent, Selva, Sóller i Valldemossa.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord* han de procedir exclusivament de raïm de les varietats següents:

- **Raïm blanc:** *chardonnay, macabeu, malvasia, moscatell, parellada, premsal blanc i sauvignon blanc.*
- **Raïm negre:** *cabernet sauvignon, callet, manto negre, merlot, monestrell, ull de llebre, i sirà.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu han de tenir com a objectiu aconseguir un raïm de la màxima qualitat. Els requisits són els següents:

- densitat de plantació màxima: 5.500 ceps per hectàrea.
- nombre màxim d'ulls per hectàrea: 33.000.
- producció màxima per hectàrea: 9.000 kg.

Elaboració

En l'extracció del most s'han d'aplicar pressions adequades d'extracció, de manera que el rendiment no sigui superior a 70 litres de vi per cada 100 kg de raïm.

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord* han de tenir les següents característiques:

- graduació alcohòlica adquirida mínima:

Blancs	12°
Rosats	12,5°
Negres	12,5°
- contingut màxim d'anhidrid sulfurós total:

	Tipus de vi	Contingut màxim
Blancs i Rosats	secs	200 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	250 mg/l
Negres	secs	150 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció *Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord*, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge d'una numeració oficial atribuïda per la Direcció General d'Agricultura.

3. Dades de producció

En el 2008, el nombre de bodegues que han elaborat Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord s'ha reduït respecte de l'any anterior, degut en part a l'inici de producció de Vi de la terra Mallorca. Així, només 5 cellers han declarat haver produït vi en el 2008, a partir del raïm procedent de 12 viticultors.

La superfície de vinya, en canvi, ha augmentat respecte a la de l'any anterior en un +13,4% i ha assolit les 10,77 hectàrees, de les quals, el 86% correspon a cultius de varietats de raïm blanc i el 14% restant a varietats negres.

La producció de raïm en el 2008 s'ha situat en 41.280 kg, la qual cosa suposa un increment de l'1,2% respecte de l'any anterior. Les varietats blanques, encara que en el 2008 s'ha reduït la seva producció en un -2,2%, representen la part majoritària de la producció total (81%). Pel que fa a les varietats negres, es produïren un +18,5% més respecte del 2007, amb uns 7.974 kg recollits, i representen el 19% de la producció total.

La *Taula 1* recull aquestes dades de producció des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula mostra els valors de l'**Índex Relatiu IR6**, que indica la relació entre les dades obtingudes en el 2008 i el valors mitjans

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Viticultors	3	3	8	12	10	18	12	-6		
VINYA (ha)	Blanc	1,2	1,83	9,87	11,05	12,93	8,10	9,27	14,4%	23,6%
	Negre	14,92	15,31	17,71	23,97	28,21	1,40	1,50	7,1%	-91,1%
	TOTAL	16,12	17,14	27,58	35,02	41,14	9,50	10,77	13,4%	-55,9%
RAÏM (kg)	Blanc	3.248	7.000	37.822	65.027	78.544	34.054	33.306	-2,2%	-11,5%
	Negre	81.571	95.018	63.435	137.245	155.069	6.728	7.974	18,5%	-91,1%
	TOTAL	84.819	102.018	101.257	202.272	233.613	40.782	41.280	1,2%	-67,6%

Taula 1

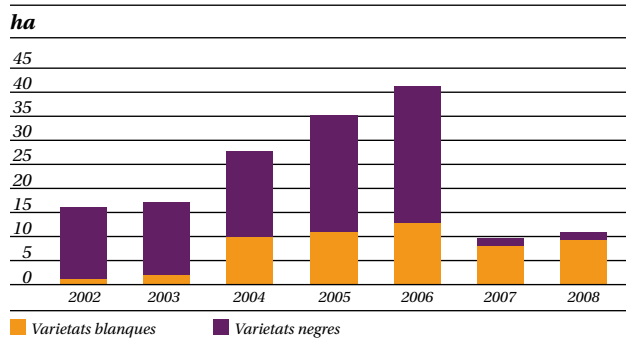
del període 2002-2007. Aquest índex permet obtenir una valoració global del comportament que s'ha donat en el 2008.

Així, mentre que la variació 08/07 indica increments tant en la superfície de vinya com en la producció de raïm, l'IR6 assoleix valors negatius, la qual cosa indica que en el 2008 els valors han estat inferiors als valors mitjans dels darrers sis anys. Per tant, de manera puntual, en el 2008 es dona un increment respecte l'any anterior; de manera global, en canvi, si es compara amb la mitjana dels anys anteriors, l'any 2008 ha estat negatiu.

Els Gràfics 1 i 2 il·lustren l'evolució de la superfície de vinya i de la producció de raïm des de l'any 2002. S'observa que, en ambdós casos, el descens ha estat important en els dos darrers anys.

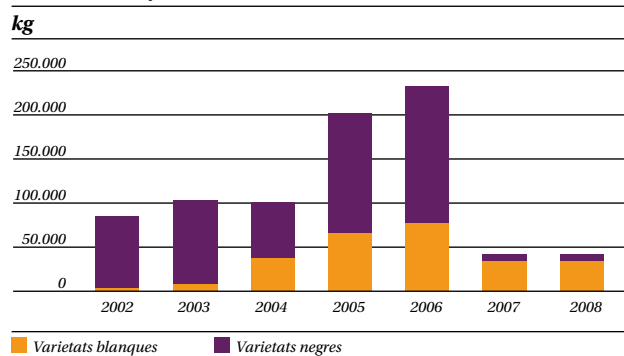
Quant a l'elaboració de Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord, en el 2008 ha estat inferior a la de l'any anterior en un -6,2%, amb un total de 23.639 litres.

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2002-2008)

Gràfic 1

Evolució de la producció de raïm (2002-2008)

Gràfic 2

La Taula 2 resumeix les dades de producció de Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord des de l'any 2002.

La producció de vi blanc, encara que respecte de l'any anterior s'ha reduït en un -12,2%, ha estat la predominant ja que ha suposat en el 2008 el 79% del total de vi elaborat, uns 18.600 litres. El vi negre, que ha incrementat la seva producció respecte de 2007 en un +38,1%, ha representat el 21% restant del total de vi elaborat, mentre que la producció de vi rosat ha estat nul·la.

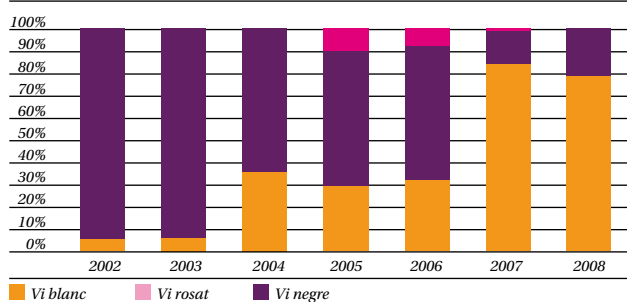
El Gràfic 3 mostra l'evolució de les proporcions que han representat els diferents tipus de vi des del 2002.

Els valors de l'índex IR6 han estat molt negatius per a la producció total de tots els tipus de vi. En tots els casos la tendència general és negativa: en el 2008 s'ha donat un important descens respecte dels valors mitjans del període 2002-2007.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Nombre de cellers	3	3	8	10	10	10	5	-5		
Producció de VI (hl)	Blanc	24	42,54	231,7	401,20	514,30	211,95	185,99	-12,2%	-21,7%
	Negre	409,8	645,62	418,5	835,66	939,00	36,50	50,40	38,1%	-90,8%
	Rosat	0	0	0	133,50	132,10	3,50	0	--	-100,0%
	TOTAL	433,8	688,16	650,2	1.370,36	1.585,40	251,95	236,39	-6,2%	-71,5%

Taula 2

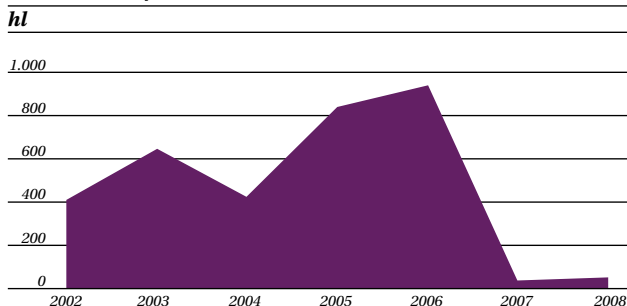
Evolució de la producció segons el tipus de vi

Gràfic 3

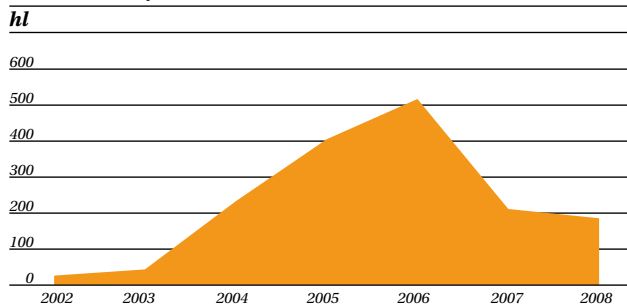
Aquestes tendències es poden observar en els Gràfics 4, 5, 6 i 7.

Evolució de la producció de VI NEGRE (2002-2008)

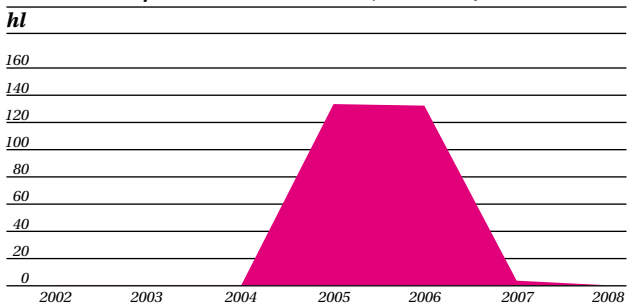
Gràfic 4

Evolució de la producció de VI BLANC (2002-2008)

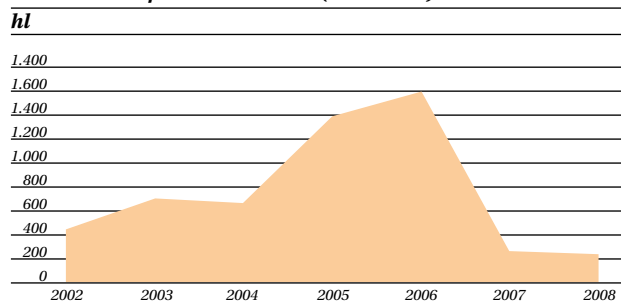
Gràfic 5

Evolució de la producció de VI ROSAT (2002-2008)

Gràfic 6

Evolució de la producció TOTAL (2002-2008)

Gràfic 7

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

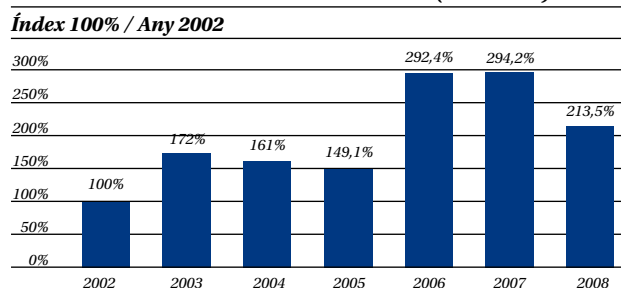
Pel que fa a la comercialització de vi, en el 2008 s'ha reduït en un -27,4%, amb uns 64.062 litres de Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord comercialitzats. En canvi, el valor de l'índex **IR6** per a la comercialització total ha estat positiu (9,6%), la qual cosa indica que la tendència general és positiva. Per tant, de manera puntual, en el 2008 s'ha donat un descens de les vendes respecte de l'any anterior; però de manera genèrica, el volum de comercialització total del 2008 ha estat superior al volum mitjà del període 2002-2007.

La *Taula 3* recull aquestes dades de comercialització.

Un altre paràmetre útil per valorar la comercialització és la *Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008*, que indica la variació anual mitjana dins el període corresponent. En el cas de la comercialització de Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord, la TVI és de 13,5%. És a dir, que durant el període 2002-2008 les vendes s'incrementaren com a mitjana un 13,5% cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica una tendència general positiva.

El *Gràfic 8* mostra l'evolució de la comercialització des del 2002. S'observa que en el 2008 s'ha produït un descens marcat. Però, segons l'IR6 i la TVI, la tendència global és positiva.

Evolució de la comercialització de VI TOTAL (2002-2008)

Gràfic 8

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Comercialització de VI (hl)	Blanc	0	0	160	139,31	387,11	262,96	180,61	-31,3%	14,1%
	Negre	300	516,01	323	308,05	420,49	541,79	457,36	-15,6%	13,9%
	Rosat	0	0	0	0	69,72	77,90	2,65	-96,6%	-89,2%
	TOTAL	300	516,01	483	447,36	877,32	882,65	640,62	-27,4%	9,6%

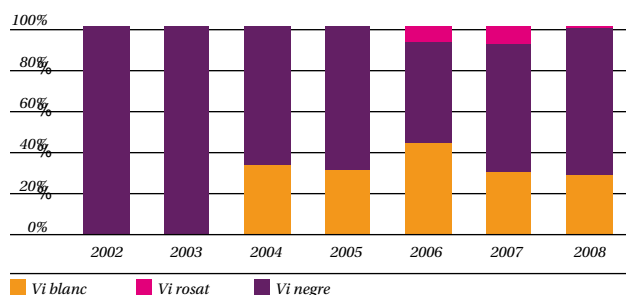
Taula 3

Per tipus de vi, la variació 08/07 ha estat negativa en tots els casos. És a dir, respecte de 2007, les vendes dels tres tipus de vins s'han reduït. Ara bé, en cas del vi blanc i del vi negre, els valors d'IR6 són positius, la qual cosa indica un comportament global positiu.

Proporcionalment, el vi negre ha estat el més representatiu amb el 71,4% de la comercialització total. El segueixen el vi blanc i el vi rosat, amb el 28,2% i el 0,4% respectivament.

El Gràfic 9 il·lustra les proporcions que han representat els diferents tipus de vi des de l'any 2002.

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

Gràfic 9

Producció versus comercialització de vi

La comercialització dels vins no va lligada a la producció dins del mateix any. Per això, les evolucions poden ser molt diferents i no existir una correlació entre les seves tendències.

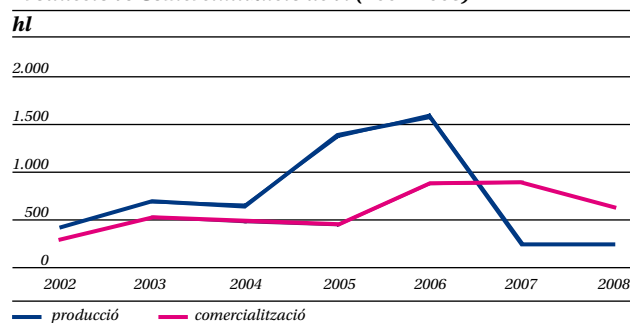
El Gràfic 10 representa les evolucions d'aquests dos paràmetres. S'observa que al llarg del temps existeixen diferències significatives entre elles.

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

La relació entre producció i comercialització (ràtio) indica que en el 2008 s'ha comercialitzat més del que s'ha produït. Els valors de R han estat els següents:

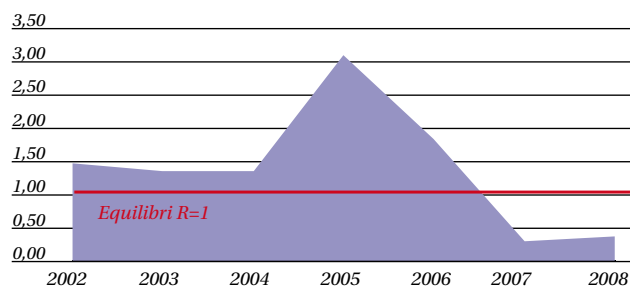
Vi blanc: 1,03
Vi negre: 0,11
Total: 0,37

Producció vs Comercialització de vi (2002-2008)

Gràfic 10

Ràtio producció / comercialització

Gràfic 11

El Gràfic 11 il·lustra l'evolució de la ràtio des del 2002.

Mercats de comercialització

L'any 2008, les Illes Balears han suposat el principal destí de les vendes de Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord, amb el 89,1% del total de vi comercialitzat. Respecte del 2007, les vendes dins la comunitat autònoma s'han reduït en un -20,4%, amb un total de 57.071 litres.

Les vendes a la península han suposat només el 0,4% del volum comercialitzat, uns 248 litres.

El 10,5% restant correspon a les exportacions, que han mostrat un descens del -59,3% respecte del 2007.

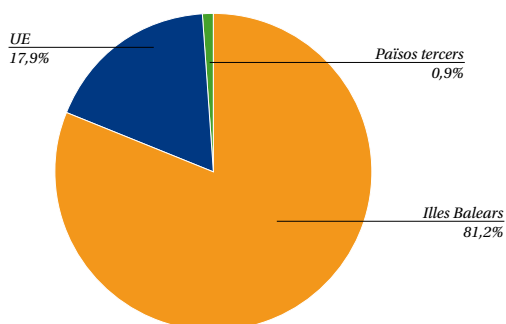
Els Gràfics 12 i 13 i la Taula 4 recullen les dades de comercialització segons els destins del Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord.

Comercialització segons el destí (hl)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Illes Balears	300	323,69	357	219,27	739,78	716,76	570,71	-20,4%	28,9%
Espanya	0	0	40	0	2,97	0	2,48	--	-65,4%
Unió Europea	0	192,32	76	228,09	133,71	157,69	58,43	-62,9%	-55,5%
Països tercers	0	0	10	0	0,86	8,19	9,00	9,9%	183,5%
TOTAL	300,00	516,01	483	447,36	877,32	882,65	640,62	-27,4%	9,6%

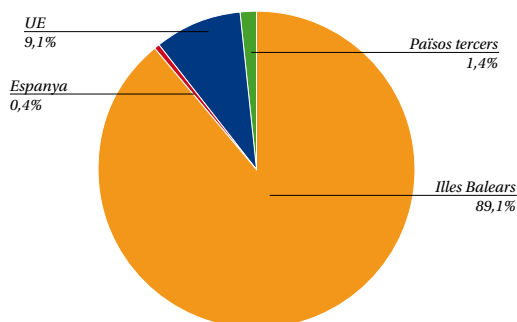
Taula 4

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 12

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 13

Respecte de 2007, la comercialització total ha mostrat un important descens. Ara bé, segons l'índex **IR6**, el volum de les vendes en el 2008 ha estat un 9,6% superior al valor mitjà de les vendes realitzades en el període 2002-2007.

Exportacions

Pel que fa a les vendes a l'estranger, globalment s'han reduït en un -59,3% respecte de 2007. El volum total exportat ha estat en el 2008 de 6.743 litres.

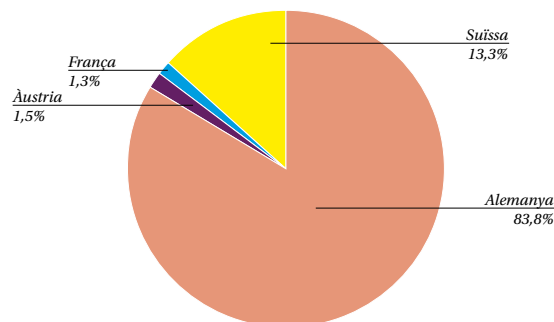
La comercialització exterior s'ha fet bàsicament a països de la UE, que han suposat el 86,6% del total exportat. Concretament, Alemanya és el país europeu majoritari; però també suposa el destí prin-

cipal del total exportat, amb el 89,1%. Altres destins comunitaris són Àustria i França.

Les vendes a països tercers s'han incrementat en gairebé un 10% respecte de 2007. Malgrat aquest augment, el mercat extracomunitari només ha representat el 13,4% del total exportat, amb uns 900 litres que ha estat destinats íntegrament a Suïssa.

El Gràfic 14 mostra la distribució de les exportacions per països.

Exportacions

Gràfic 14

5. Preus

Els vins amb indicació geogràfica Vi de la Terra Serra de Tramuntana-Costa Nord s'han comercialitzat en el 2008 a un preu mitjà de 7,39 €/l, preu que ha experimentat un descens de -14,3% respecte del 2007.

A causa de la reducció de vendes i del preu, el valor de comercialització total del Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord ha estat en el 2008 un -37,7% inferior a la facturació obtinguda l'any anterior, amb un total de 473.680 €.

Norma legal

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 29 de novembre de 2005, per la qual s'estableixen les normes per a la utilització de la menció "Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord". (BOIB núm. 185, de 8 de desembre de 2005).

3.4 Vi de la terra Illa de Menorca

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 25 de novembre de 2005 estableix les normes per a la utilització de la menció *Vi de la terra Illa de Menorca*.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La zona de producció de raïm i d'elaboració i embotellament del vi amb dret a la menció *Vi de la terra Illa de Menorca* comprèn tots els municipis de l'illa de Menorca.

Únicament tindran dret a fer ús d'aquesta menció, els vins obtinguts de raïm produït a l'illa de Menorca i que s'hagin elaborat i embotellat al territori d'aquesta illa.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Illa de Menorca* han de procedir exclusivament de raïm de les varietats següents:

- **Raïm blanc:** *chardonnay, macabeu, malvasia, moscatell d'Alexandria, moll o premsal blanc i parellada.*
- **Raïm negre:** *cabernet sauvignon, merlot, sirà, monestrell i ull de llebre.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu compliran els següents requisits:

- densitat màxima de plantació: 5.300 ceps per hectàrea.
- nombre màxim d'ulls per hectàrea: 30.000, excepte per a les varietats cabernet sauvignon i merlot, en què pot ser de 40.000.
- producció màxima per hectàrea: 8.000 kg.

Elaboració

En el procés d'elaboració s'han de seguir les pràctiques tradicionals i orientades a aconseguir la millor qualitat de vins. Les pressions aplicades seran les adequades per tal que el rendiment no superi els 70 litres de vi per cada 100 kg de raïm. Les característiques dels vins seran les següents:

— graduació alcohòlica adquirida mínima:

Blancs	11,5°
Rosats	12,0°
Negres	12,0°

— contingut màxim d'anhídrid sulfurós total:

	Tipus de vi	Contingut màxim
Blancs i Rosats	secs > 5 grams de sucre per litre	200 mg/l 250 mg/l
Negres	secs > 5 grams de sucre per litre	150 mg/l 200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció *Vi de la terra Illa de Menorca*, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge del logotip adoptat per la denominació i una numeració oficial assignada pel Consell Insular de Menorca.

3. Dades de producció

En el 2008, la superfície de vinya inscrita ha augmentat en un +29,9% respecte de l'any anterior i ha assolit un total de 27,83 hectàrees. Proporcionalment, el 58% d'aquesta superfície ha estat dedicada al cultiu de varietats negres, mentre que el 42% restant s'ha destinat a raïm blanc.

La quantitat de raïm produït en el 2008 ha estat de 103.715 kg, una producció que supera en un +15,8% la producció obtinguda en el 2007. El raïm negre suposa el 66% de la producció total, amb una collita de més de 68.700 kg. Les varietats blanques representen el 34% restant, amb uns 35.000 kg vermats. Respecte de 2007, la producció de raïm blanc s'ha reduït en un -4,2%, mentre que la de raïm negre s'ha incrementat en un +29,5%.

La *Taula 1* recull aquestes dades de producció des de l'any 2003.

Els *Gràfics 1 i 2* mostren l'evolució de la superfície de vinya i de la producció de raïm.

Pel que fa a l'elaboració de vi, en el 2008 s'ha produït un increment respecte de l'any anterior, de l'ordre del +12,8%, amb un total de 64.709 litres elaborats.

La *Taula 2* recull les dades de producció de vi.

Els *Gràfics 3, 4, 5 i 6* mostren l'evolució de la producció per tipus de vi i per a la producció total de Vi de la terra Illa de Menorca des de l'any 2003.

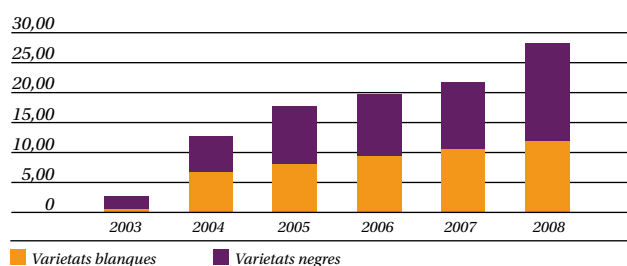
Per tipus de vi, el negre ha estat el que ha sofert una pujada més marcada (+22,4%) i ha representat el 53,7% del total de vi produït. El segueixen el vi blanc,

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
VINYA (ha)	Blanc	0,50	6,69	7,80	9,06	10,42	11,64	11,7%
	Negre	2,00	5,69	9,40	10,22	11,01	16,19	47,0%
	TOTAL	2,50	12,38	17,20	19,28	21,43	27,83	29,9%
RAÏM (kg)	Blanc	2.725	23.050	20.641	34.380	36.530	35.005	-4,2%
	Negre	7.700	37.246	40.714	51.126	53.063	68.710	29,5%
	TOTAL	10.425	60.296	61.355	85.506	89.593	103.715	15,8%

Taula 1

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2003-2008)

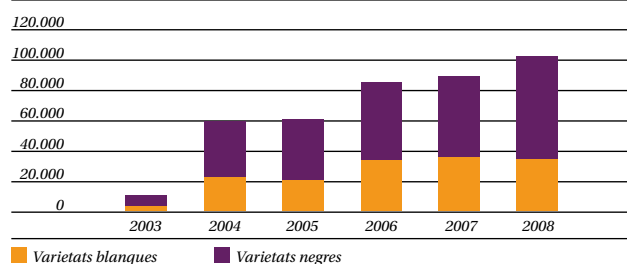
ha

Gràfic 1

Evolució de la producció de raïm (2003-2008)

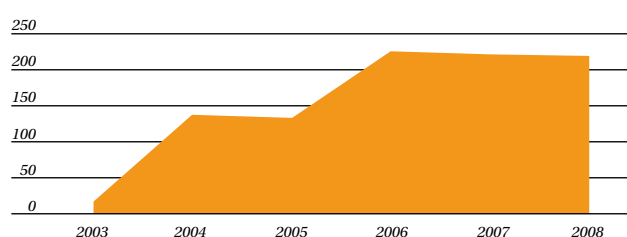
kg

Gràfic 2

Evolució de la producció de VI BLANC (2003-2008)

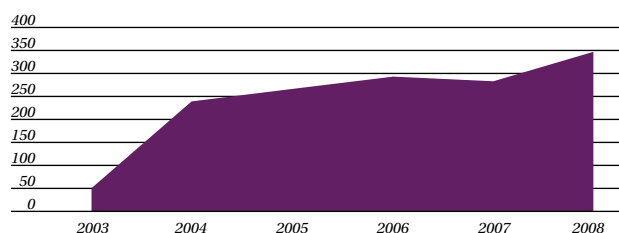
hl

Gràfic 3

Evolució de la producció de VI NEGRE (2003-2008)

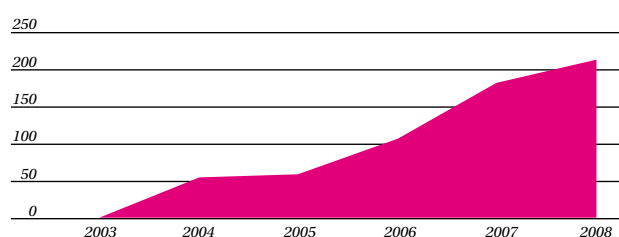
hl

Gràfic 4

Evolució de la producció de VI ROSAT (2003-2008)

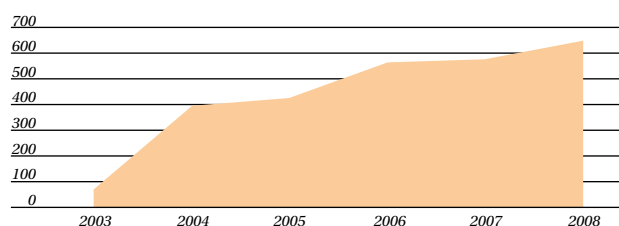
hl

Gràfic 5

Evolució de la producció TOTAL (2003-2008)

hl

Gràfic 6

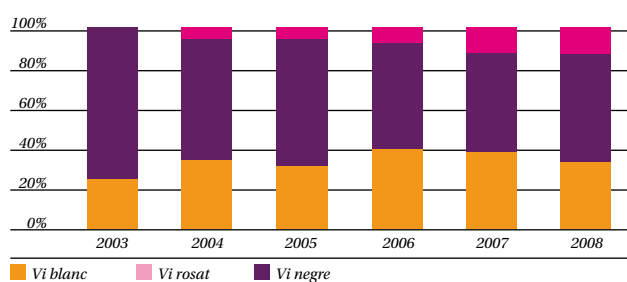
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Nombre de cellers		1	4	4	5	6	6	=
Producció de VI (hl)	Blanc	17,00	134,95	132,10	223,00	217,94	215,45	-1,1%
	Negre	52,00	239,15	269,00	296,17	283,91	347,53	22,4%
	Rosat	-	21,20	23,50	42,50	71,62	84,11	17,4%
	TOTAL	69,00	395,30	424,60	561,67	573,47	647,09	12,8%

Taula 2

que suposa el 33,3%, i el vi rosat, que suposa el 13,0%. Respecte de 2007, el vi blanc han sofert un descens en la seva producció de l'ordre del -1,1%, mentre que el vi rosat s'ha incrementat en un +17,4%.

El Gràfic 7 il·lustra la distribució de les proporcions que han representat els diferents tipus de vi durant el període 2003-2008.

Evolució de la producció segons el tipus de vi

Gràfic 7

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

L'any 2008, les vendes de Vi de la terra Illa de Menorca han estat un -2,4% inferiors a les obtingudes l'any anterior. El volum total comercialitzat ha estat de 35.468 litres.

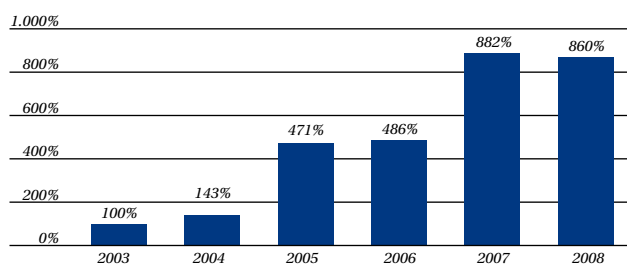
La Taula 3 recull les dades de comercialització.

L'evolució de les vendes totals des de l'any 2003 es mostra en el Gràfic 8.

Per tipus de vi, el blanc ha estat el majoritari amb el 46,6% del total comercialitzat. El segueix el vi negre, que ha representat el 39,0%, amb uns 13.827

Evolució de la comercialització de TOTAL (2003-2008)

Índex 100% / Any 2003

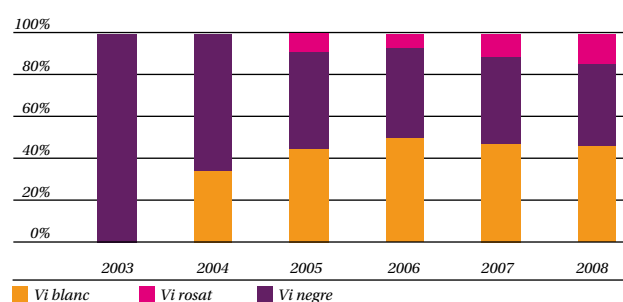
Gràfic 8

litres venuts. Respecte de 2007, ambdós tipus de vi ha mostrat un descens en el 2008, de l'ordre del -4,0% i del -8,2% respectivament.

Per contra, el vi rosat ha mostrat un creixement del +26,0% en el 2008, encara que proporcionalment ha estat el tipus de vi minoritari, ja que només ha suposat el 14,1% del volum de comercialització total.

El Gràfic 9 mostra les proporcions que han representat els diferents tipus de vins en relació al volum total de comercialització des de l'any 2003.

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

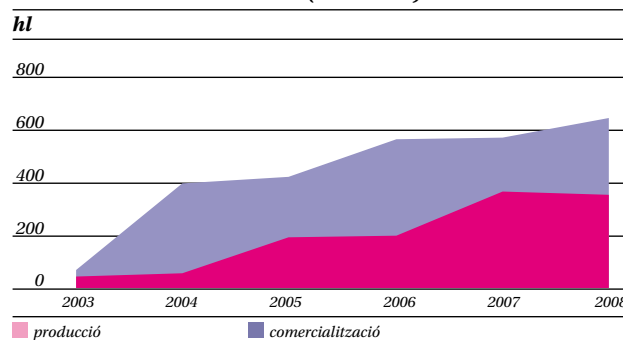
Gràfic 9

Producció versus comercialització de vi

El Gràfic 10 il·lustra les evolucions de la producció i la comercialització des del 2003.

S'observa que no existeix una correlació entre les dues variables, sinó que hi ha un gran allunyament en què la producció supera sempre a la comercialització. Això posa de manifest que aquesta variable no segueix un comportament paral·lel.

Producció vs Comercialització (2003-2008)

Gràfic 10

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Comercialització de VI (hl)	Blanc	-	20,28	86,80	101,66	172,42	165,47	-4,0%
	Negre	41,22	38,56	90,28	86,07	150,69	138,27	-8,2%
	Rosat	-	-	17,20	12,44	40,42	50,94	26,0%
	TOTAL	41,22	58,84	194,28	200,17	363,53	354,68	-2,4%

Taula 3

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

Una altra manera de valorar aquestes evolucions és mitjançant la Ràtio vi produït / vi comercialitzat.

La situació d'equilibri és aquella en què $R=1$, és a dir, que el volum de producció és igual al volum de comercialització. Valor inferiors a 1 suposen situacions en què les vendes superen la producció; i valors superiors a 1 indiquen que s'ha produït més del que s'ha venut.

En el 2008, els valors de la ràtio han estat:

Vi blanc: 1,30

Vi rosat: 1,65

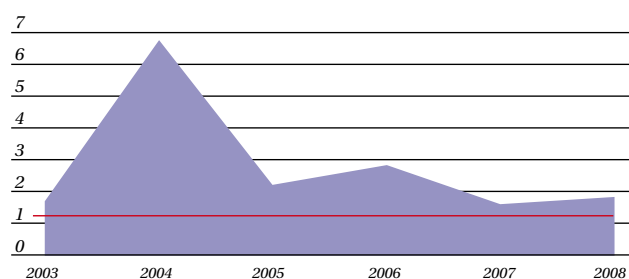
Vi negre: 2,51

Total: 1,82

Respecte de l'any anterior, la ràtio total s'ha incrementat en un +15,2%, la qual cosa suposa un major allunyament de la situació d'equilibri, a causa que en el 2008 ha crescut el volum de producció i s'ha reduït el de comercialització.

El Gràfic 11 mostra l'evolució de la ràtio.

Ràtio producció / comercialització

Gràfic 11

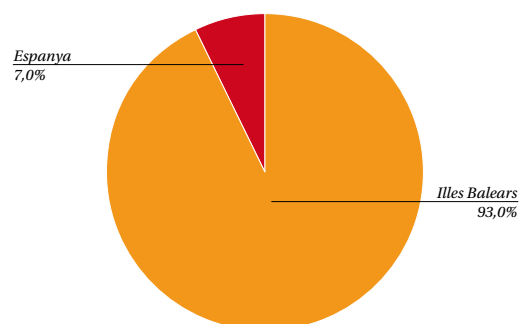
Mercats de comercialització

Encara que en el 2008 les vendes dins la comunitat autònoma de les Illes Balears s'han reduït en un -6,7%, continuen suposant el destí més important del Vi de la terra Illa de Menorca, amb el 93% de les vendes totals, uns 32.968 litres.

El 7,1% restant correspon a les vendes realitzades a la península i les exportacions han estat nul·les. La Taula 4 recull les dades de comercialització per destins.

El Gràfic 8 mostra la distribució dels mercats de destí del Vi de la terra Illa de Menorca en el 2008.

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 8

5. Preus

El preu de venda mitjà s'ha situat en 8,40 €/l en el 2008, preu que supera en un +21,7% el de l'any anterior. El valor total dels productes comercialitzats ha estat de 296.954 €, un +18,5% més que la facturació total obtinguda en el 2007.

Norma legal

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 25 de novembre de 2005, per la qual s'estableixen les normes per a la utilització de la menció "Vi de la terra Illa de Menorca". BOIB núm. 181, d'1 de desembre de 2005.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Illes Balears	41,22	58,84	185,71	193,37	353,53	329,68	-6,7%
Espanya	0	0	8,26	6,80	10,00	25,00	150,0%
UE	0	0	0,31	0	0	0	--
Països tercers	0	0	0	0	0	0	--
TOTAL	41,22	58,84	194,28	200,17	363,53	354,68	-2,4%

Taula 4

3.5 Vi de la terra de Formentera

L'Ordre del conseller d'Agricultura i Pesca de 3 d'agost de 2004 estableix les condicions que han de reunir els vins elaborats a l'illa de Formentera per poder utilitzar la menció Vi de la terra de Formentera.

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 25 d'abril de 2007 modifica l'anterior i inclou la varietat de raïm viognier per elaborar vi blanc amb la denominació Vi de la terra de Formentera.

1. Delimitació de la zona geogràfica

Únicament tenen dret a la utilització de la menció *Vi de la terra de Formentera* els vins elaborats i embotellats en l'illa de Formentera, que hagin estat obtinguts íntegrament de raïms produïts a l'illa de Formentera.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la denominació *Vi de la terra de Formentera* han de procedir exclusivament de raïms de les varietats següents:

- **Raïm blanc:** *malvasia, premsal blanc (moll), chardonnay i viognier.*
- **Raïm negre:** *monestrell, fogoneu, ull de llebre, cabernet sauvignon i merlot.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu seran les tradicionals que tendeixen a aconseguir raïms de la millor qualitat i, en tot cas, es compliran els requisits següents:

- densitat de plantació màxima: 5.000 ceps per hectàrea.
- nombre màxim d'ulls per hectàrea: 60.000.
- producció màxima per hectàrea: 8.500 kg.

Elaboració

En la producció del most es seguiran les pràctiques orientades a l'obtenció de la millor qualitat. S'aplicaran pressions adequades de manera que el rendiment no sigui superior a 65 litres de vi per cada 100 kg de raïm.

Els vins designats amb la denominació Vi de la terra de Formentera tindran les següents característiques:

- graduació alcohòlica adquirida mínima:

Blancs 11,5°

Rosats 12,0°

Negres 12,5°

- contingut màxim d'anhídrid sulfurós total:

	Tipus de vi	Contingut màxim
Blancs i Rosats	<i>secs</i> > 5 grams de sucre per litre	200 mg/l 250 mg/l
Negres	<i>secs</i> > 5 grams de sucre per litre	150 mg/l 200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció *Vi de la terra de Formentera*, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge del logotip adoptat per la denominació i una numeració oficial atribuïda per la Direcció General d'Agricultura.

3. Dades de producció

En el 2008, s'ha mantingut estable la superfície de vinya respecte de l'any anterior, amb un total d'11,33 hectàrees. Gairebé el 60% d'aquesta superfície, unes 8 hectàrees, s'ha cultivat amb varietats negres, mentre que la superfície restant s'ha dedicat al cultiu de varietats blanques.

La producció de raïm, obtinguda pels 3 viticultors inscrits, ha superat en un +20,7% la de l'any anterior i s'ha situat en 48.454 kg. Per tipus de raïm, el majoritari és el negre, que representa el 70,4% del total; mentre que les varietats de raïm blanc representen el 29,6% restant. Respecte de 2007, ambdós valors s'han incrementat, en un +15,8% i un +34,3% respectivament.

		2004	2005	2006	2007	2008	08/07
VINYA (ha)	Blanc	-	3,35	3,55	5,28	5,28	=
	Negre	6,5	7,98	7,98	8,05	8,05	=
	TOTAL	6,5	11,33	11,53	13,33	13,33	=
RAÏM (kg)	Blanc	-	643	9.097	10.685	14.354	34,3%
	Negre	14.296	35.929	41.117	29.449	34.100	15,8%
	TOTAL	14.296	36.572	50.214	40.134	48.454	20,7%

Taula 1

La Taula 1 recull aquestes dades de producció des de l'any 2004.

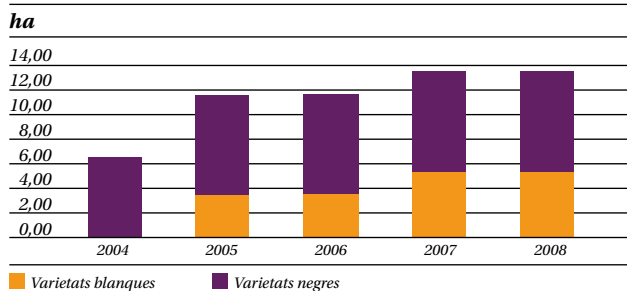
L'evolució d'aquests dos paràmetres s'observa en els Gràfics 1 i 2.

Pel que fa a la producció total de Vi de la terra de Formentera, en el 2008 ha estat de 25.135 litres, la qual cosa suposa un augment del +5,5% respecte del 2007.

La Taula 2 mostra les dades de producció de vi dels darrers cinc anys.

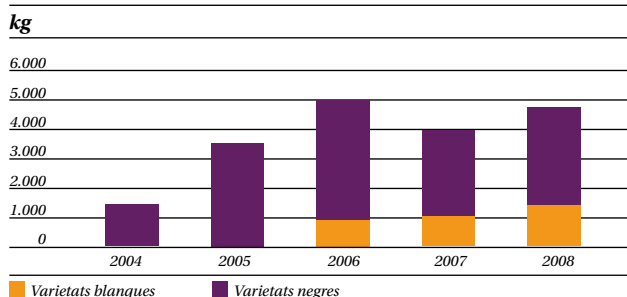
Els Gràfics 3, 4, 5 i 6 il·lustren l'evolució de la producció per tipus de vins i pel total de Vi de la terra

Evolució de la superfície de vinya inscrita (2004-2008)

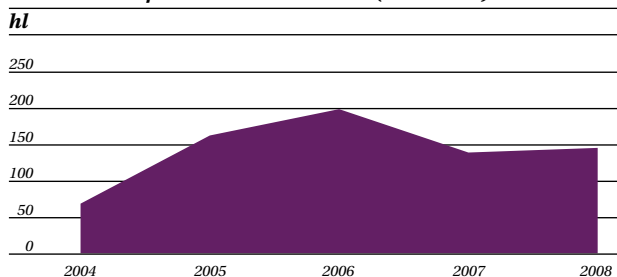
Gràfic 1

Evolució de la producció de raïm (2004-2008)

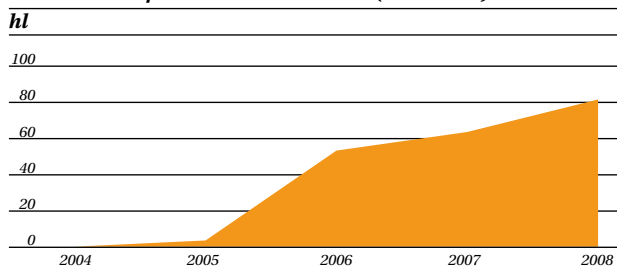
Gràfic 2

Evolució de la producció de VI NEGRE (2004-2008)

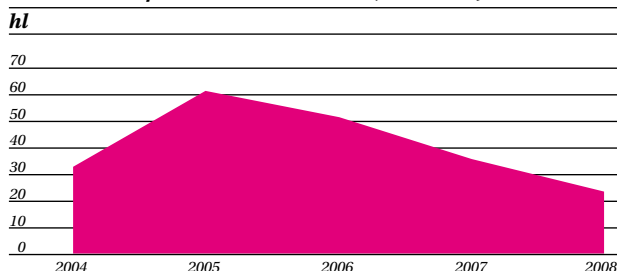
Gràfic 3

Evolució de la producció de VI BLANC (2004-2008)

Gràfic 4

Evolució de la producció de VI ROSAT (2004-2008)

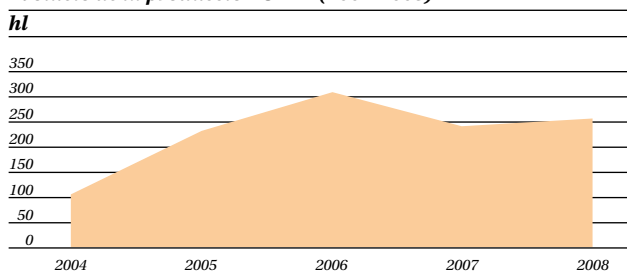

Gràfic 5

		2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Nombre de cellers		1	2	2	2	2	=
Producció de VI (hl)	Blanc	-	3,6	53,7	63,76	81,75	28,2%
	Negre	69,3	162,7	198,5	138,50	145,60	5,1%
	Rosat	33,1	62,5	52,5	36,05	24,00	-33,4%
	TOTAL	102,4	228,8	304,7	238,31	251,35	5,5%

Taula 2

Evolució de la producció TOTAL (2004-2008)

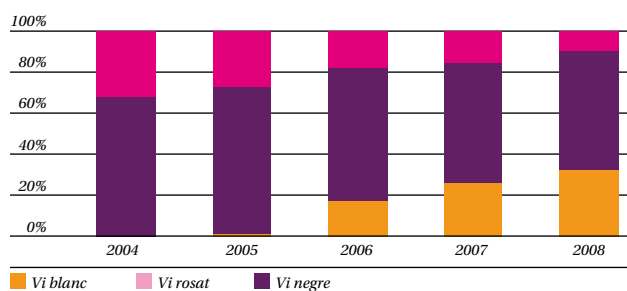
Gràfic 6

de Formentera. S'observa, per a la producció total, el descens sofert en el 2007 i la recuperació que ha experimentat en el 2008.

Per tipus de vi, el negre ha estat el més representatiu, amb el 58% de la producció total, i un increment respecte de 2007 del +5,1%. L'augment més important s'ha donat en la producció de vi blanc (+28,2%), que ha representat el 32,5% del total produït. El vi rosat, que ha estat l'únic que ha mostrat un descens en el 2008 (-33,4%), ha suposat el 9,5% restant.

El Gràfic 7 mostra les proporcions que han representat els diferents tipus de vi.

Evolució de la producció segons el tipus de vi

Gràfic 7

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

L'any 2008, s'ha produït un descens del -20,9% en les vendes de Vi de la terra de Formentera. El volum total de comercialització ha estat de 13.553 litres.

Per tipus de vi, el majoritari ha estat el negre, que ha representat el 48% del total venut; el seguei-

xen en importància el vi blanc i el vi rosat, que han suposat el 36,6% i el 15,4% respectivament. Cal destacar que, respecte de 2007, el vi blanc ha estat l'únic que ha mostrat un creixement (+17%) i que el vi rosat ha mostrat el descens més marcat (-60,3%).

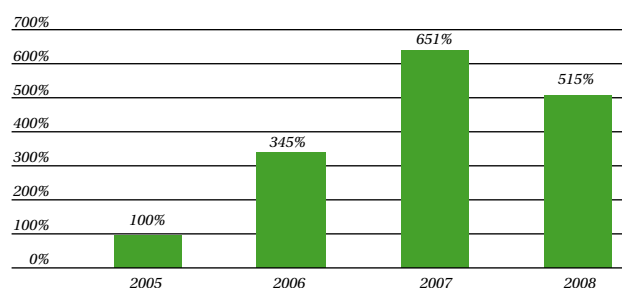
La Taula 3 recull aquestes dades.

El Gràfic 8 il·lustra l'evolució de la comercialització total des del 2005.

I el Gràfic 9 mostra les proporcions del volum de vendes que han representat els tipus de vins.

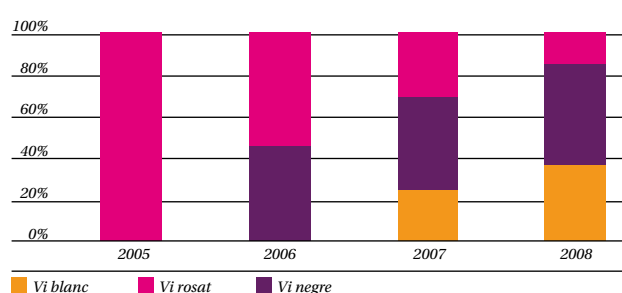
Evolució de la comercialització TOTAL (2005-2008)

Índex 100% - Any 2005

Gràfic 8

Evolució de la comercialització segons el tipus de vi

Gràfic 9

Producció versus comercialització de vi

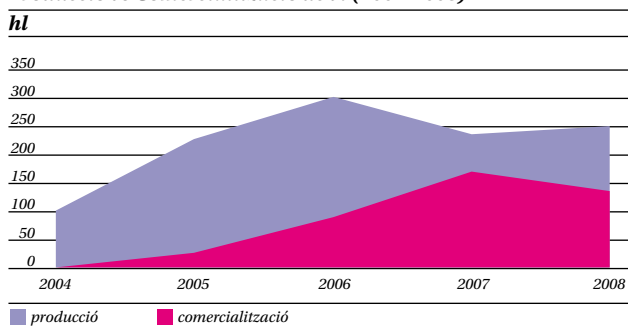
Pel fet que no existeix una correlació entre la producció i la comercialització del vi en el mateix any, aquests dos paràmetre, poden mostrar evolucions molt diferents al llarg del temps.

En el Gràfic 10 s'observa que, després de l'acostament que es va produir en el 2007, les variables s'han tornat a allunyar en el 2008, ja que s'ha donat

		2005	2006	2007	2008	08/07
Comercialització de VI (hl)	Blanc	-	-	42,35	49,56	17,0%
	Negre	-	40,90	76,23	65,01	-14,7%
	Rosat	26,32	49,80	52,79	20,96	-60,3%
	TOTAL	26,32	90,70	171,37	135,53	-20,9%

Taula 3

Producció vs Comercialització de vi (2004-2008)

Gràfic 10

un increment de la producció i un marcat descens de la comercialització.

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

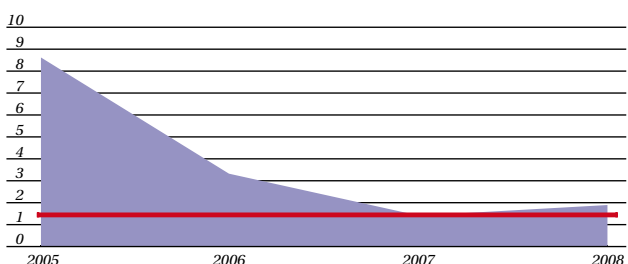
Aquesta Ràtio proporciona també informació sobre la relació entre el volum de producció i el volum de comercialització de Vi de la terra de Formentera.

La situació d'equilibri es dona quan aquesta relació és igual a 1. Valors per sobre d'1 indiquen una major producció i valors per sota d'1 indiquen una major comercialització.

Així, en el Gràfic 11 s'observa que la Ràtio ha estat molt superior a 1 en els primers anys, ja que el vi encara no es comercialitzava o el volum de vendes era molt petit. Els darrers anys, en canvi, s'ha donat un acostament entre les dues variables. En el 2008, els valors de R han estat els següents:

- Vi blanc 1,65
- Vi negre 2,24
- Vi rosat 1,15
- Total 1,85**

Ràtio producció/comercialització

Gràfic 11

Mercats de comercialització

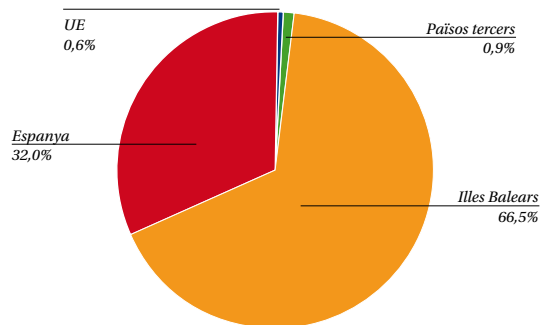
El destí principal de les vendes de Vi de la terra de Formentera ha estat en el 2008 la comunitat autònoma de les Illes Balears. Malgrat que respecte de l'any anterior s'han reduït en un -20,5%, han representat gairebé el 67% de la comercialització total.

Les vendes realitzades a la península també han experimentat un descens respecte de 2007 (-27,2%) i han suposat el 29,4% del total venut en el 2008.

Quant a les exportacions, només han representat el 3,7% de les vendes totals, encara que s'han duplicat respecte de 2007.

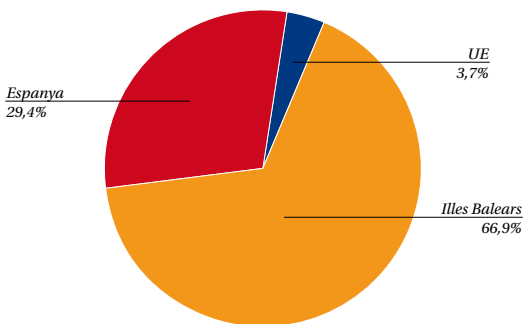
La Taula 4 i els Gràfics 12 i 13 mostren les dades de comercialització segons el mercats de destí.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 12

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 13

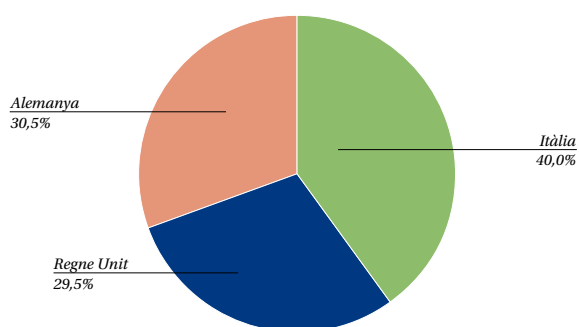
	2005	2006	2007	2008	08/07
Illes Balears	26,32	67,7	113,99	90,65	-20,5%
Espanya	-	21	54,78	39,90	-27,2%
Unió Europea	-	2	1,07	4,98	365,4%
Països tercers	-	-	1,52	0	-
TOTAL	26,32	90,7	171,37	135,53	-20,9%

Taula 4

Exportacions

Respecte de l'any anterior, les exportacions s'han incrementat de manera important en el 2008, encara que només han representat el 3,7% de les vendes totals. Amb un volum de comercialització que només assoleix els 498 litres, les vendes exteriors s'han realitzat íntegrament a països de la Unió Europea: Itàlia, Alemanya i Regne Unit.

Exportacions

Gràfic 14

5. Preus

El preu mitjà de venda del Vi de la terra de Formentera en el 2008 ha estat de 12,42 €/l, fet que suposa un increment del +9,7% respecte del preu de l'any anterior.

Malgrat aquest augment del preu, i a causa i donat l'important descens de la comercialització total, la facturació total en el 2008 ha resultat un -13,2% inferior a la de l'any anterior, que ha assolit els 168.375 €.

Norma legal:

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 3 d'agost de 2004, per la qual es regula la denominació "Vi de la terra de Formentera" per a la designació de vins de taula produïts a l'illa de Formentera. BOIB núm. 110, de 10 d'agost de 2004.
- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 25 d'abril de 2007, per la qual es modifica l'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 3 d'agost de 2004, per la qual es regula la denominació "Vi de la terra de Formentera" per a la designació de vins de taula produïts a l'illa de Formentera. BOIB núm. 66, de 3 de maig de 2007.

3.6 Vi de la terra Mallorca

L'Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca de 13 d'abril de 2007 regula la indicació geogràfica 'Mallorca' per als vins amb dret a la menció tradicional 'vi de la terra' produïts a l'illa de Mallorca.

La Resolució de 10 de maig de 2007 del director general d'Agricultura regula la utilització del logotip per al vi de la terra Mallorca.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La zona de producció de raïm, d'elaboració i d'embotellat del vi amb dret a la menció 'vi de la terra Mallorca' comprèn tots els municipis de l'illa de Mallorca.

Tenen dret a la utilització de la menció *Vi de la terra Mallorca* els vins elaborats íntegrament amb raïms produïts a Mallorca i envasats a la zona de producció.

2. Normes de producció i elaboració

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Mallorca* han de procedir exclusivament de raïm de les varietats autoritzades, que són les següents:

- **Raïm blanc:** *premsal (moll), chardonnay, macabeu, malvasia, moscatell d' Alexandria, moscatell de gra menut, parellada, riesling i sauvignon blanc.*
- **Raïm negre:** *callet, manto negre, cabernet sauvignon, fogoneu, merlot, monestrell, sirà, ull de llebre i pinot noir.*

Cultiu

Les pràctiques de cultiu han de ser les tradicionals que tendeixen a aconseguir raïms de la millor qualitat i, en tot cas, s'han de complir els requisits següents:

- densitat de plantació màxima: 5.500 ceps per hectàrea.
- nombre màxim d'ulls per hectàrea: 40.000.
- producció màxima per hectàrea: 11.000 kg per a les varietats blanques i 10.000 kg per a les varietats negres.

Elaboració

L'extracció del most es realitza amb les pressions adequades, de manera que el rendiment no sigui superior a 74 litres de vi per cada 100 kg de raïm.

Els vins designats amb la menció *Vi de la terra Mallorca* tindran les següents característiques:

- graduació alcohòlica adquirida mínima:
 - Blancs 10,5°
 - Rosats 11,0°
 - Negres 11,5°
- acidesa volàtil no superior a 0,8 g per litre, expressada en àcid acètic.
- contingut màxim d'anhídrid sulfurós total:

Tipus de vi		Contingut màxim
Blancs i Rosats	secs	200 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	250 mg/l
Negres	secs	150 mg/l
	> 5 grams de sucre per litre	200 mg/l

Control

Per poder fer ús de la menció *Vi de la terra Mallorca*, els operadors s'han de sotmetre a un sistema de control, del qual destaca l'ús en l'etiquetatge de la numeració oficial atribuïda per la Direcció General d'Agricultura.

3. Dades de producció

L'any 2008, un total de 99 viticultors han produït raïm destinant a l'elaboració de *Vi de la terra Mallorca*, 12 menys que l'any anterior.

Respecte de 2007, la superfície total de vinya ha crescut en un +10,1%, amb unes 297 hectàrees registrades. Gairebé un 83% d'aquesta superfície, unes 246 ha, s'han cultivat amb varietats negres; mentre que la superfície restant, unes 51 ha, es dedicaren al cultiu de varietats blanques (veure *Taula 1*).

La producció de raïm ha estat inferior a l'obtinguda en el 2007, amb un descens del -2,3% i un total de 1.477.628 kg. Per tipus de raïm, el majoritari és el negre ja que, malgrat la seva reducció (-6,3%), ha representat en el 2008 el 83% de la producció total.

En canvi, les varietats de raïm blanc han incrementat la seva producció en el 2008 (+17,8%) però només han representat el 17% del total de raïm recollit i destinat a l'elaboració de *Vi de la terra Mallorca*.

La *Taula 1* mostra aquestes dades.

		2007	2008	08/07
Viticultors		111	99	-12
VINYA (ha)	Blanc	43,51	51,40	18,1%
	Negre	226,66	246,06	8,6%
	TOTAL	270,17	297,46	10,1%
RAÏM (kg)	Blanc	252.786	297.710	17,8%
	Negre	1.259.375	1.179.918	-6,3%
	TOTAL	1.512.161	1.477.628	-2,3%

Taula 1

Pel que fa al volum de vi elaborat, en el 2008 s'ha incrementat en un +18,3% respecte de l'any anterior, amb uns 10.164 hectolitres. Per tipus de vi, el negre és el més representatiu, amb el 76,4% del total; el segueixen el vi blanc i el vi rosat, que representen el 20,2% i el 3,4%, respectivament.

La *Taula 2* recull les dades d'elaboració de *Vi de la terra Mallorca* dels anys 2007 i 2008, així com la variació 08/07.

		2007	2008	08/07
Nombre de cellers		27	26	-1
PRODUCCIÓ DE VI (hl)	Blanc	1.616,1	2.055,55	27,2%
	Negre	6.630,88	7.762,41	17,1%
	Rosat	345,40	345,75	0,1%
	TOTAL	8.592,38	10.163,71	18,3%

Taula 2

4. Dades de comercialització

Comercialització de vi

El 2008 ha estat el segon any en què s'ha comercialitzat *Vi de la terra Mallorca*. Respecte de l'any anterior, les vendes han estat molt superiors, ja que s'han multiplicat per 11,5 i han assolit un volum de comercialització total de 5.765,37 hl. La *Taula 3* mostra les dades.

Per tipus de vins, el negre ha estat el majoritari, ja que ha suposat el 63% de les vendes totals, amb uns 3.608 hl. El vi blanc, que ha mostrat un important creixement respecte de 2007, ha representat el 29% del volum total de comercialització. Quant al vi rosat, en el 2008 s'han iniciat les seves vendes i ha representat el 8% restant.

		2007	2008	08/07
COMERCIALIZACIÓ DE VI (hl)	Blanc	16,56	1.701,97	10.177,6%
	Negre	486,13	3.608,39	642,3%
	Rosat	0	455,01	--
	TOTAL	502,69	5.765,37	1.046,9%

Taula 3

Ràtio vi produït / vi comercialitzat

Es tracta de la relació entre el volum de producció i el volum de comercialització de Vi de la terra Mallorca. Un valor de R=1 indica la situació d'equilibri, és a dir, el volum de producció és igual al volum de comercialització. Si R és superior a 1, la producció és major; mentre que valors de R inferiors a 1 indiquen que la comercialització supera la producció.

En el 2008, els valors de R han estat els següents:

Vi blanc: 1,21
Vi negre: 2,15
Vi rosat: 0,76
Total: 1,76

Respecte de 2007 (en què la R total va ser de 17,09) s'ha donat una reducció del -89,7%, que ha estat provocada pel gran increment de les vendes.

Mercats de comercialització

La *Taula 4* recull les dades de comercialització segons els mercats de destí.

L'any 2008, el destí principal del Vi de la terra Mallorca ha estat la comunitat autònoma de les Illes Balears, que ha representat el 74% de les vendes totals, amb gairebé 4.260 hl.

La península ha suposat el 6% de la comercialització total, amb uns 34.700 litres, i les exportacions el 20% restant.

Respecte del 2007, primer any en què es va comercialitzar el Vi de la terra Mallorca, les vendes han estat molt superiors en general.

Els *Gràfics 1 i 2* representen la distribució dels diferents mercats de destí del Vi de la terra Mallorca en els anys 2007 i 2008.

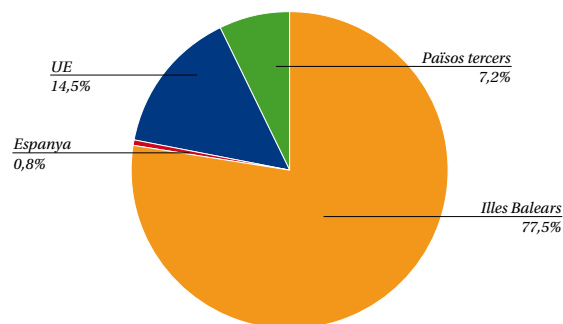
Les exportacions, que s'han multiplicat per 10 en el 2008, han estat destinades principalment a països de la Unió Europea, que representen el 78% de les vendes a l'estranger. Cal destacar Alemanya com a destí majoritari, que ha rebut en el 2008 el 77% de les vendes comunitàries i el 60% del total exportat. Altres destins comunitaris que cal anomenar: Bèlgica, Regne Unit, Dinamarca i Suècia.

	2007	2008	08/07
Illes Balears	389,65	4.259,69	993,2%
Espanya	4,06	346,92	8.444,8%
Unió Europea	73,01	901,06	1.134,2%
Països tercers	35,97	257,69	616,4%
TOTAL	502,69 hl	5.765,36 hl	1.046,9%

Taula 4

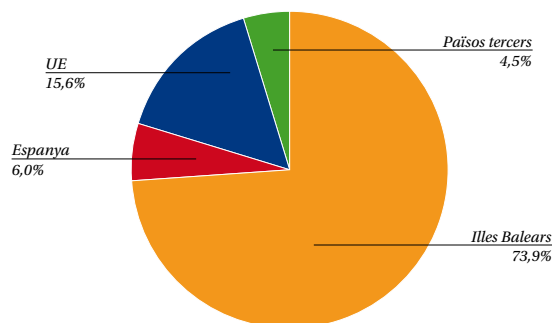
Les vendes a països tercers han suposat el 22% del total exportat. Destaca Suïssa com a destí principal, amb el 34% de les vendes extracomunitàries. Altres destins importants són Estats Units i Panamà.

Mercats de comercialització 2007

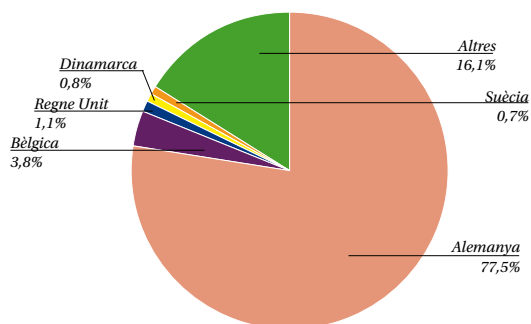
Gràfic 1

Mercats de comercialització 2008

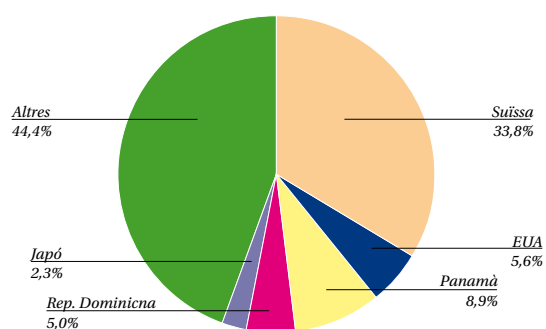

Gràfic 2

UE

Gràfic 3

Països tercers

Gràfic 4

5. Preus

El preu mitjà de venda del Vi de la terra Mallorca ha estat en el 2008 de 6,47 €/l, un -15% inferior al de l'any anterior. Malgrat aquest descens dels preus, gràcies al gran increment de les vendes, la facturació total ha resultat molt superior a l'assolida l'any 2007, ha arribat als 3.732.256 €.

Norma legal:

- Ordre de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 13 d'abril de 2007, per la qual es reconeix i es regula la indicació geogràfica 'Mallorca' per als vins amb dret a la menció tradicional 'vi de la terra' produïts a l'illa de Mallorca. BOIB núm. 57, de 17 d'abril de 2007.
- Resolució, de 10 de maig de 2007, del director general d'Agricultura per la qual s'adopta i es regula la utilització del logotip per al vi de la terra Mallorca. BOIB núm. 77, de 24 de maig de 2007.

II. BEGUDES ESPIRITUOSAS

GENERALITATS

Dades de comercialització

A les Illes Balears existeixen actualment quatre begudes espirituoses amb indicacions geogràfiques, que són: Herbes de Mallorca, Herbes Eivissenques, Gin de Menorca i Palo de Mallorca. Les seves dades de comercialització es mostren, expressades en litres, a la Taula 1.

L'any 2008, el volum de comercialització global ha assolit els 1.995.324 litres. Respecte de l'any anterior,

	2007	2008	Variació 2008/2007
Herbes de Mallorca	1.353.216	1.355.269	0,1%
Gin de Menorca	311.088	288.704	-7,2%
Herbes Eivissenques	241.418	263.312	9,1%
Palo de Mallorca	104.566	88.039	-15,8%
TOTAL	2.010.288	1.995.324	-0,7%

Taula 1

or, les vendes s'han mantingut pràcticament estables, amb un petit descens de l'ordre del -0,7%. El Gràfic 1 mostra l'evolució de les vendes des del 2004.

Per tipus de begudes, són les Herbes de Mallorca les més venudes, ja que representen el 67,9% del total comercialitzat. Seguides del Gin de Menorca i les Herbes Eivissenques, amb un 14,5% i un 13,2%, respectivament; i en darrer lloc el Palo de Mallorca, que representa el 4,4% restant. El Gràfic 2 mostra aquestes dades.

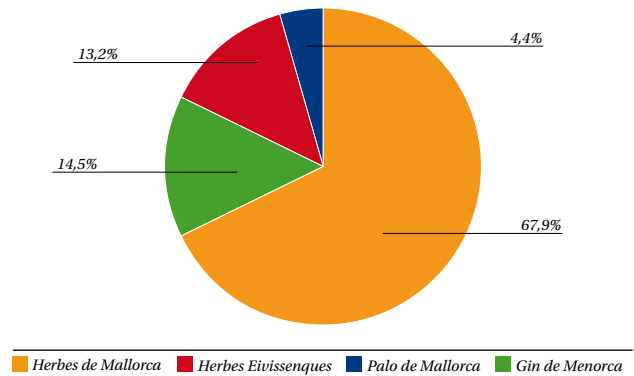
Aquesta estabilitat de les vendes de begudes espirituoses amb indicació geogràfica elaborades a

Evolució de la comercialització (2004-2008)
litres

Gràfic 1

Distribució de la comercialització segons tipus de producte 2008

Gràfic 2

les Illes Balears s'ha de valorar molt positivament, sobre tot si es compara amb la tendència general del consum a Espanya de begudes alcohòliques en els darrers anys: segons les dades aportades per la Federació Espanyola de Begudes Espirituoses (FEBE)¹, el consum ha mostrat un decreixement continu anual del -1% i ha caigut fins en un -11% en el darrer any. Entre les causes d'aquest descens, el director executiu de la FEBE estableix: la situació econòmica actual de crisi generalitzada i el consum responsable per part dels espanyols (un 33% de la població espanyola és abstèmia i Espanya ocupa el cinquè lloc en el rànquing europeu d'abstinència).

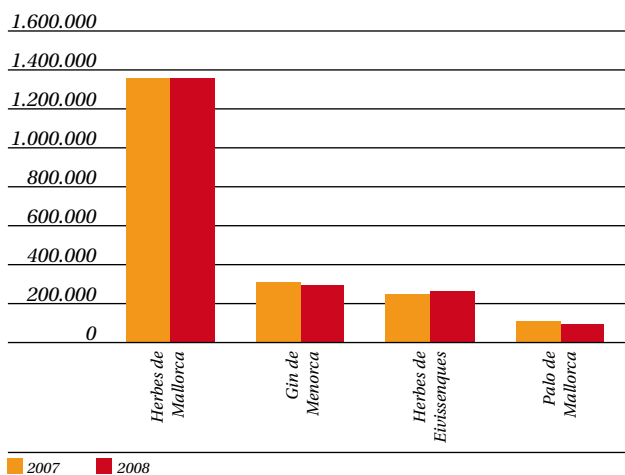
A més, les begudes espirituoses tradicionals tenen greus dificultats per dur a terme la seva comercialització per diferents factors, com són: una marcada competència de preus, una concentració del consum en un nombre reduït de begudes –principalment de whisky i rom–, una concentració empresarial molt important i un canvi d'hàbits de consum a begudes de baix contingut alcohòlic (cervesa o noves begudes combinades), entre altres.

Tots aquests motius dificulten molt la comercialització de les begudes alcohòliques en general. Per tant, el comportament de les begudes espirituoses amb indicació geogràfica de les Illes Balears ha estat molt positiu.

Per tipus de beguda, el 2008 ha estat especialment positiu per a les Herbes Eivissenques, que

¹ El País (març 2009). "El consumo de bebidas espirituosas cae un 11% en el último año".

Volum de comercialització Begudes Espirituoses litres

Gràfic 3

han mostrat el creixement més important (+9,1%). Les vendes d'Herbes de Mallorca s'han mantingut estables (+0,1%) i, seguint amb la seva tendència negativa dels darrers anys, el Gin de Menorca i el Palo de Mallorca han reduït les seves vendes, en un -7,2% i un -15,8% respectivament.

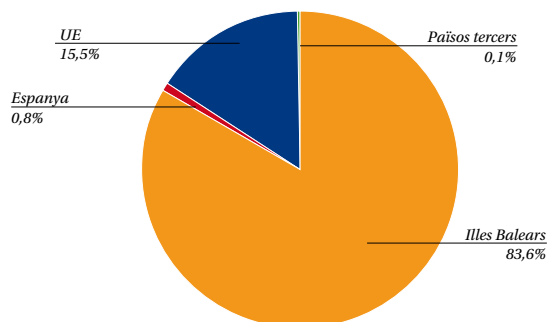
El Gràfic 3 mostra els volums de comercialització d'aquestes begudes en els anys 2007 i 2008.

Mercats de comercialització

La comunitat autònoma suposa el destí principal de les begudes espirituoses amb indicació geogràfica de les Illes Balears. Encara que en el 2008 s'han reduït les vendes locals en un -12%, han representat el 74,2% del total comercialitzat.

Les vendes a la resta de l'Estat espanyol són les que han mostrat un major creixement en el 2008 (+283,3%), encara que només representen el 3,0% del total comercialitzat.

Mercats de comercialització 2007

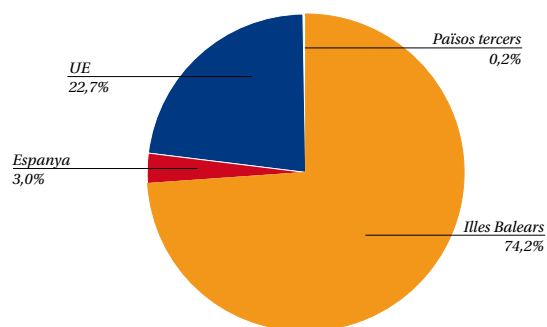
Gràfic 4

Pel que fa a les exportacions, representen el 22,9% restant de les vendes totals i han mostrat un comportament molt positiu en el 2008, ja que s'han incrementat en un +45,2% respecte de l'any anterior.

Els Gràfics 4 i 5 mostren la distribució dels mercats de comercialització del total de les begudes espirituoses amb denominació geogràfica de les Illes Balears en els anys 2007 i 2008.

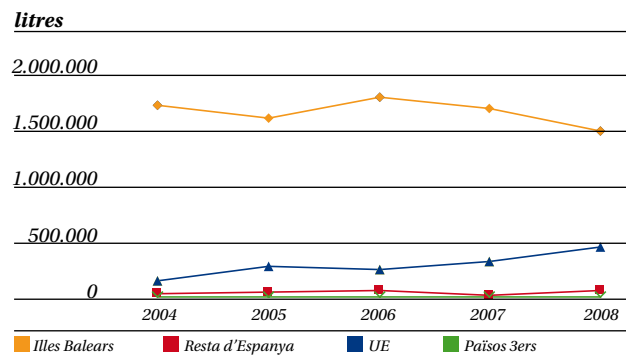
El Gràfic 6 mostra l'evolució de la comercialització total de les begudes espirituoses produïdes a les Illes Balears, segons els mercats de destí.

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 5

Evolució dels mercats de comercialització de les Begudes Espirituoses de la Illes Balears (2004-2008)

Gràfic 6

Exportacions

En el 2008, les exportacions s'han incrementat en un +45% respecte de l'any anterior, amb un volum total exportat de 456.157 litres.

Per destins, la Unió Europea ha estat el principal destí de les exportacions, ja que el 99,1% de les vendes exteriors s'han realitzat a països comunitaris. Respecte de 2007, s'ha produït un creixement del +45,1%, amb un volum total d'uns 452.250 litres.

El destí europeu principal és Alemanya, que ha rebut el 72,6% de les vendes comunitàries i el 71,9% del total de les vendes exteriors. Especial-

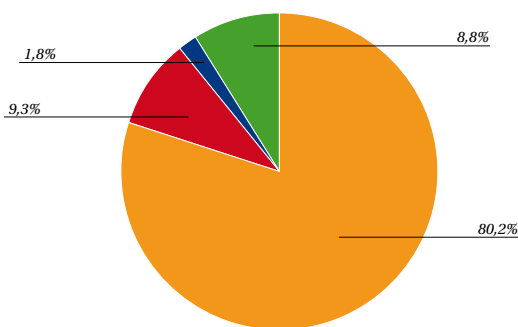
ment important i positiu ha estat el comportament d'aquest país per a les exportacions, ja que ha mostrat una bona predisposició dels seus consumidors a conèixer i mantenir un record positiu dels productes de les illes. Altres països europeus que cal destacar són: Itàlia, Holanda, Bèlgica i Regne Unit.

Pel que fa a les vendes realitzades a països tercers, en el 2008 s'han incrementat en gairebé un +66%, però únicament representen el 0,9% del total exportat, amb uns 3.900 litres venuts principalment a Andorra.

Per tipus de producte, les Herbes de Mallorca són la beguda que més s'exporta, ja que representen el 80% de les exportacions totals. Seguides de les Herbes Eivissenques i el Gin de Menorca, que suposen el 9,3% i el 8,8% respectivament; i en darrer lloc el Palo de Mallorca, que només representa l'1,8% del total exportat.

El Gràfic 7 il·lustra aquestes dades.

Exportacions 2008

■ Herbes de Mallorca ■ Herbes Eivissenques ■ Palo de Mallorca ■ Gin de Menorca

Gràfic 7

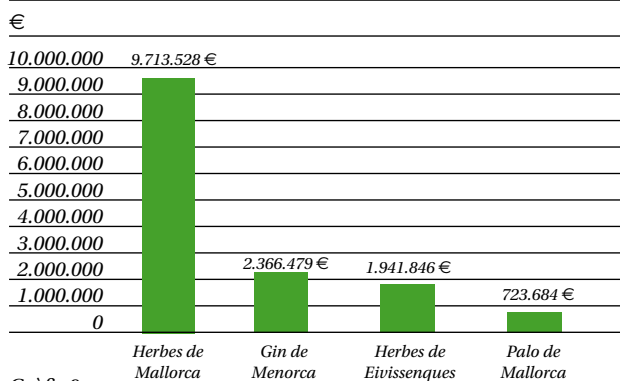

Preus

Quant al valor dels productes comercialitzats en el 2008, la facturació total ha superat els 14,7 milions d'euros, el que suposa un augment del +12,3% respecte de 2007.

La importància econòmica de les diferents begudes espirituoses emparades per denominacions geogràfiques de les Illes Balears es mostra al Gràfic 8.

Importància econòmica de les Begudes Espirituoses

Gràfic 8

INDICACIÓ GEOGRÀFICA HERBES DE MALLORCA

Les **Herbes de Mallorca** són un producte genuí de l'illa de Mallorca i es defineixen com una beguda espirituosa anisada obtinguda bàsicament per l'extracció d'aromes de diverses plantes de la pròpia illa, com ara el fonoll, romaní, herba lluisa, camamilla, llimoner, taronger i tarongí.

Tradicionalment, aquesta beguda espirituosa anisada ha tingut una gran acceptació a Mallorca, tant pels seus propis habitants com pels visitants, ja sigui elaborada de manera casolana com també a nivell industrial.

Amb l'aprovació del Reglament de la indicació geogràfica Herbes de Mallorca, *Ordre del Conseller d'Agricultura i Pesca de 30 de setembre de 2002*, es pretén per una part protegir el nom geogràfic i, per altra, evitar la competència deslleial i garantir la qualitat del producte.

Les Herbes de Mallorca tenen un color que va del verd a l'ambre amb distintes intensitats i matisos, en què es detecten una rica multiplicitat d'aromes que envolten l'olor de l'anís. Els intervals de dolçor són molt amples.

El Reglament de la IG Herbes de Mallorca estableix les següents característiques químiques:

- Grau alcohòlic adquirit: 20-50% volum.
- Contingut màxim en metanol: 0,5 g/hl d'alcohol a 100% vol.
- Contingut màxim de substàncies volàtils: èsters (expressats en acetat d'etil): 300 ppm; aldehids (expressats en acetaldehids): 90 ppm; acidesa

volàtil (expressada en àcid acètic): 150 ppm; furfural: 15 ppm; alcohols superiors (expressats en alcohol amílic): 225 ppm.

- Contingut màxim de metalls pesants: arsènic: 0,8 ppm; plom: 1 ppm; zinc: 10 ppm; coure: 10 ppm. El total de metalls pesants expressats en plom no pot ser superior a 40 ppm.

En funció del contingut en sucres i del grau alcohòlic adquirit, es diferencien tres tipus d'Herbes de Mallorca:

- *Herbes de Mallorca dolces*: amb un grau alcohòlic mínim del 20% i un mínim de 300 g/litre de sacarosa.
- *Herbes de Mallorca mesclades*: amb un grau alcohòlic mínim del 25% i un contingut de sucres comprès entre 100 i 300 g/l. Aquesta tipologia ha estat la resposta comercial a la demanda dels consumidors, en els propis bars, de mesclats d'herbes dolces i seques. Els cambriers agafaven una botella en cada mà i les abocaven amb una gran habilitat al tassó o la copa, simultàniament, perquè quedessin ben mesclades.
- *Herbes de Mallorca seques*: amb un grau alcohòlic mínim del 35% i un màxim de 100 g/litre de sacarosa.

1. Dades de producció i comercialització

La *Taula 1* recull totes les dades de producció i comercialització de les Herbes de Mallorca des del 2003.

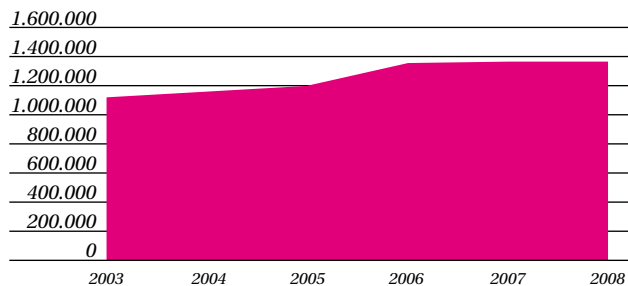
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Nombre d'elaboradors	7	9	8	8	8	8	=
Producció (litres)	1.114.213	1.162.669	1.193.689	1.358.678	1.368.326	1.359.543	-0,6%
Comercialització per tipus (litres)							
Dolces		414.721	378.257	474.232	475.130	417.937	-12,0%
Seques		301.963	261.044	309.437	271.978	267.795	-1,5%
Mesclades		449.163	542.628	570.254	606.109	669.537	10,5%
TOTAL		1.165.847	1.181.929	1.353.923	1.353.217	1.355.269	0,1%
Comercialització per destí (litres)							
Illes Balears	1.000.384	1.065.450	994.156	1.201.769	1.147.735	982.931	-14,4%
Restad'Espanya	550	1.265	190	1.254	2.071	6.687	222,9%
UE	100.129	97.098	187.583	150.284	202.637	365.001	80,1%
Països tercers	2.000	2.034	0	616	774	650	-16,0%
TOTAL	1.103.063	1.165.847	1.181.929	1.353.923	1.353.217	1.355.269	0,1%
Preus de venda €/litre	4,90	4,63	5,37	5,73	6,07	7,17	18,1%
Valor dels productes comercialitzats €	5.434.176	5.393.990	6.345.121	7.753.849	8.222.636	9.713.528	18,1%

Taula 1

En l'actualitat existeixen 8 elaboradors d'Herbes de Mallorca, els mateixos que a l'any 2007. La producció total en el 2008 ha estat d'1.359.543 litres, un -0,6% inferior a la de l'any anterior. El *Gràfic 1* mostra l'evolució de la producció total des de l'any 2003. S'observa que hi ha una clara tendència a l'estabilitat en els darrers tres anys.

Evolució de la producció (2003-2008)

litres

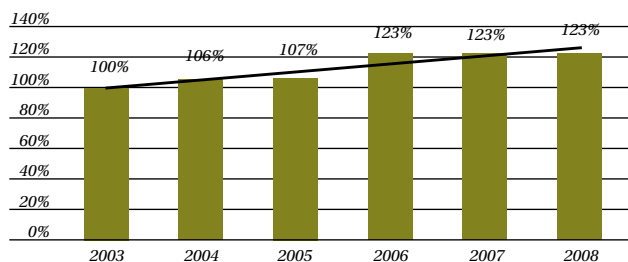
Gràfic 1

Pel que fa a les vendes de les Herbes de Mallorca, en el 2008 s'han mantingut pràcticament estables respecte de l'any anterior, amb una variació del +0,1%. El volum total de comercialització ha assolit els 1.355.269 litres.

El comportament general de les vendes ha estat positiu en els darrers sis anys i la seva tendència ha estat, per tant, a l'alça. El *Gràfic 2* mostra l'evolució de la comercialització de les Herbes de Mallorca en els darrers anys.

Evolució de la comercialització (2003-2008)

Índex 100% - Any 2003

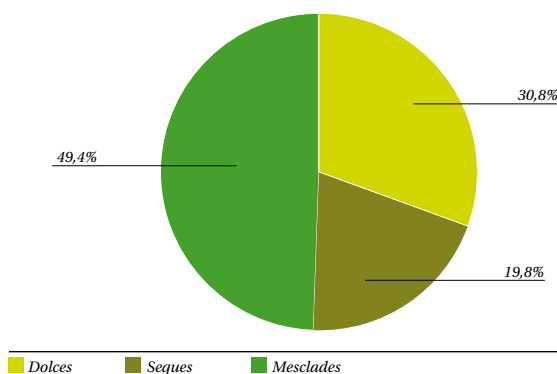

Gràfic 2

Quant als tipus d'Herbes de Mallorca, les més venudes són les mesclades (amb el 49% de les vendes totals), seguides de les dolces (amb gairebé el 31% del total) i en darrer lloc les seques (amb quasi un 20%). Cal tenir en compte que les Herbes de Mallorca seques són les que tenen una major graduació alcohòlica (mínim 35% vol.) i per tant un major preu degut als impostos especials, la qual cosa pot ser una limitació a l'hora de la comercialització.

El *Gràfic 3* il·lustra les proporcions que han representat els diferents tipus d'Herbes de Mallorca a l'any 2008.

Comercialització per tipus (Dolces, Seques, Mesclades) 2008

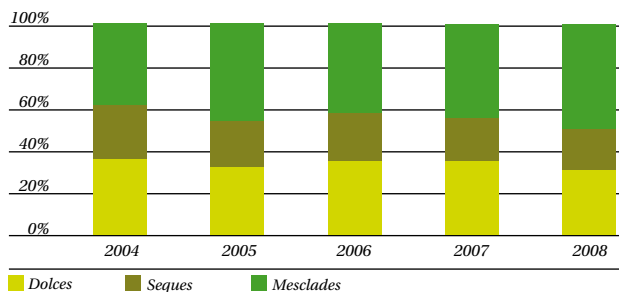

Gràfic 3

Respecte de 2007, les mesclades són les que han mostrat un major increment (+10,5%), amb un volum de comercialització de 669.537 litres. Per contra, les herbes seques i les dolces han reduït les seves vendes: les seques d'una manera més moderada, de l'ordre del -1,5%; i les dolces d'una manera més marcada, amb un descens del -12,0%.

El *Gràfic 4* mostra l'evolució de la comercialització d'Herbes de Mallorca segons els tipus de producte des de l'any 2004.

Evolució de la comercialització segons tipus (2004-2008)

Gràfic 4

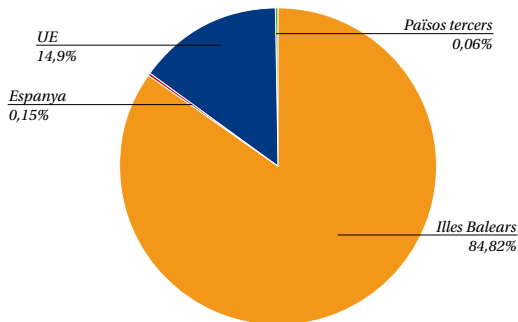
Mercats de comercialització

Els *Gràfic 5 i 6* mostren la distribució dels mercats de comercialització de les Herbes de Mallorca en els anys 2007 i 2008.

En el 2008, les Illes Balears han suposat el principal destí de les Herbes de Mallorca, amb un volum de comercialització de 982.931 litres venuts dins la comunitat autònoma. Malgrat que respecte de 2007 s'ha produït un descens del -14,4%, el mercat balear ha representat el 72,5% del total comercialitzat.

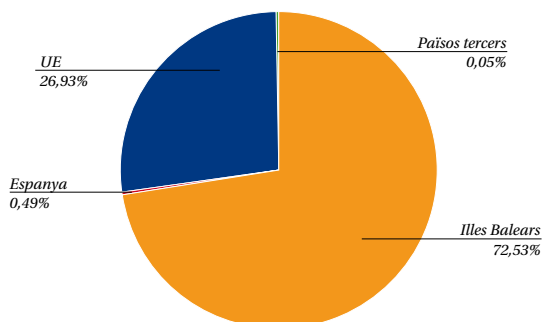
Les vendes a la península són les que han mostrat un major increment respecte de 2007, amb un volum de comercialització que ha assolit els 6.687 litres. Ara bé, aquest volum, que triplica el de l'any anterior, només suposa el 0,5% del volum total comercialitzat.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 5

Mercats de comercialització 2008

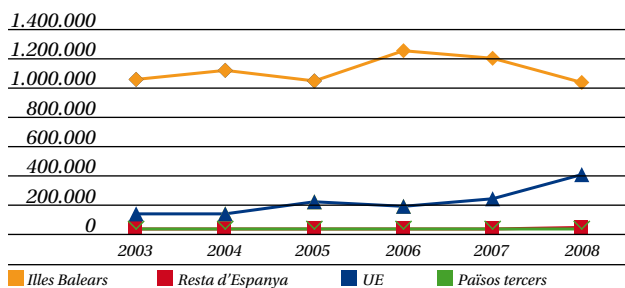
Gràfic 6

Quant a les exportacions, s'han incrementat en un +79,7% respecte de 2007 i han representat el 27% de les vendes totals d'Herbes de Mallorca.

El Gràfic 7 mostra l'evolució de la comercialització segons els mercats de destí de les Herbes de Mallorca, durant el període 2003-2008.

Evolució de la comercialització per mercats (2003-2008)

lïtres

Gràfic 7

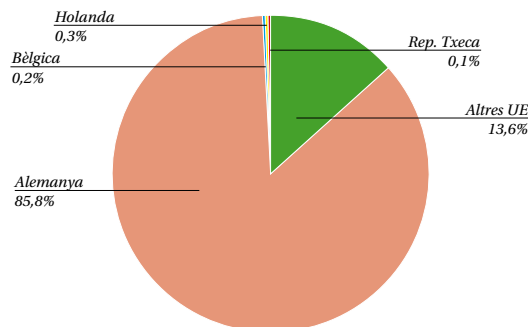
Exportacions

El volum total exportat ha estat en el 2008 de 365.651 litres d'Herbes de Mallorca. Les vendes realitzades a la UE representaren el 99,8% de les exportacions

totals, mentre que les vendes a països tercers només representaren el 0,2% restant.

Dins el mercat comunitari, la comercialització s'incrementà un +80,1% respecte de 2007. Destaca Alemanya com a destí majoritari, que ha rebut el 85,7% del total exportat. Altres destins que cal destacar són: Holanda, Bèlgica i República Txeca.

UE

Gràfic 8

Pel que fa a les vendes extracomunitàries, en el 2008 es reduïren en un -16,0% respecte de l'any anterior, amb uns 650 litres venuts a Rússia i Suïssa.

Pel fet que les dades de comercialització són facilitades pels elaboradors, aquestes no reflecteixen la presència real de les Herbes de Mallorca en els diferents mercats. Una gran part de la comercialització de les Herbes de Mallorca es fa a través de distribuïdors, per la qual cosa alguns elaboradors no tenen informació sobre el lloc final de comercialització del producte.

Preus

L'any 2008, el preu de venda de les Herbes de Mallorca s'ha situat al voltant dels 7,17 €/litre. Respecte de l'any anterior, el preu s'ha augmentat en un +18,1%. Amb aquesta pujada del preu i de les vendes del producte, la facturació total ha estat marcadament superior a la del 2007 (+18,1%), amb un valor que ha assolit els 9.713.528 euros.

Norma legal

- Ordre de 30 de setembre de 2002, del conseller d'Agricultura i Pesca, per la qual es reconeix la denominació geogràfica Herbes de Mallorca i s'aprova el seu reglament. BOIB núm. 122, de 10 d'octubre de 2002.

INDICACIÓ GEOGRÀFICA GIN DE MENORCA

El Gin de Menorca és un producte genuí de l'illa de Menorca que, per la seva tradició històrica i qualitat diferenciada i reconeguda, és un fidel representant dels productes tradicionals.

El Gin de Menorca és una beguda espirituosa incolora i transparent, amb marcat sabor a ginebró, elaborada exclusivament a l'illa de Menorca i obtinguda per destil·lació en alambins de coure que treballen amb foc directe de llenya.

Els destil·lats del Gin de Menorca presenten un grau alcohòlic d'entre el 30% i el 43% en volum.

Les matèries primeres emprades en l'elaboració del Gin de Menorca són:

- Baies (fruit) de ginebró (*Juniperus communis*).
- Alcohol: alcohol etílic obtingut per destil·lació i/o rectificació, prèvia fermentació alcohòlica, de productes agrícoles. L'alcohol utilitzat és natural d'origen agrícola.
- Aigua.

1. Dades de producció i comercialització

La Taula 1 recull les dades de producció i comercialització del Gin de Menorca des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula recull els valors de l'índex **IR6**, que és la relació entre les dades obtingudes en el 2008 i la mitjana de les dades del període 2002-2007.

En el 2008, la producció total obtinguda per l'únic elaborador de Gin de Menorca ha estat de 306.189 litres. Respecte de l'any anterior, aquest valor ha resultat inferior en un -11,6%. El valor de l'IR6 per a la producció total ha estat de -4,8%. És a dir, el volum de producció de 2008 ha estat un -4,8% inferior al volum mitjà del període 2002-2007, la qual cosa indica un tendència lleugerament negativa.

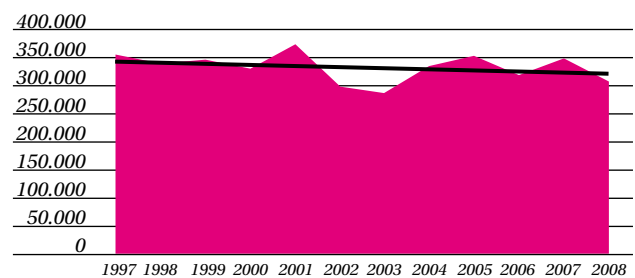
Aquesta tendència s'observa en el Gràfic 1, que mostra l'evolució de la producció total de Gin de Menorca des del 1997.

Pel que fa a les vendes, també s'han reduït en el 2008. El volum de comercialització ha estat un -7,2% inferior al de l'any anterior, amb un total de 288.704 litres comercialitzats.

L'índex IR6 ha estat també negatiu, amb un valor de -7,6%. Per tant, el volum comercialitzat en el 2008 ha estat inferior al volum mitjà del període 2002-2007 en un -7,6%. La tendència dels darrers sis anys és negativa i així es pot observar en el Gràfic 2.

Evolució de la producció (1997-2008)

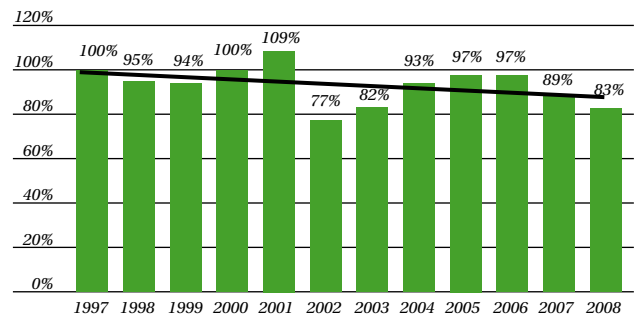
litres

Gràfic 1

Evolució de la comercialització (1997-2008)

Índex 100% - Any 1997

Gràfic 2

Mercats de comercialització

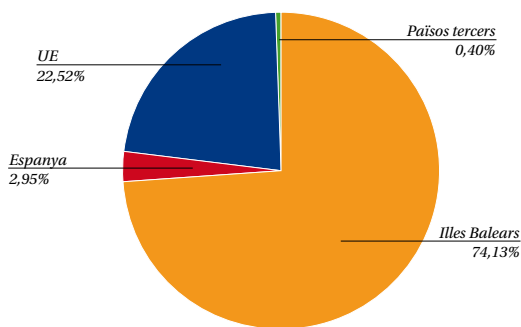
Els Gràfics 3 i 4 mostren la distribució de les vendes segons els mercats de comercialització del Gin de Menorca en els anys 2007 i 2008 respectivament.

Es pot veure que, encara que s'ha produït un descens del -8,1%, la major part de la comercialització es fa a les Illes Balears. En el 2008 s'han venut uns

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Producció (litres)	296.818	284.881	333.392	351.366	316.584	346.332	306.189	-11,6%	-4,8%
Illes Balears	240.904	262.769	292.150	277.070	263.760	230.600	211.895	-8,1%	-18,9%
Comercialització (litres)	9.777	7.597	11.571	8.746	15.057	9.184	36.837	301,1%	256,9%
Espanya	15.855	17.197	21.034	52.480	60.073	70.045	37.422	-46,6%	-5,1%
Països tercers	1.882	863	1.158	1.824	1.920	1.259	2.550	102,5%	71,8%
TOTAL	268.418	288.426	325.913	340.120	340.810	311.088	288.704	-7,2%	-7,6%
Preu venda (€/litre)	6	6,70	7,04	7,42	7,84	7,80	8,20	5,2%	
Valor productes comercialitzats (€)	1.610.508	1.932.454	2.320.382	2.477.940	2.502.533	2.425.329	2.366.479	-2,4%	

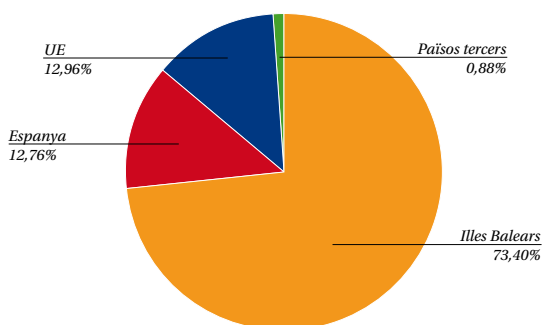
Taula 1

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 3

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 4

211.895 litres dins de la comunitat autònoma, la qual cosa representa el 73,4% del total comercialitzat.

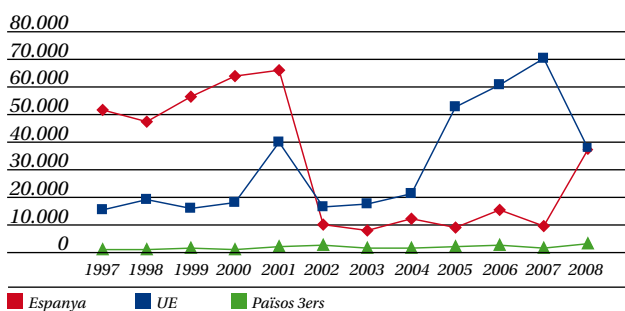
Les vendes a la península han estat les que han mostrat un major creixement en el 2008, ja que han multiplicat per quatre el valor de l'any anterior, i han arribat als 36.837 litres. La importància relativa de la comercialització cap a la península ha augmentat notablement, ja que ha passat de representar el 3% en el 2007 a representar gairebé el 13% en el 2008.

Quant a les exportacions, suposaren el 13,8% restant de la comercialització total i mostraren respecte de 2007 una reducció del -43,9%.

Com ja s'ha dit anteriorment, les Illes Balears representen el 73,4% de les vendes totals del Gin de Menorca. Ara bé, si ens centrem en la comercialització fora de les Illes Balears, les evolucions han estat diferents se-

Evolució (97-08) de la comercialització de Gin de Menorca fora de la CAIB

litres

Gràfic 5

gons els destins. En el Gràfic 5 podem veure que fins al 2001 es produïa sobre tot a Espanya. Entre els anys 2002 i 2007, les vendes a la UE han estat superiors a les fetes a la resta d'Espanya. En el 2008, s'ha produït un canvi en aquesta tendència, pel fet que les vendes a la UE han caigut de manera important i les vendes a la península s'han duplicat. Això ha donat lloc a una aproximació entre la proporció de les vendes que han estat destinades a la UE (49%) i les que s'han destinat a la península (48%). El 3% restant de les vendes realitzades fora de la comunitat autònoma correspon als països tercers.

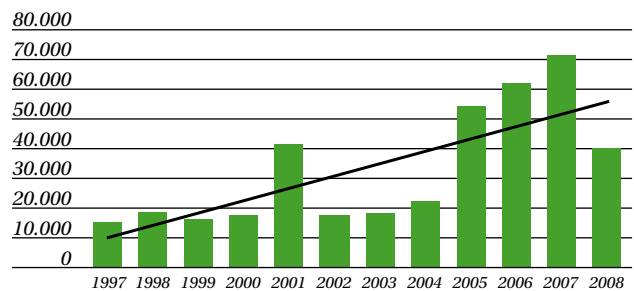
Exportacions

En el 2008, les exportacions de Gin de Menorca han mostrat un comportament negatiu respecte de l'any anterior, ja que s'han reduït en un -43,9%. Amb un volum total exportat de 39.972 litres, les vendes a l'estranger han representat el 13,8% de la comercialització total.

Malgrat aquesta caiguda considerable en el 2008, l'evolució de les exportacions de Gin de Menorca mostra una tendència genèrica a l'alça des del 1997, tal i com s'observa en el Gràfic 6.

Segons el destí de les exportacions, cal destacar que, malgrat la reducció del -46,6%, les vendes dins del

Evolució (1997-2008) de l'exportació de Gin de Menorca litres

Gràfic 6

mercat comunitari continuen essent les més importants ja que suposen el 98% de les exportacions. L'any 2008, un total de 37.400 litres de Gin de Menorca es destinaren a països de la UE, destacant Alemanya i Regne Unit.

Per contra, les vendes a països tercers es duplicaren en el 2008, però només suposen el 2% restant de les exportacions. Un total de 2.550 litres foren venuts a països com Andorra, Austràlia i Japó.

Preus

Pel que fa als preus i a la facturació, en el 2008 s'ha incrementat en un +5,2% el preu respecte del 2007 i s'ha situat en 8,20 €/litre. Però a causa de la caiguda de les vendes, el valor de la comercialització de Gin de Menorca en el 2008 ha estat un -2,4% inferior amb un total de 2.366.479 € facturats.

Norma legal

-Decret 149/1997, de 21 de novembre, de la Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria: *Reconeixement de la Denominació Geogràfica "Gin de Menorca" i aprovació del seu Reglament*. BOCAIB núm. 155, de 12 de desembre de 1997.

INDICACIÓ GEOGRÀFICA HERBES EIVISSENQUES

Les Herbes Eivissenques són la beguda espirituosa anisada elaborada a Eivissa i obtinguda bàsicament per l'extracció d'aromes de diverses plantes procedents de la zona d'elaboració, com ara el fonoll, l'herba llüisa, l'espígol, la camamilla, etc, en presència d'altres plantes anisades com l'anís estrellat o l'anís verd.

L'extracció de les aromes es realitza amb els mètodes de *destil·lació* (en alambins de coure a foc lent), de *maceració en solució hiodroalcohòlica* i/o d'*infusió en aigua bullint*.

Les Herbes Eivissenques presenten una coloració que va des del topazi o ambarí fins al verd, en funció de les plantes aromàtiques predominants.

Les Herbes Eivissenques presenten les característiques següents:

- Grau alcohòlic: 24-38% volum.
- Contingut en sucre: màxim 250g/l.
- Densitat relativa (20°C): inferior a 1,18 g/ml.

Les matèries primeres emprades en l'elaboració de les Herbes Eivissenques són:

- Plantes aromàtiques: fonoll, timó, romaní, herballüisa, espígol, ruda, eucaliptus, camamilla, ginebre amb ginebrons, orenga, menta, herba-sana, fulles i pell de llimona i taronja, i sàlvia en presència d'altres plantes com l'anís estrellat o badiana i l'anís verd o matafaluga.
- Alcool etílic agrícola.
- Sacarosa, en qualsevol de les seves presentacions per a ús alimentari.

1. Dades de producció i comercialització

L'any 2008, la producció total obtinguda pels tres elaboradors d'Herbes Eivissenques ha estat un -19,4% inferior respecte de l'any anterior, amb 226.310 litres produïts.

En canvi, les vendes d'Herbes Eivissenques han mostrat en el 2008 un comportament positiu, ja que el volum de comercialització ha estat superior al valor de l'any anterior en un +9,1%. La quantitat total de producte venut ha estat de 263.312 litres.

La *Taula 1* recull totes les dades de producció i comercialització des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula recull els valors de l'índex **IR6**, que relaciona les dades obtingudes en el 2008 amb les mitjanes del període 2002-2007 i permet així fer una valoració general i no puntual de les dades del 2008.

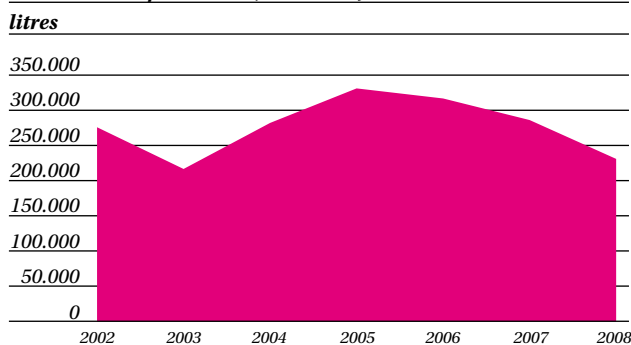
S'observa que, pel que fa a la producció d'Herbes Eivissenques, en el 2008 s'ha continuat amb la tendència negativa dels darrers anys, ja que el valor d'IR6 ha estat de -18,7%. És a dir, el volum de producció en el 2008 ha estat un -18,7% inferior al volum mitjà del període 2002-2007.

El *Gràfic 1* mostra l'evolució de la producció d'Herbes Eivissenques des de l'any 2002.

Quant al volum de comercialització, la variació 08/07 indica un creixement del +9,1%. Ara bé, si es compara el volum d'Herbes Eivissenques comercialitzat en el 2008 amb el volum mitjà venut en el període 2002-2007, el creixement ha estat més moderat, ja que el valor de l'índex IR6 ha estat de +2,6%. La tendència general dels darrers anys és, per tant, positiva i es pot observar al *Gràfic 2*.

Un altre paràmetre emprat en termes de comercialització per mostrar la tendència és la *Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008*, que indica l'increment mitjà anual de la comercialització en el període indicat. En el cas de les Herbes Eivissenques, aquest valor és 2,56%.

Evolució de la producció (2002-2008)

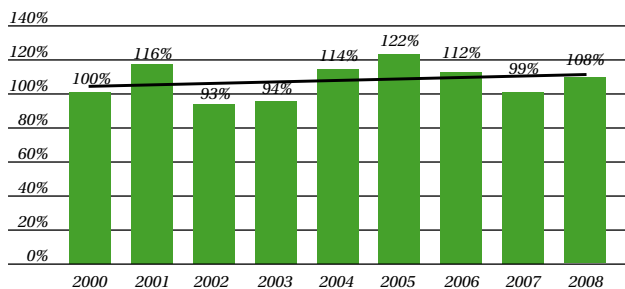

Gràfic 1

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6	
Núm. d'elaboradors	2	2	2	3	3	3	3	=		
Producció (litres)	269.153	211.093	276.327	323.690	309.069	280.938	226.310	-19,4%	-18,7%	
Comercialització (litres)	Illes Balears	197.908	197.110	231.259	223.754	206.623	199.861	2,6%	-2,1%	
	Espanya	7.341	20.290	19.530	38.265	34.276	4.153	15,827	281,1%	-23,3%
	UE	20.933	10.920	24.829	35.012	30.031	37.086	41.667	12,3%	57,4%
	Països tercers	0	120	120	162	204	318	702	120,7%	355,8%
TOTAL	226.182	228.440	275.738	297.193	271.134	241.418	263.312	9,1%	2,6%	
Preu de venda (€/litre)	5,96	5,48	6,27	6,57	6,89	7,19	7,37	2,5%		
Valor productes comercialitzats (€)	1.347.593	1.252.514	1.730.049	1.953.802	1.866.892	1.736.156	1.941.846	11,8%		

Taula 1

Evolució de la comercialització (2000-2008)
Índex 100% - Any 2000

Gràfic 2

És a dir, que en el període 2002-2008 les vendes s'incrementaren com a mitjana un +2,56% cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica també una tendència general positiva.

Mercats de comercialització

Pel que fa als mercats de destí, continua sent majoritari el comerç dins de la comunitat autònoma de les Illes Balears. El Gràfics 3 i 4 mostren la distribució dels mercats de comercialització de les Herbes Eivissenques en els anys 2007 i 2008 respectivament.

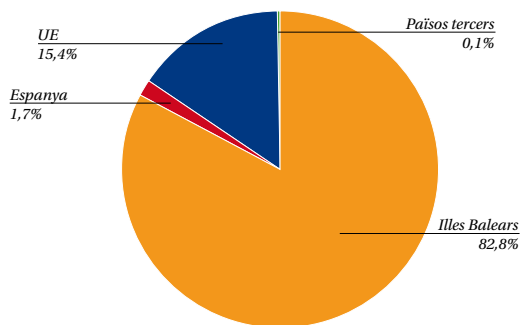
Respecte de l'any anterior, s'ha produït un descens en el percentatge de les vendes locals, que han passat de representar gairebé el 83% en el 2007 a representar el 78% de la comercialització total en el 2008.

La comercialització a la resta d'Espanya és la que ha mostrat un major creixement, amb un total de 15.827 litres venuts a la península. Proporcionalment, suposen el 6% de les vendes totals, mentre que en 2007 només representaren l'1,7%.

Quant a les exportacions, en el 2008 han crescut un +13,3% i representen el 16,1% del total comercialitzat, amb un total de 42.369 litres venuts en els mercats estrangers.

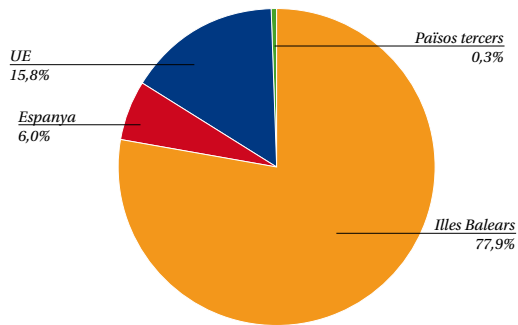
El Gràfic 5 mostra l'evolució de la comercialització segons els mercats de destí, durant el període 2003-2008.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 3

Mercats de comercialització 2008

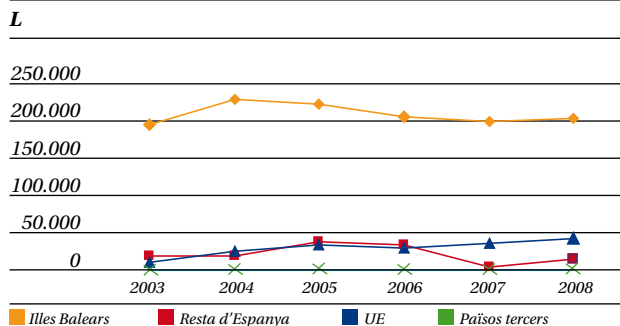
Gràfic 4

Exportacions

Com ja s'ha dit anteriorment, les Illes Balears suposen el destí majoritari de les Herbes Eivissenques. Ara bé, cal destacar el fet que les exportacions han mostrat un comportament positiu durant els darrers anys i han anat augmentant progressivament, passant de representar el 4,8% l'any 2003 a representar el 16,1% en el 2008.

Per destins, els països de la UE constitueixen el destí majoritari i representen el 98,3% de les exportacions totals. Cal destacar Alemanya com a destí principal, amb el 28,3% de total exportat.

Evolució de la comercialització per mercats (2003-2008)

Gràfic 5

Preus

El preu de venda s'ha incrementat en un +2,5% en el 2008, assolint els 7,37 €/litre. Amb aquest augment del preu i l'increment en les vendes, el valor dels productes comercialitzats en el 2008 ha estat un +11,8% superior al de l'any anterior, situant-se en 1.941.846 €.

Norma legal

- Decret 216/1996, de 12 de desembre, de la conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria: *Reconeixement de la Denominació Geogràfica "Herbes Eivissenques" i aprovació del seu Reglament*. BOCAIB núm., 9, de 21 de gener de 1997.

INDICACIÓ GEOGRÀFICA PALO DE MALLORCA

El Palo de Mallorca és un licor fosc i viscos, elaborat per la infusió de quina, genciana i sacarosa caramelitzada amb alcohol etílic d'origen agrícola.

La zona d'elaboració del Palo de Mallorca és l'illa de Mallorca.

El Palo de Mallorca presenta les característiques següents:

- Grau alcohòlic: 25-36% volum.
- Contingut en sucres: 300-500 g/l.
- Densitat relativa (20°C): 1.1200-1.1780 g/ml.

Les matèries primeres emprades en l'elaboració del Palo de Mallorca són:

- Quina: escorça de diversos arbres del gènere *Cinchona*.
- Genciana: arrels seques de la planta perenne *Gentiana lutea L.*
- Alcohol: alcohol etílic agrícola.
- Sacarosa, en qualsevol de les seves presentacions per a ús alimentari.

En l'elaboració de Palo de Mallorca no s'utilitzen en cap cas olis essencials ni colorants artificials. Els únics colorants que poden emprar-se són infusions o maceracions de productes naturals o sucre caramelitzat.

1. Dades de producció i comercialització

La Taula 1 resumeix les dades de producció i comercialització de Palo de Mallorca des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula recull els valors de l'índex **IR6**, un paràmetre que relaciona el valor obtingut en el 2008 i el valor mitjà del període 2002-2007. A diferència de la variació 08/07, l'IR6 permet fer una valoració més global de les dades obtingudes en el darrer any, ja que es comparen amb els valors mitjans dels darrers sis anys.

Pel que fa al volum de producció total, en el 2008 s'han obtingut un total de 84.226 litres de Palo de Ma-

llorca, la qual cosa representa un descens del -26% respecte de l'any anterior.

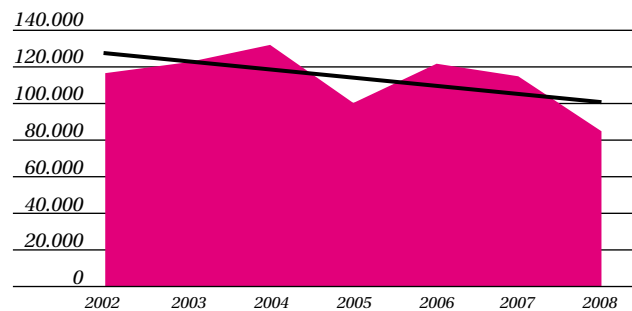
El valor de l'IR6 per a la producció total ha estat també negatiu i molt semblant al de la variació 08/07. Així, el volum de producció de 2008 ha estat un -27,9% inferior al volum mitjà del període 2002-2007, la qual cosa indica un tendència general negativa.

El Gràfic 1 mostra aquesta tendència negativa.

En el cas de la comercialització, la situació és similar, ja que també ha mostrat un marcat descens res-

Evolució de la producció (2002-2008)

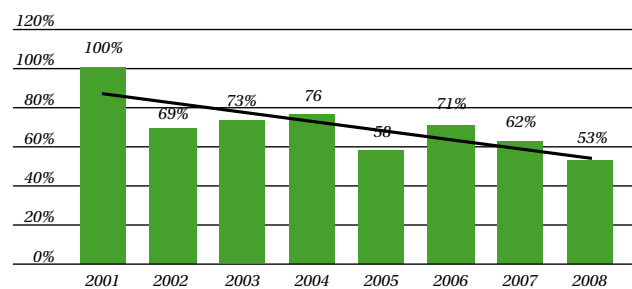
litres

Gràfic 1

Evolució de la comercialització (2001-2008)

Índex 100% - Any 2001

Gràfic 2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Nombre d'elaboradors	7	8	9	8	8	8	7	-1	
Producció (l)	115.548	121.165	130.405	99.040	120.754	113.821	84.226	-26,0%	-27,9%
Illes Balears	109.488	116.257	122.402	95.060	116.270	102.556	79.874	-22,1%	-27,6%
Espanya	1.250	147	121	5	200	78	0	-	-
Comercialització (l)	3.460	4.169	3.879	1.961	2.170	1.932	8.165	322,7%	178,8%
UE	1.350	1.100	1.500	0	1	0	0	-	-
Països tercers	1.350	1.100	1.500	0	1	0	0	-	-
TOTAL	115.548	121.673	127.902	97.026	118.641	104.566	88.039	-15,8%	-22,9%
Preu de venda (€/l)	5,30	5,30	5,02	6,84	7,20	7,18	8,22	14,5%	
Valor productes comercialitzats (€)	612.627	644.641	642.109	663.790	853.738	750.738	723.684	-3,6%	

Taula 1

pecte de 2007 (-15,8%) i una tendència negativa en els darrers anys (amb un IR6 de -22,9%). El Gràfic 2 mostra l'evolució de la comercialització de Palo de Mallorca durant el període del 2001 al 2008. S'observa que, malgrat l'alternança de pujades i baixades, la tendència general és clarament negativa durant aquest període.

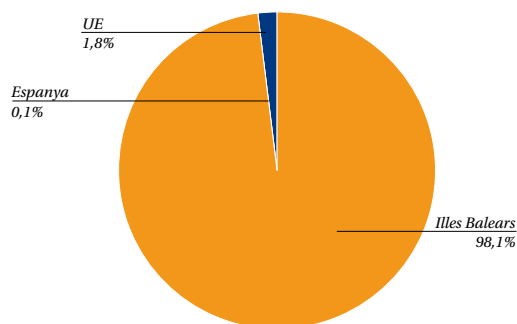
Un altre paràmetre emprat en termes de comercialització per mostrar la tendència és la *Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008*, que indica l'increment mitjà anual de la comercialització en el període indicat. En el cas del Palo de Mallorca, aquest valor és de -4,43%. És a dir, que en el període 2002-2008 les vendes varen descendir com a mitjana un -4,43% cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica també una tendència general negativa.

Mercats de comercialització

Els Gràfics 3 i 4 mostren la distribució dels mercats de comercialització de Palo de Mallorca en els anys 2007 i 2008.

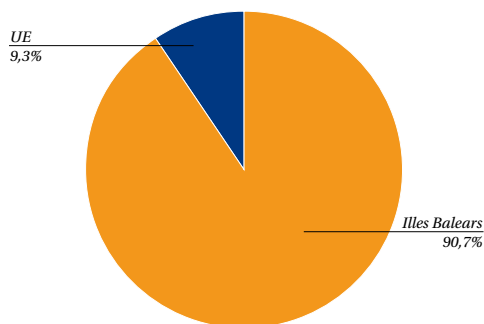
Les Illes Balears representen el destí majoritari del Palo de Mallorca, ja que el 90,7% de les vendes es realitzaren dins la comunitat autònoma. Respecte de 2007, s'ha produït un descens del -22,1%, amb uns 79.874 litres comercialitzats.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 3

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 4

També cal destacar el fet que, per primera vegada des de l'any 2001, les vendes de Palo de Mallorca a la península han estat nul·les.

Pel que fa a les exportacions, suposaren el 9,3% del total comercialitzat i es destinaren íntegrament a la UE, més concretament a Alemanya, que suposa el destí principal de Palo de Mallorca fora de la comunitat autònoma. Respecte de 2007, les exportacions han experimentat un important creixement, ja que s'han multiplicat per quatre. La presència de Palo de Mallorca a tercers països ha estat també nul·la en el 2008.

Preus

El preu de venda del Palo de Mallorca s'ha incrementat en un +14,5% en el 2008 i s'ha situat al voltant dels 8,22 €/litre.

Malgrat aquesta pujada del preu de venda, i a causa del descens en les vendes del Palo de Mallorca, la facturació total ha estat un -3,6% inferior a la del 2007. El valor total del producte comercialitzat ha estat de 723.684 euros.

Norma legal

- Ordre de 22 de desembre de 1993, del conseller d'Agricultura i Pesca del Govern Balear: *Aprovació del Reglament de la Denominació Geogràfica Palo de Mallorca*. BOCAIB núm. 4, de 8 de gener de 1994.

III. ALIMENTS

GENERALITATS

Dades de comercialització

A les Illes Balears existeixen actualment quatre aliments emparats per denominacions d'origen i indicacions geogràfiques protegides, que són: DOP Formatge Mahón-Menorca, DO Oli de Mallorca, IGP Sobrassada de Mallorca i IGP Ensaimada de Mallorca.

La comercialització global de tots ells ha estat en el 2008 de més de 5 milions de quilos/litres, amb un descens del -3,6% respecte de 2007.

La *Taula 1* mostra les dades de comercialització dels quatre productes amb denominació de qualitat i la seva variació respecte del 2007.

Denominació de Qualitat	Volum de comercialització (mil kg/L)	Variació 08/07
Formatge Mahón-Menorca	2.238,2	-9,2%
Oli de Mallorca	99,5	18,3%
Sobrassada de Mallorca	2.564,7	3,1%
Ensaimada de Mallorca	141,5	-26,6%
TOTAL	5.043,9	-3,6%

Taula 1

Segons aquestes xifres, existeix un clar predomini de dos productes, que representen el 95,2% del volum total comercialitzat: la Sobrassada de Mallorca i el Formatge Mahón-Menorca, que ocupen els dos primers llocs en el rànquing general de tots els productes amb denominació de qualitat i indicació geogràfica de Balears.

Pel que fa als mercats de comercialització, la nostra comunitat autònoma suposa el destí principal d'aquests productes. Ara bé, les vendes a la resta d'Espanya són especialment importants per a la Sobrassada de Mallorca, que ven el 76,7% del total a la península. I també cal destacar el cas del Formatge Mahón-Menorca, amb un 20,7% del total comercialitzat a la península.

Exportacions

En relació a les exportacions, globalment han representat el 4,6% del total comercialitzat en el 2008. Respecte de l'any anterior, aquestes vendes exteriors han mostrat un descens del -8,3%.

L'Oli de Mallorca és el producte amb un major percentatge de volum de comercialització destinat al mercat internacional, ja que gairebé el 13% de les vendes totals, uns 12.700 litres, s'han comercialitzat fora d'Espanya durant el 2008. Predomina la UE com a destí estranger, concretament Alemanya, que, malgrat la caiguda del -4%, s'ha consolidat com a primer país estran-

ger receptor. Les vendes a països tercers s'incrementaren en un +62% però continuen amb una representació minoritària (5% del total comercialitzat). El principal destí ha estat el Japó, país que representa el segon destí principal de les exportacions de l'Oli de Mallorca.

Pel que fa al Formatge Mahón-Menorca, en el 2008 s'han reduït les exportacions en un -15% respecte de l'any anterior. El volum total de producte exportat ha assolit les 182,6 tones, que s'han destinat principalment a països tercers. Destaquen els EUA, que suposen el destí principal de les exportacions amb el 71,6% del total exportat. Dins de la UE cal destacar països com Alemanya, Regne Unit i Dinamarca.

Les exportacions de Sobrassada de Mallorca han mostrat en el 2008 un comportament positiu, ja que s'han incrementat en un +42,5% respecte de l'any anterior. Malgrat això, les exportacions només representen l'1,2% del total comercialitzat per la IGP. Per destins, cal destacar que el major increment s'ha donat en les vendes a països de la UE (+57,6%), mentre que les vendes a països tercers han crescut d'una manera més moderada (+6,4%).

Consum

En relació a la comercialització dels aliments amb denominació d'origen o indicació geogràfica de les Illes Balears, cal considerar en primer lloc la influència de l'evolució dels punts de compra per part dels consumidors, que ha continuat amb la tendència a l'increment de la quota de mercat dels supermercats i hipermercats, en detriment de la quota de les botigues tradicionals i altres establiments.

Així mateix, cal destacar que les marques pròpies d'aquestes empreses distribuïdores han anat augmentant la seva participació, pel fet que són productes més econòmics i que gaudeixen de les posicions més valorades en els lineals. Segons NIELSEN¹, les vendes de productes alimentaris amb marques blanques han crescut un +11% en el 2008, com a conseqüència de la situació actual de crisi econòmica.

Aquesta evolució de la quota i la distribució de mercat a favor de les mitjanes i grans superfícies repercuteix positivament en aquells productes que es comercialitzen fraccionats i envasats, mentre que perjudica als formatges i embotits tradicionals, que generalment es venen al tall en presència del consumidor. Per tant, és aquest un factor important a tenir en compte, ja que limita la seva competitivitat, en especial per productes com el formatge Mahón-Menorca i de la Sobrassada de Mallor-

¹ Anuario Nielsen 2009. www.nielsen.com.

ca, aliments amb una quota de mercat molt important a les botigues tradicionals.

D'acord amb les dades del Panel de Consum del Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (MARM), el volum de comercialització d'aliments a nivell estatal ha resultat un +0,5% superior a l'any anterior, un creixement similar al dels darrers anys.

Per productes, les dades del MARM estableixen un consum nacional de **formatge** de 6,43 kg per càpita. A les Illes Balears, el consum ha estat més elevat, de l'ordre de 7,50 kg per persona. El volum total de formatge consumit a la CAIB ha estat en el 2008 de 6.763.730 kg. Les vendes de Formatge Mahón-Menorca a les Illes Balears han assolit els 1.593.038 kg, un volum que ha representat el 23,6% del formatge consumit en els llars de les Illes Balears.

Respecte de 2007, les vendes de Formatge Mahón-Menorca s'han reduït en un -9,22%. Aquest comportament resulta especialment negatiu dins el marc del consum general de formatge, que ha continuat amb la seva tendència a l'alça dels darrers anys i s'ha incrementat en un +13,6% en el 2008.

El considerable increment de la comercialització de l'Oli de Mallorca (+18,3%) és una dada molt positiva, especialment en el context de disminució de la comercialització dels **olis d'oliva verges** espanyols. Aquest fet el corroboren les dades de l'Informe de l'Agència Espanyola del Aceite de Oliva²: en el mercat interior, la comercialització d'oli d'oliva (totes les categories) s'ha incrementat un 1,5%, mentre els olis d'oliva verges es varen comercialitzar un -5,9% menys l'any 2008 que al 2007.

A més a més, segons les dades disponibles del MARM, el consum d'oli d'oliva verge a les llars de les Illes Balears va ser en el 2008 de 1.828 tones; l'Oli de Mallorca, amb gairebé 100 tones comercialitzades té una quota de mercat del 5,4%, per la qual cosa la denominació d'origen pot seguir incidint en aquest mercat local i augmentar-ne així la seva presència.

Pel que fa a la Sobrassada de Mallorca, l'increment que s'ha donat en les seves vendes (+3,1%) s'ha de valorar molt positivament, sobre tot si es compara amb la tendència a la baixa del consum **d'embotits curats** a Espanya en els darrers anys. La Sobrassada de Mallorca ha de fer front a una elevada competitivitat de productes en el mercat i, en especial aquest darrer any, a una greu crisi en el sector elaborador. D'acord amb l'Associació de Fabricants d'Embotits de Mallorca³, les contínues pujades de preus de les matèries primeres i del carburant dóna poc marge als fabricants, que no opten per pujar el preu de venda per no afavorir un descens en el consum.

Segons les dades del MARM, el consum de productes de **rebosteria a granel** a nivell nacional ha estat d'1,60 kg per persona; mentre que a les Illes Balears ha estat d'1,51 kg per càpita. En el 2008, les vendes d'Ensaïmada de Mallorca s'han reduït en un -26,2% respecte de l'any anterior i han continuat amb la seva tendència negativa dels darrers anys. D'acord amb les dades del MARM de consum de productes de rebosteria a les Illes Balears (que ha estat de 1.357.160 kg), l'Ensaïmada de Mallorca, amb unes vendes de 141.540 kg, representaria el 10,4% del consum en les llars, encara que cal tenir en compte que una gran part de les vendes són finalment consumides fora de les illes.

Preus

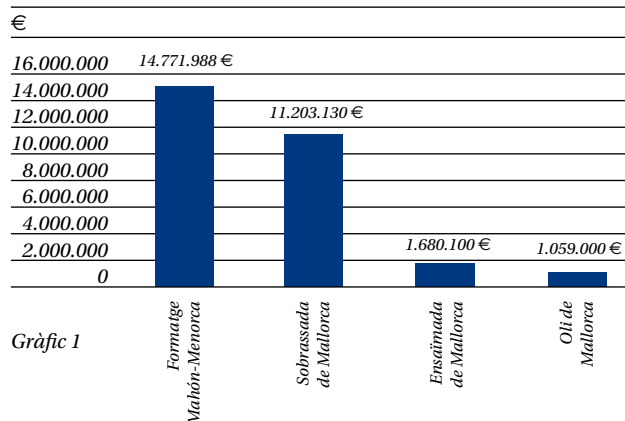
El valor de comercialització de les quatre denominacions de qualitat en el 2008 s'ha reduït en un -5% respecte del 2007, amb una facturació total de 28,7 milions d'euros.

Per productes, destaquen les vendes de Formatge Mahón-Menorca i de Sobrassada de Mallorca, que en conjunt representen el 90,5% del total facturat.

El comportament respecte de 2007 ha estat especialment negatiu per a l'Ensaïmada de Mallorca, que ha facturat un -25,6% menys en el 2008. El formatge Mahón-Menorca també ha mostrat una caiguda del seu valor de comercialització obtingut en el 2008, de l'ordre del -9,2% respecte de l'any anterior. L'Oli de Mallorca ha mantingut pràcticament estable la seva facturació total de la DO. I pel que fa a la Sorassada de Mallorca, és l'únic cas en què s'ha donat un creixement del valor de comercialització en el 2008, de l'ordre del +5,7%.

El *Gràfic 1* mostra la importància econòmica dels quatre aliments protegits amb denominacions de qualitat i indicacions geogràfiques de les Illes Balears.

Importància econòmica dels aliments amb DOP i IGP de les Illes Balears 2008

² Butlletí núm. 28 de Asociación Española de Municipios del Olivo (AEMO)

³ "Sobrasada de Mallorca, grave crisis en el sector" (juliol 2008). www.gastronomiaycia.com.

DENOMINACIÓ D'ORIGEN PROTEGIDA FORMATGE MAHÓN-MENORCA

El formatge Mahón-Menorca és un formatge de pasta premsada, de textura ferma i amb sabor i aroma característics dels formatges tradicionalment elaborats a Menorca. La forma del formatge és la d'un paral·lelepípede amb els cantells i arestes arrodonits. La crosta del formatge Mahón-Menorca és de consistència compacta, greixosa i de color variable entre groc i marró-groguenc. Els ulls de la pasta del formatge Mahón-Menorca són escassos, de forma més o menys arrodonida i distribuïts irregularment; la seva dimensió és variable, sense superar la d'un pèsol. Les peces del formatge Mahón-Menorca tenen un pes d'entre 1 i 4 kg.

Es distingeixen dos tipus de formatge, segons el tractament previ que ha sofert la llet emprada en l'elaboració del formatge protegit:

- *Formatge Mahón-Menorca*: elaborat amb llet sotmesa a algun procés i/o mètode de conservació a les formatgeries industrials autoritzades.
- *Formatge Mahón-Menorca Artesà*: elaborat amb llet crua a les formatgeries artesanals autoritzades.

Cadascun dels dos tipus de formatge anteriors es denominen *curats* si la maduració ha estat com a mínim de 150 dies, o bé es denominen *semicurats* si el temps de maduració ha estat inferior.

1. Delimitació de la zona geogràfica

Les zones de producció de llet, elaboració, fabricació i maduració dels formatges protegits amb la Denominació d'Origen Mahón-Menorca comprenen l'àrea natural de l'illa de Menorca.

2. Normes de producció i elaboració

La llet que s'utilitza en l'elaboració del formatge protegit és exclusivament de vaca de les races *frisona*, *maonesa* o *menorquina* i *parda alpina*. L'alimentació del bestiar respon a les pràctiques tradicionals de l'illa de Menorca. Les vaques es munyen amb la màxima cura i només es destina a l'elaboració de formatge Mahón-Menorca la llet que compleix les condicions precises d'higiene i qualitat.

La llet que s'utilitza en l'elaboració de formatge protegit és sencera, neta, sense conservants i amb una composició equilibrada entre greixos i proteïnes, de manera que el producte final tingui un contingut en matèria grassa no inferior al 38% (ES).

La llet se sotmet a algun tractament de conservació o no, segons el tipus de formatge a elaborar, com s'indica a l'apartat anterior.

La primera fase del procés d'elaboració és el quallat amb la dosi de quall necessària, es posa en motlles especials o bé entre una tela de cotó (*fogasser*), per tal d'eliminar el xerigot i donar cohesió a la pasta del formatge.

El premsat es realitza en premses mecàniques o pneumàtiques, i posteriorment se sala el formatge per immersió de les peces en una salmorra saturada durant un màxim de 48 hores.

Per la maduració dels formatges de la DOP Mahón-Menorca s'utilitzen les pràctiques de volteig i neteja necessàries fins que el formatge adquireix les seves característiques peculiars i tradicionals. Sovint l'escorça es tracta periòdicament amb oli d'oliva.

3. Dades de producció

La *Taula 1* mostra l'evolució de les ramaderies en producció, les vaques productores de llet i les formatgeries i maduradors de la denominació d'origen protegida Mahón-Menorca des del 2002.

En el 2008, el nombre total de ramaderies ha estat de 148, set més que l'any anterior. El nombre de vaques també ha augmentat respecte de 2007 en 571 animals. Amb aquestes dades, la mitjana de vaques per granja en el 2008 ha estat de 50,9. Si comparem aquest valor amb els obtinguts durant la darrera dècada, els resultats indiquen que el sector s'ha anat concentrant, ja que la mitjana de vaques per ramaderia fa deu anys era de 30,8. Per tant, les ramaderies que treballen a l'actualitat ho fan amb una major quantitat d'animals.

De la mateixa manera, el nombre de formatgeries artesanals s'ha anat reduint i ha donat lloc a una concentració de la producció de formatge en un nombre menor d'empreses.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
<i>Ramaderies</i>	154	140	127	133	138	141	148	+7
<i>Vaques</i>	5.795	5.438	5.233	5.427	6.323	6.957	7.528	+571
<i>Formatgeries artesanals</i>	39	33	30	26	27	28	27	-1
<i>Formatgeries industrials</i>	5	5	5	6	6	7	7	=
<i>Maduradors</i>	10	10	10	11	12	16	17	+1

Taula 1

La producció de formatge destinat a la DOP Mahón-Menorca s'ha reduït en el 2008 en un -9,2% respecte de l'any anterior, amb un volum total de producció de 2.238 tones.

4. Dades de comercialització

En el 2008, les dades de comercialització també han estat negatives respecte de l'any anterior. Així, amb un volum de vendes que assolí els 2.238.180 kg de formatge, s'ha donat un descens del -9,2% respecte de 2007, que suposa el descens més important dels darrers anys.

Per tipus de formatge emparat, el comportament ha estat negatiu tant per al formatge Mahón-Menorca com per al formatge Mahón-Menorca Artesà. Ara bé, ha estat el segon el que ha mostrat el descens més marcat, de l'ordre del -16,4%. La Taula 2 mostra les dades de comercialització des de l'any 2002.

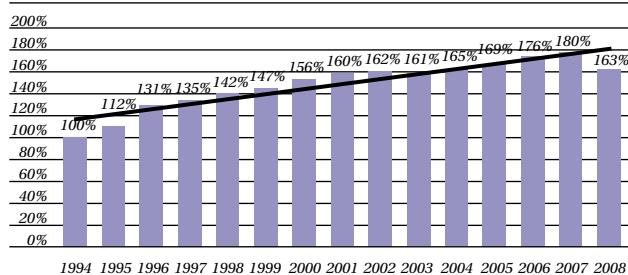
A la darrera columna de la taula es mostren els valors de l'índex IR6 per ambdós tipus de formatge i per al volum total de comercialització de la DOP. Aquest índex relaciona els valors obtinguts en el 2008 amb els valors mitjans dels darrers sis anys, és a dir, del període 2002-2007. Així, permet valorar el comportament que s'ha donat en el 2008 d'una manera global.

El valor de l'índex IR6 ha estat negatiu en els tres casos, la qual cosa indica que, en general, els resultats obtinguts en el 2008 són negatius si es comparen amb els valors mitjans del període 2002-2007.

La **Taxa de Variació Interanual (TVI) 2002-2008** és un altre paràmetre que, utilitzat en termes de comercialització, serveix per avaluar la tendència ja que indica la variació mitjana anual de la comercialització en el període indicat. En el cas de les vendes totals de formatge DOP Mahón-Menorca, aquest valor és de 0,11%. Per tant, en el període 2002-2008 les vendes s'incrementaren com a mitjana un +0,11% cada any respecte de l'any anterior, la qual cosa indica que, malgrat el comportament negatiu del 2008, la tendència general és positiva.

Evolució de la comercialització TOTAL (1994-2008)

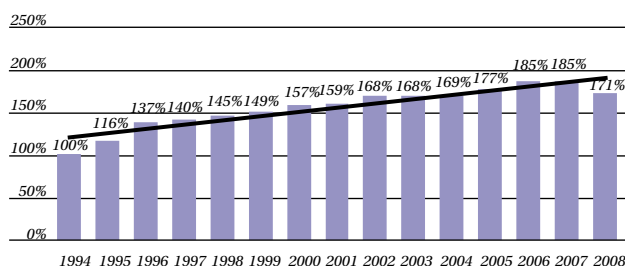
Índex 100% / Any 1994

Gràfic 1

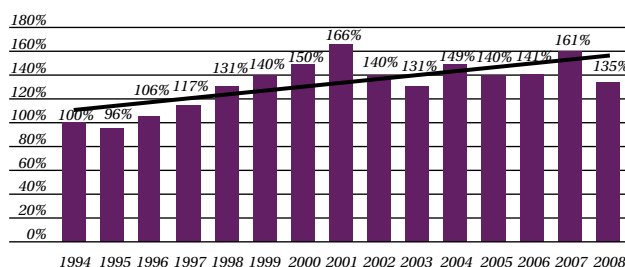
Els Gràfics 1, 2 i 3 permeten visualitzar aquestes dades de comercialització de manera global i diferenciada, per als dos tipus de formatge i per al total. La tendència en els tres casos és clarament positiva.

Evolució de la comercialització de Formatge DO Mahón-Menorca (1994-2008) Índex 100% / Any 1994

Gràfic 2

Evolució de la comercialització de Formatge DO Mahón-Menorca Artesà (1994-2008) Índex 100% / Any 1994

Gràfic 3

Mercats de comercialització

La Taula 3 i els Gràfics 4 i 5 mostren les dades de comercialització del formatge Mahón-Menorca segons els diferents mercats de destí.

Com ja s'ha mencionat abans, la comercialització total a l'any 2008 ha estat un -9,2% inferior a la del 2007. Per mercats, el descens ha estat generalitzat, amb caigudes que van des del -5,8% a les Illes Balears fins el -17,2% a la península.

En el 2008, les vendes de formatge Mahón-Menorca s'han destinat principalment a l'estat espanyol, que ha representat el 91,9% de la comercialització total de la DOP: la comunitat autònoma de les Illes Balears ha representat el 71,2% i la península el 20,7% restant.

Dins el mercat nacional, cal destacar que l'illa de Mallorca ha estat el destí majoritari, amb gairebé el 54% de les vendes realitzades dins el territori espanyol. La segueixen l'illa de Menorca i la península, que han representat el 23,6% i el 22,5% respectivament.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Mahón-Menorca (t)	1.831	1.829	1.838	1.923	2.017	2.013	1.860	-7,6%	-2,5%
Mahón-Menorca Artesà (t)	393	369	418	393	397	453	378	-16,4%	-6,4%
TOTAL	2.224	2.198	2.256	2.316	2.414	2.466	2.238	-9,2%	-3,2%

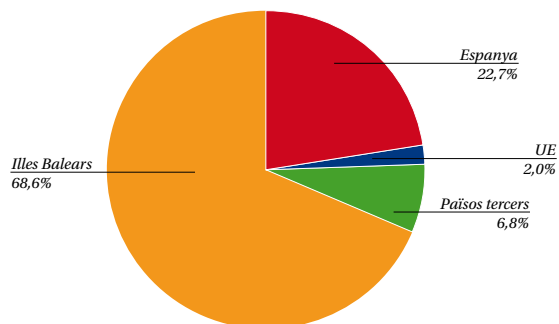
Taula 2

Comercialització segons el destí (kg)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Illes Balears	1.726.536	1.713.726	1.728.371	1.698.253	1.728.136	1.691.682	1.593.038	-5,8%	-7,1%
Espanya	404.990	368.927	400.146	483.752	500.854	558.793	462.548	-17,2%	2,1%
UE	32.148	32.761	36.176	34.908	40.475	48.160	43.320	-10,1%	15,7%
Països tercers	60.425	82.320	91.577	98.905	144.846	166.975	139.274	-16,6%	29,6%
TOTAL	2.224.099	2.197.734	2.256.270	2.315.819	2.414.311	2.465.610	2.238.180	-9,2%	-3,2%

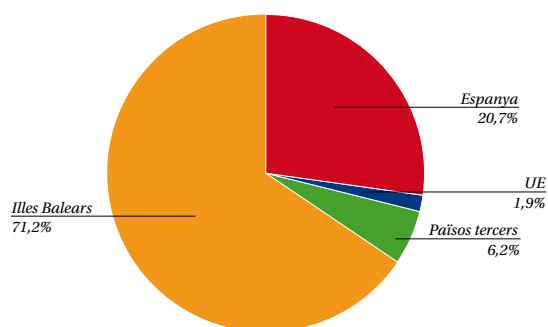
Taula 3

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 4

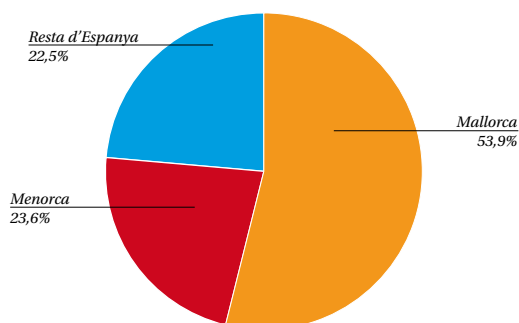
Mercats de comercialització 2008

Gràfic 5

El Gràfic 6 mostra la distribució de les vendes a Espanya.

Distribució del mercat nacional 2008

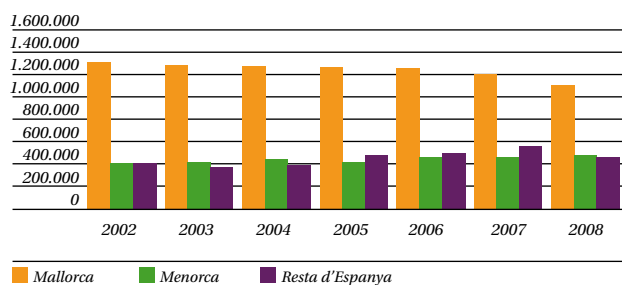

Gràfic 6

Respecte de l'any anterior, en el 2008 s'han reduït les vendes a l'illa de Mallorca en un -9,0%. També cal mencionar que el descens més important l'han experimentat les vendes a la península (-17,2%) i que a l'illa de Menorca s'han incrementat en un +2,5%.

El Gràfic 7 mostra l'evolució dels mercats de destí de comercialització dins el territori espanyol des de l'any 2002.

Evolució de la comercialització al territori espanyol (2002-2008)

Gràfic 7

Exportacions

Les exportacions han suposat el 8,1% del total comercialitzat en el 2008. Amb un volum total de producte exportat que assolí les 182,6 tones, s'ha produït un important descens respecte de 2007, de l'ordre del -15,1%.

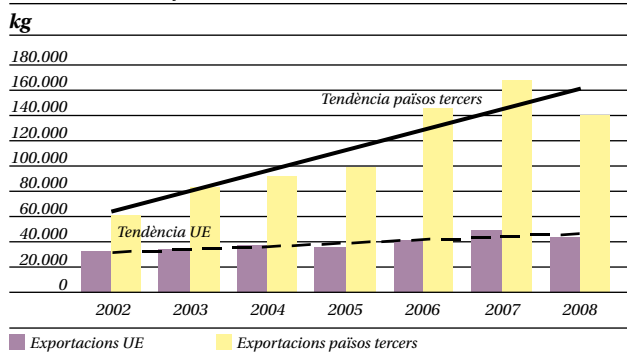
Per destins, la major part de les vendes exteriors s'han realitzat a països extracomunitaris, que han representat el 76,3% del total exportat per la DOP. Mentre que els països de la Unió Europea han suposat el 23,7% restant. Respecte de l'any anterior, en ambdós casos s'ha produït un descens en les vendes: a països de la Unió Europea ha estat del -10,1%, i a països tercers del -16,6%.

Malgrat aquestes reduccions experimentades en el 2008, les vendes a l'estranger continuen mostrant una tendència general positiva en els darrers anys. Així ho indica l'índex IR6, que ha estat de +15,7% per a la UE i de +29,6% per a països tercers. És a dir, que respecte del període 2002-2007, les exportacions han crescut considerablement.

El Gràfic 8 mostra la tendència de les vendes internacionals en els darrers anys.

El volum total de formatge Mahón-Menorca que s'ha destinat a països de la UE en el 2008 ha estat de 43.320 kg. El principal destí ha estat Alemanya, que ha rebut el 57,7% de les vendes comunitàries, uns 25.000 kg. El segueixen el Regne Unit, amb el 20,6%, i Dinamarca, amb l'11,5%. Altres destins europeus que cal destacar són: Holanda, Àustria, Bèlgica i Suècia.

Evolució de les exportacions (2002-2008)

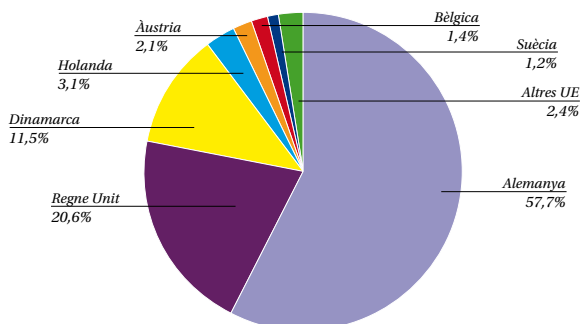
Gràfic 8

El Gràfic 9 mostra la distribució de les vendes destinades a països de la UE.

Pel que fa als països tercers, en el 2008 s'ha venut un total de 139.274 kg de formatge Mahón-Menorca. Els Estats Units han suposat el principal destí de les vendes extracomunitàries, amb el 93,9%. A més, ha suposat el 71,6% de les exportacions totals. Altres destins minoritaris són Austràlia, Canadà i Mèxic.

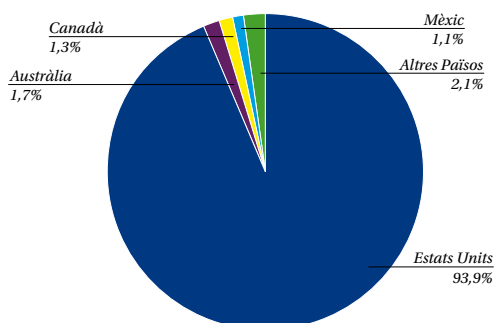
El Gràfic 10 mostra la distribució de les exportacions a països tercers en el 2008.

UE

Gràfic 9

Països tercers

Gràfic 10

Preus

En el 2008, el preu del formatge Mahón-Menorca s'ha mantingut estable respecte de l'any anterior, en un valor de 6,60 €/kg.

El descens de les vendes de formatge Mahón-Menorca i l'estabilitat del seu preu, han donat lloc a una facturació total inferior a la del 2007 en un -9,2% i assoleix els 14.771.988 euros.

Norma legal

El Reglament de la Denominació d'Origen Mahón-Menorca es va publicar l'1 d'abril de 1985, i ha sofert tres modificacions. La reglamentació que s'aplica a la DOP és la següent:

- Decret 42/1985, d'1 d'abril de 1985, del Consell de Govern de les Illes Balears: *Reglament de la Denominació d'Origen "Mahón" i del seu Consell Regulador*. BOCAIB d'1 d'abril de 1985.
- Decret 89/1987, de 10 de setembre, del Govern Balear: *Modificació del Reglament de la Denominació d'Origen "Mahón" i del seu Consell Regulador*. BOCAIB núm. 118, de 19 de setembre de 1987.
- Decret 49/1993, de 10 de setembre, de la Conselleria d'Agricultura i Pesca: *Modificació del Reglament de la Denominació d'Origen "Mahón" i del seu Consell Regulador*. BOCAIB núm. 73, de 15 de juny de 1993.
- Decret 52/1998, de 8 de maig, de modificació del Decret 42/1985, d'1 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Denominació d'Origen Mahón i del seu Consell Regulador. BOCAIB núm. 68, de 23 de juny de 1998.

DENOMINACIÓ D'ORIGEN OLI DE MALLORCA

La denominació d'origen Oli de Mallorca empara un oli d'oliva verge extra obtingut del fruit de *Olea europaea L.*, de les varietats mallorquina, arbequina i picual, mitjançant procediments físics que garanteixen que l'oli conservi l'aroma, sabor i altres característiques de l'oliva.

1. Delimitació de la zona geogràfica

La zona de producció d'olives, d'elaboració i envasat de l'oli de Mallorca s'estén a tots el municipis de l'illa de Mallorca.

2. Normes de producció i elaboració

Les pràctiques de cultiu de la DO Oli de Mallorca són les tradicionals que tendeixen a aconseguir la millor qualitat de l'oli.

El termini màxim de temps que pot existir entre la collita de cada partida d'oliva i l'extracció del seu oli, no pot superar les 48 hores.

Les tècniques emprades en la manipulació i molturació de l'oliva i a l'extracció i conservació dels olis han de ser les que permetin obtenir productes de la màxima qualitat, mantenint els caràcters tradicionals dels olis de la zona de producció. Per això les tafones:

- Disposen d'instal·lacions per a la neteja i rentat del fruit.
- Empren tècniques correctes d'extracció.
- En el procés d'extracció dels olis, les masses es mantenen a temperatura que no perjudiqui les característiques sensorials del producte.
- Emmagatzemen l'oli d'oliva verge en condicions que garanteixin la seva millor conservació. Els trulls i dipòsits es construïran i re-vestiran de material inert i estaran tancats.

Característiques químiques de l'Oli de Mallorca

Els olis protegits per la Denominació d'Origen "Oli de Mallorca" són olis d'oliva verges extra que responen a les característiques següents:

- Acidesa: no superior a 0,8.
- Índex de peròxids: no superior a 18 meq O₂/kg.
- K₂₇₀: no superior a 0,20.
- Humitat: no superior al 0,1%
- Impureses: no superior al 0,1%.

Als olis que romanguin a la tafona fins al mes d'octubre s'admetrà que l'índex de peròxids pugui assolir la xifra de 20 meq O₂/kg.

Característiques sensorials de l'Oli de Mallorca

En relació al moment de la recol·lecció i característiques organolèptiques, es diferencien dos tipus d'oli:

- "Fruitat", procedent de la collita més primerenca, de color entre verdós i groc, aromàtic i sabor lleugerament amarg i ametllat.
- "Dolç", procedent de la collita més tardana, de color entre groc palla i groc or, sabor dolç i sensació picant.

3. Dades de producció

La campanya de recollida d'oliva i producció d'oli va començar el novembre de 2007 i va finalitzar el mes de gener de 2008.

La Taula 1 recull les dades d'inscripció als diferents registres de la denominació d'origen des de l'any 2004.

Pel que fa a les varietats inscrites, tant per nombre d'arbres com per superfície la mallorquina és la varietat majoritària, seguida de la varietat arbequina i de la picual. Tot i mantenir-se l'ordre de varietats, la proporció de l'olivera mallorquina és més abundant en superfície que no en nombre d'oliveres.

Cal comentar que la varietat mallorquina, tot i ocupar un 70% de la superfície inscrita a la DO, en nombre d'oliveres només representa el 56%, ateses les característiques de les plantacions de muntanya, en les quals la densitat de plantació es situa al voltant d'unes 140 oliveres per hectàrea.

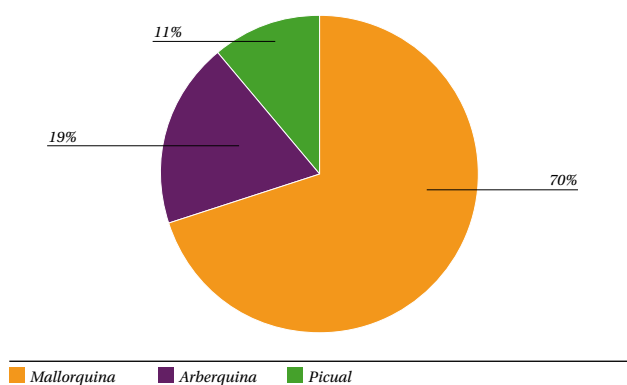
Les densitats de plantació de les varietats arbequina i picual, pel fet que són explotacions de nova plantació a municipis del Pla de Mallorca i pensades per poder mecanitzar les tasques agrícoles, són superiors, especialment la de la varietat arbequina. Així, mentre la varietat arbequina ocupa el 19% de la superfície, suposa el 32% del total d'arbres inscrits a la denominació d'origen. La densitat de plantació mitjana dels arbres de varietat arbequina és de 293 arbres/ha. La varietat picual, degut a les seves característiques agronòmiques, té una densitat de plantació intermèdia, que se situa al voltant dels 196 arbres per hectàrea.

Pel que fa a l'activitat productiva de les plantacions inscrites a la DO Oli de Mallorca, cal dir que a la campanya 2007-2008 hi ha hagut 185 olivicultors en producció, és a dir, olivicultors que han lliurat oliva a alguna de les tafones inscrites a la DO. Aquests productors representen el 50% de la superfície inscrita, és a dir 723,73 ha i 131.884 arbres. Respecte de la campanya

Denominació d'origen oli de Mallorca	2004	2005	2006	2007	2008	Variació 07/08	
Nombre d'olivicultors	287	388	399	299	372	%	
Superfície (ha)	Mallorquina	1.500,19	1.761,59	1753,30	852,41	1.018,43	19,5%
	Arbequina	144,83	239,35	254,76	224,20	277,03	23,6%
	Picual	123,58	187,03	195,11	106,06	154,38	45,6%
	TOTAL	1.768,60	2.187,97	2.203,78	1.182,67	1.449,84	22,6%
Nombre d'arbres	Mallorquina	143.212	176.822	178.534	120.461	142.799	18,5%
	Arbequina	36.686	63.694	67.558	65.115	81.147	24,6%
	Picual	20.857	33.638	35.037	20.543	30.296	47,7%
	TOTAL	200.755	274.454	281.129	206.119	254.242	23,4%
Tafones	3	5	6	6	6	-	
Plantes Envasadores	3	6	7	8	9	+1	

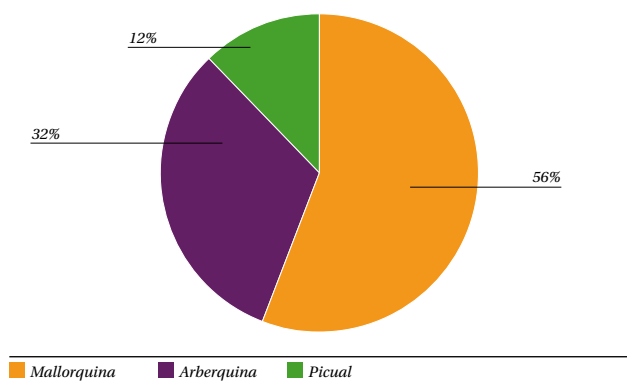
Taula 1

Superfície d'oliveres inscrites a la DO Oli de Mallorca Any 2008

Gràfic 1

Nombre d'oliveres inscrites a la DO Oli de Mallorca Any 2008

Gràfic 2

Superfície inscrita a la DO a l'any 2008:

Any 2007	Nombre de productors	Superfície (ha)			
		TOTAL	Mallorquina	Arbequina	Picual
Menys d'1 ha	149	79,93	47,76	17,05	15,12
Entre 1,01 ha i 5,00 ha	152	321,56	183,22	84,49	53,85
Entre 5,01 ha i 10,00 ha	35	241,39	143,88	70,74	26,77
Entre 10,01 ha i 20,00 ha	17	227,18	169,03	9,29	48,86
Més de 20,00 ha	19	579,78	474,53	95,46	9,79
TOTALS	372	449,84	1.018,42	277,03	154,39

Taula 2

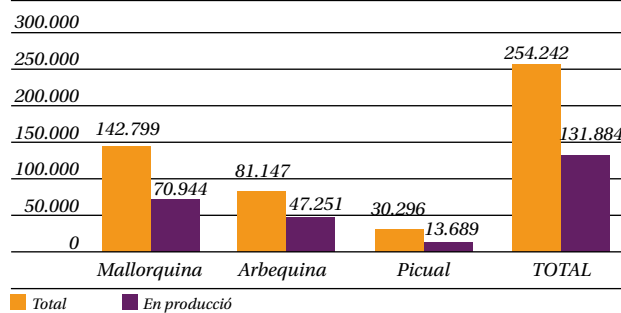
anterior, hi ha hagut un augment d'unes 234 hectàrees d'oliverar en producció. Cal recordar que a la campanya 2006-2007 hi va haver una disminució considerable de productors actius, cosa que justifica l'augment d'aquesta campanya.

Per varietats, s'observa que la varietat arbequina és la predominant entre els arbres en producció de la campanya, seguida de la mallorquina i la picual. La varietat mallorquina, tot i ésser la majoritària en les plantacions inscrites a la DO, no és la que produeix més olives per a la denominació d'origen; la causa d'aquest fet és, sens dubte, la difícil tasca de recollida d'oliva de les finques de muntanya, que és on es troba sembrada majoritàriament la varietat mallorquina.

El Gràfic 3 permet visualitzar la proporció d'arbres en producció per varietats en comparació als arbres inscrites a la denominació d'origen.

Les Taules 2 i 3 aporten dades interessants relatives a les varietats de la DO en funció de la superfície de l'explotació.

Activitats dels olivars de la DO Oli de Mallorca Campanya 2007-2008 (Nombre d'arbres)

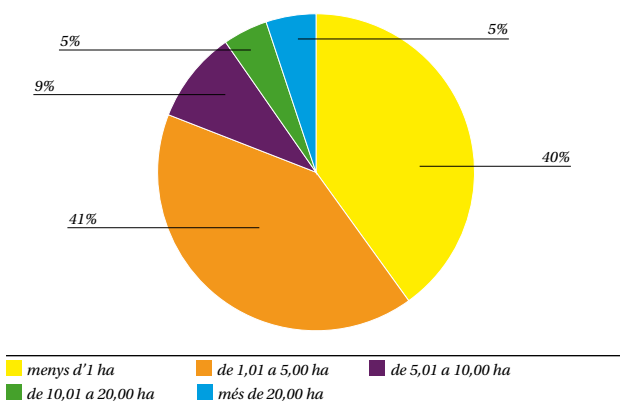

Gràfic 3

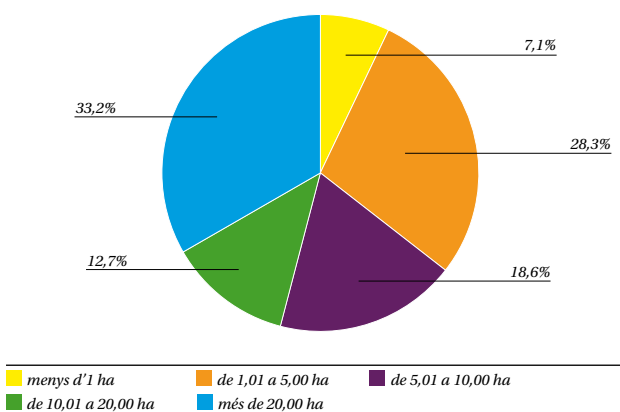
Arbres inscrits a la DO a l'any 2008:

Any 2008	TOTAL	Nombre d'oliveres		
		Mallorquina	Arbequina	Picual
Menys d'1 ha	18.138	10.536	4.375	3.227
Entre 1,01 ha i 5,00 ha	72.032	34.079	28.851	9.102
Entre 5,01 ha i 10,00 ha	47.374	21.625	19.782	5.967
Entre 10,01 ha i 20,00 ha	32.169	20.409	1.852	9.908
Més de 20,00	84.529	56.150	26.287	2.092
TOTALS	254.242	142.799	81.147	30.296

Taula 3

Extensió de les finques productores de la DO Oli de Mallorca 2008 (Nombre de productors)

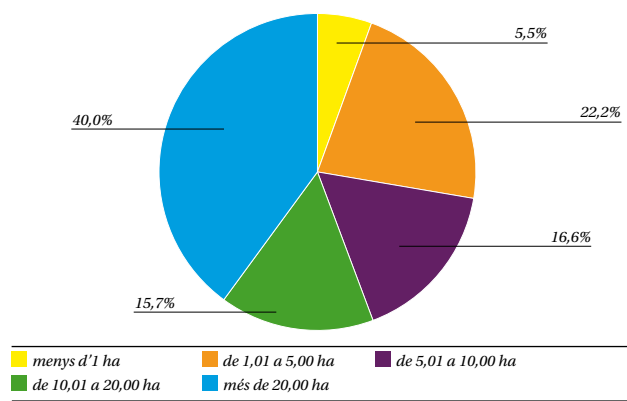
Gràfic 4

Extensió de les finques productores de la DO Oli de Mallorca 2008 (Nombre d'oliveres)

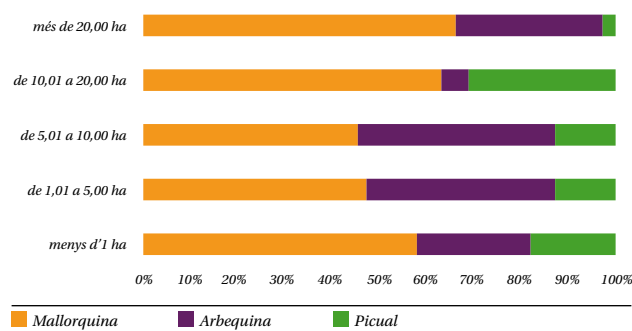
Gràfic 5

De les taules anteriors, el fet més destacable és que un 48% dels productors inscrits (149) tenen explotacions de menys d'una hectàrea, i que entre tots ells aporten només el 7,1% de la superfície inscrita i el 5,5% de les oliveres inscrites.

El Gràfic 7 posa de manifest la importància relativa del nombre d'arbres de cada varietat a les diferents tipus d'explotacions definides per superfície. Així, veim que la varietat predominant en tots els tipus de finques és la mallorquina; la varietat arbequina pren força en les explotacions d'entre 1 i 10 hectàrees, mentre que la

Extensió de les finques productores de la DO Oli de Mallorca 2008 (Superfície)

Gràfic 6

Distribució del nombre d'oliveres per varietats DO Oli de Mallorca 2008 (%)

Gràfic 7

presència de la picual és major a les explotacions d'entre 10 i 20 hectàrees.

Pel que fa a l'elaboració d'oli, la Taula 4 resumeix les dades més significatives.

La campanya 2007-2008 va suposar un rècord de producció; la quantitat d'olives molturades, l'oli elaborat i l'oli qualificat com a DO varen assolir xifres màximes des de l'inici de la denominació d'origen. Respecte de la campanya 2006-2007 (que, a més, va tenir una producció reduïda a causa del caràcter anyívol de les oliveres), es va molturar un 42% més d'oliva, que va donar lloc a un 28% més d'oli elaborat.

Aquest fet ens duu a parlar del rendiment, que és la quantitat d'oli elaborat (litres) per cada 100 kg d'oliva molturada. La campanya 2007-2008, per al conjunt

Denominació d'origen Oli de Mallorca	Campanya 2003-2004	Campanya 2004-2005	Campanya 2005-2006	Campanya 2006-2007	Campanya 2007-2008	Variació
Olives molturades (kg)	506.936	804.322	953.879	715.184	1.242.299	42%
Elaboració total d'oli (l)	91.770	140.597	178.648	131.006	185.827	28%
Total oli qualificat (l)	29.238	50.033	90.899	84.481	126.211	49%

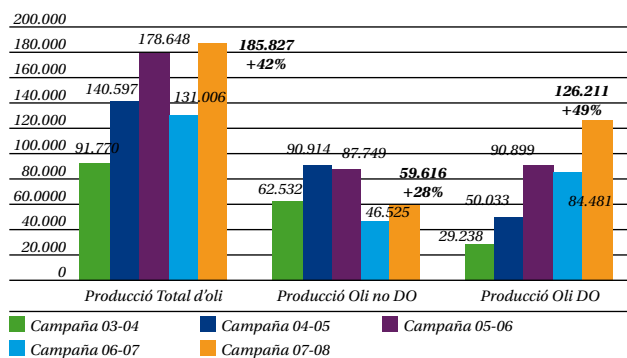
Taula 4

d'oli elaborat a les tafones de la DO, es varen obtenir rendiments del 15%, mentre que l'anterior campanya varen ser del voltant del 18%. Aquest és un concepte molt important per als productors, ja que per la mateixa quantitat d'oliva que recullen dels oliverars obtenen més o menys oli, i per tant el seu rendiment econòmic és diferent. Cal tenir en compte, però, que les olives sobremadurades donen lloc a rendiments més alts, però els olis són de més baixa qualitat, fet que influeix negativament en el preu que rep el productor.

La producció d'oli qualificat ha estat de 126.211 litres, un 49% més que la campanya anterior. Com es pot deduir de les dades de la Taula 4, l'oli qualificat com a Oli de Mallorca és el 67% del total d'oli produït per la denominació d'origen, mentre que la resta es desqualifica. Les causes de la desqualificació de l'oli poden ser, d'una banda, que la qualitat de l'oliva no dona garanties d'obtenir un oli verge extra per poder ser emparat per la DO, o bé perquè sigui un oli que el productor d'oliva el retiri de la tafona per al seu propi consum. L'evolució de les tafones inscrites a la DO cap a la producció d'oli de la màxima categoria queda palesa en la taula anterior. Any a any la proporció d'oli qualificat ha anat en augment, i ha passat del 32% de la primera campanya al ja esmentat 67% de la campanya 2007-2008.

El Gràfic 8 permet visualitzar les produccions d'oli de les tafones inscrites a la DO Oli de Mallorca.

Evolució de la producció DO Oli de Mallorca (litres)

Gràfic 8

4. Dades de comercialització

En el període que va de l'1 de gener al 31 de desembre del 2008, s'han comercialitzat 99.517 litres d'Oli de Mallorca, un 18% més que al 2007.

El Gràfic 9 permet visualitzar l'evolució de la comercialització de la DO des de l'any 2004.

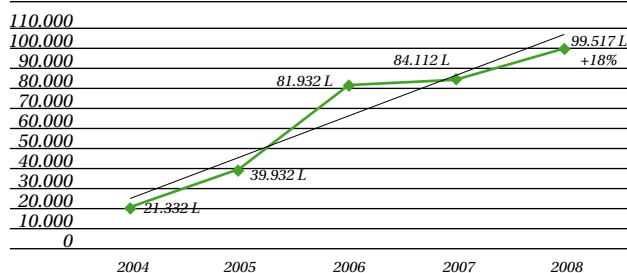
* Els rendiments totals són dades comparables, ja que la proporció d'oli qualificat és similar a les dues campanyes.

El 2008 ha estat un any molt positiu per a la comercialització de l'Oli de Mallorca, ja que les vendes totals han augmentat un 18%. Cal analitzar conjuntament les dades de producció; la campanya 2007-2008 (la major part de la qual es va comercialitzar dins del 2008) es varen qualificar al voltant de 126.000 litres d'Oli de Mallorca, mentre que al 2008 s'han comercialitzat uns 99.000 litres. Cal tenir present que es produeix un 27% més del que es comercialitza, per la qual cosa cal tenir present que aquests excedents d'Oli de Mallorca poden donar lloc a desajustaments del mercat, especialment a una baixada considerable dels preus de venda.

L'evolució dels mercats de comercialització de l'Oli de Mallorca des del 2004 s'exposen a la Taula 5.

Per mercats, els gràfics 10 i 11 permeten observar el comportament dels diferents destinataris de l'Oli de Mallorca.

Comercialització DO de Mallorca. Evolució 2004-2008

Gràfic 9

El mercat majoritari de comercialització són les Illes Balears, on s'ha incrementat la comercialització un 18% respecte del 2007. Excepte el mercat a la resta d'Espanya, que es manté estable, les exportacions, han tenguut un comportament molt positiu: al 2008 s'han exportat 12.733 litres, un 38% més que l'any anterior.

Fora de les Illes Balears, la presència d'Oli de Mallorca ha augmentat un 21,1%, ja que ha passat d'aproximadament 16.000 litres a més de 19.000 al 2008.

El Gràfic 12 mostra la distribució dels mercats de comercialització de l'Oli de Mallorca corresponent al 2008, que es pot comparar amb la distribució de l'any precedent del Gràfic 13.

Com es pot observar, les exportacions de l'Oli de Mallorca representen al 2008 el 13% del total de les vendes.

L'Oli de Mallorca està en un procés de consolidació de mercats. Alemanya es consolida com a primer país estranger receptor, tot i que el 2008 les vendes d'Oli de Mallorca han decaïgut un 4%. A Alemanya es varen comercialitzar gairebé 6.000 litres d'Oli de Mallorca.

El segon país on es comercialitza Oli de Mallorca és el Japó, on al 2008 s'han venut un 26% més que el 2007. L'Oli de Mallorca és present a Alemanya, Japó, Noruega, Estats Units i Canadà (vegeu Gràfic 14).

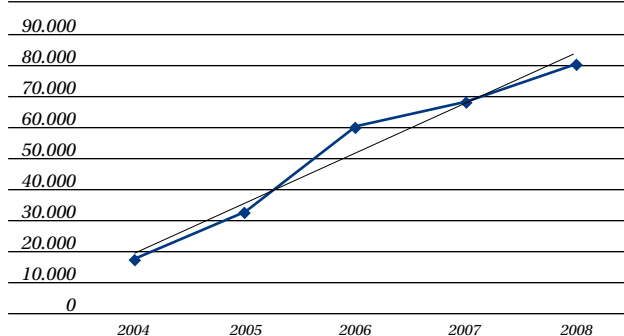
Comercialització d'Oli de Mallorca segons el destí (l)

Any	2004	2005	2006	2007	2008	Variació 200-2008
Illes Balears	17.152	32.438	59.824	68.153	80.123	+18%
Espanya	1.607	3.727	13.500	6.737	6.661	-1%
Europa	1.923	3.017	7.608	6.147	7.743	+26%
Països tercers	651	750	1.000	3.075	4.990	+62%
TOTAL	21.333	39.932	81.932	84.112	99.517	+18%

Taula 5

Comercialització DO de Mallorca. Evolució 2004-2008**Mercat: Illes Balears**

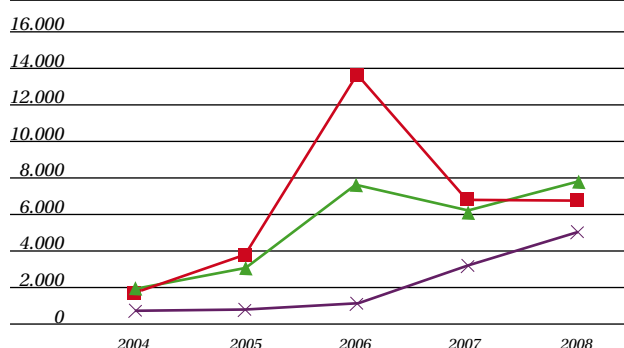
litres

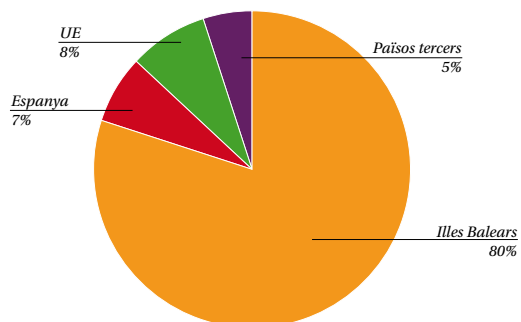
Gràfic 10

Comercialització DO de Mallorca. Evolució 2004-2008**Mercats forans**

litres

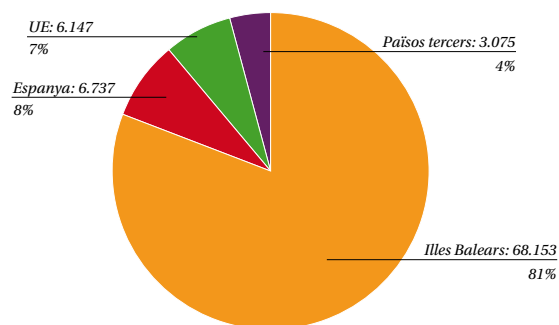

Gràfic 11

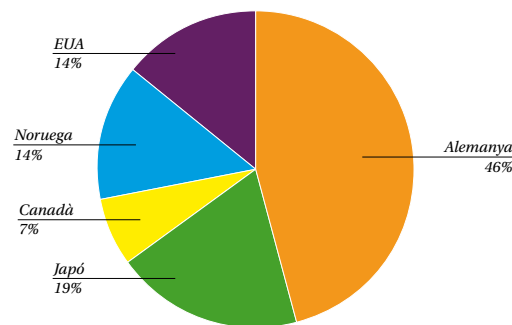
Mercats de comercialització DO Oli de Mallorca 2008

Gràfic 12

Pel que fa al valor dels productes comercialitzats, al 2008 el volum de negoci ha ascendit a gairebé 1.059.000€, pràcticament el mateix valor que al 2007.

Mercats de comercialització DO Oli de Mallorca 2007

Gràfic 13

Exportacions de la DO Oli de Mallorca 2008

Gràfic 14

La raó per la qual, tot i l'increment de volum comercialitzat, el valor no ha experimentat el mateix creixement, és el descens del preu mig de venda. Al 2008, el preu mig de l'Oli de Mallorca s'ha situat a 10,6 €/litre, un 18% menys que l'any anterior. Tot i aquest descens, el preu per litre a què es cotitza l'Oli de Mallorca és el fet que més el diferencia de la resta de denominacions d'origen d'oli de l'estat espanyol.

5. Norma legal

Ordre del conseller d'Agricultura i Pesca de 31 d'octubre de 2002, per la qual s'aprova amb caràcter transitori la DO Oli de Mallorca i el seu Consell Regulador. BOIB nº135, de 9 de novembre de 2002.

INDICACIÓ GEOGRÀFICA PROTEGIDA SOBRIASSADA DE MALLORCA

La *sobriassada* és l'embotit per excel·lència de l'illa de Mallorca. És un embotit cru i curat, elaborat exclusivament amb carns de porc (magres i xulla), pebre bord, sal i espècies i/o aromes naturals.

La Indicació Geogràfica Protegida Sobriassada de Mallorca protegeix dos tipus de sobriassada:

- *Sobriassada de Mallorca*: elaborada amb carns de porc.
- *Sobriassada de Mallorca de Porc Negre*, elaborada exclusivament amb carn de porc de raça autòctona mallorquina i embotida en budells naturals en les presentacions rissada i semirissada. Els porcs estan criats i alimentats a l'illa de Mallorca segons les pràctiques tradicionals.

A l'acabament del procés de curat, la sobriassada de Mallorca té una forma cilíndrica irregular que depèn del tipus de budell emprat. La superfície de l'embotit és de color vermell fosc, llis o lleugerament aspre. La pasta de la sobriassada de Mallorca és tova, cohesionada, untuosa i poc fibrosa. Al tall s'observa el seu delicat aspecte vermell marmori. En boca s'aprecien els sabors de les espècies en el retrogut.

Quant a les característiques físicoquímiques, la Sobriassada de Mallorca compleix el requisits especificats a la *Taula 1*:

	<i>Sobriassada de Mallorca</i>	<i>Sobriassada de Mallorca de Porc negre</i>
Humitat	Màx. 35%	Màx. 30%
Greix (ES)	Màx. 85%	Màx. 80%
Proteïna (ES)	Mín. 8%	Mín. 13%
Hidrats de Carboni (ES)	Màx. 2.5%	Màx. 2.5%
Relació col·lagen/proteïna total (*100)	Màx. 30	Màx. 30

Taula 1

A més de les anteriors característiques, la Sobriassada de Mallorca complirà una de les condicions següents: "pH<4.5" o "Aw <0.91" o "Aw ≤ 0.95 si el pH ≤ 5.2".

La zona d'elaboració i curació de la Sobriassada de Mallorca és exclusivament l'illa de Mallorca.

1. Normes d'elaboració

Les tècniques emprades en l'elaboració, curat i conservació de la Sobriassada de Mallorca segueixen les pràctiques locals que tendeixen a obtenir productes de màxima qualitat, mantenint els trets característics tradicionals de les sobriassades emparades per la IGP.

L'elaboració de la Sobriassada de Mallorca consisteix en el picat de la carn, l'addició i mescla del pebre bord, de la sal i de les espècies, i per finalitzar es procedeix a omplir els budells amb la pasta obtinguda.

El curat de les sobriassades es realitza en recintes adequats, on hi romanen el temps necessari per tal que les sobriassades adquireixin les característiques físicoquímiques i sensorials desitjades. En el curat de les sobriassades emparades per la IGP s'apliquen les tècniques de neteja i tractament superficial necessàries autoritzades pel Consell Regulador.

2. Dades de producció

En el 2008, la producció total de la IGP Sobriassada de Mallorca ha superat en un +4,4% el volum de producció de l'any anterior i ha assolit els 2.650.969 kg. El 5,7% d'aquest volum, uns 150.000 kg, ha estat de Sobriassada de Mallorca de Porc Negre.

Respecte de 2007, cal destacar l'important descens que ha sofert la producció de Sobriassada de Mallorca de Porc Negre, que ha estat del -13,1%; mentre que la Sobriassada de Mallorca ha incrementat la seva producció en un +5,6%. La *Taula 2* recull les dades de producció de la IGP des de l'any 2002.

La darrera columna de la taula mostra l'índex **IR6**, que relaciona els valors obtinguts en el 2008 amb els valors mitjans del període 2002-2007. Aquest índex permet fer una valoració més general de les dades dels darrers sis anys. Així, els valors d'IR6, que han estat molt semblants als de la variació 08/07, indiquen que

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Indústries elaboradores inscrites	<i>Sobriassada de Mallorca</i>	29	28	25	25	24	24	24	=	
	<i>Sobriassada de Mallorca de Porc Negre</i>	19	16	14	13	14	14	15	+1	
Producció Sobriassada protegida (kg)	<i>Sobriassada de Mallorca</i>	2.464.165	2.395.558	2.440.983	2.237.547	2.272.001	2.367.576	2.500.959	5,6%	5,8%
	<i>Sobriassada de Mallorca de Porc Negre</i>	176.412	166.558	178.254	151.243	150.161	172.726	150.010	-13,1%	-9,6%
	TOTAL	2.640.577	2.562.095	2.619.237	2.388.790	2.422.162	2.540.302	2.650.969	4,4%	4,8%

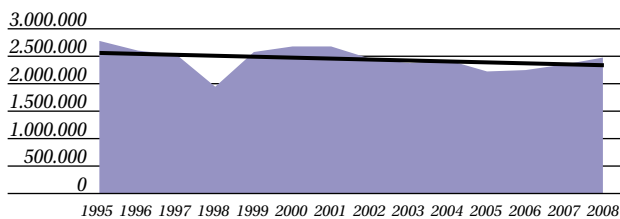
Taula 2

el comportament en el 2008 continua amb la tendència dels darrers sis anys.

Ara bé, si tenim en compte les dades de producció des de l'inici de la IGP, les tendències són: cap a l'estabilitat en el cas de la Sobrassada de Mallorca; i clarament positiva, en el cas de la Sobrassada de Mallorca de Porc Negre. Els Gràfics 1 i 2 mostren aquestes evolucions.

Evolució de la producció de la Sobrassada de Mallorca (1995-2008)

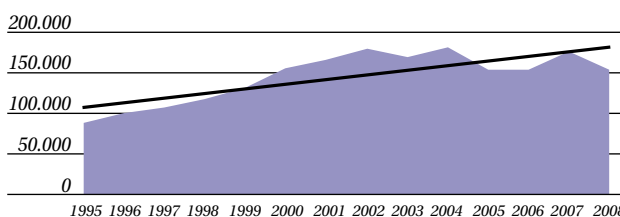
kg

Gràfic 1

Evolució de la producció de la Sobrassada de Mallorca de Porc Negre (1995-2008)

kg

Gràfic 2

3. Dades de comercialització

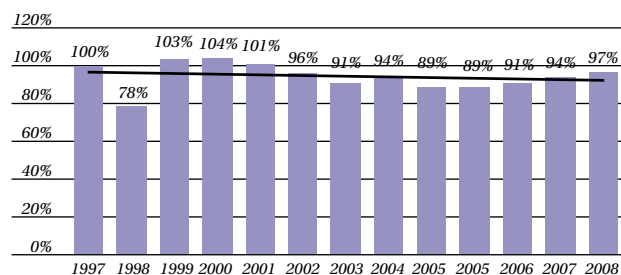
La Taula 3 exposa les dades de comercialització des del 2002.

Globalment, el volum de comercialització de la IGP Sobrassada de Mallorca ha augmentat en un +3,1% respecte de 2007 i, per tant, continua amb el comportament positiu dels darrers tres anys.

Així també ho indica el valor de l'índex IR6, que ha estat de 4,6%. És a dir, comparant el volum de comercialització mitjà del període 2002-2007, en el 2008 s'ha donat un creixement del +4,6%.

El Gràfic 3 representa l'evolució de la comercialització global de la Sobrassada de Mallorca des de l'any 1997. Degut a la importància relativa de la Sobrassada de Mallorca respecte del total de producte emparat, aquesta és la que marca la tendència general de la IGP. S'observa que aquesta tendència es manté estable, indicatiu de les dificultats que presenta el producte per augmentar la quota de mercat.

Evolució de la comercialització TOTAL de Sobrassada de Mallorca (1997-2008) / Índex 100% - Any 1997

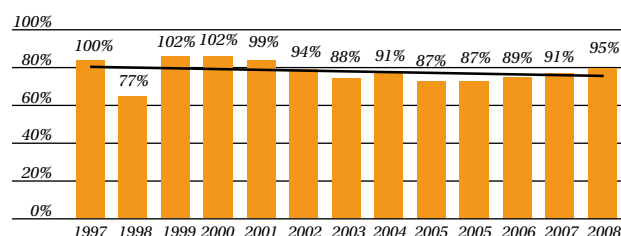

Gràfic 3

Per tipus de producte emparat, cal destacar que en el 2008 la comercialització de Sobrassada de Mallorca de Porc Negre ha mostrat un descens del -9,3%, mentre que les vendes de Sobrassada de Mallorca han crescut respecte de 2007 en un +4,0%, amb un volum que supera les 2.400 tones. L'índex IR6 ha estat molt semblant, en ambdós casos, a la variació 08/07, la qual cosa indica que el comportament en el 2008 continua amb la tendència dels darrers sis anys.

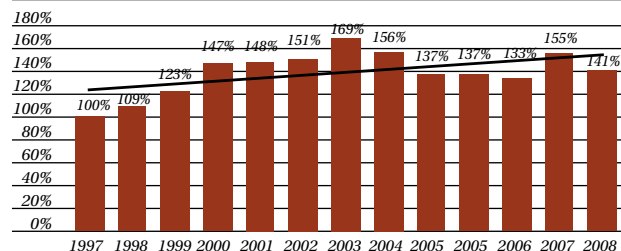
Ara bé, si comparem les tendències de la comercialització dels dos tipus de Sobrassada de Mallorca des de l'any 1997 (Gràfics 4 i 5), podem veure que, a diferència de la Sobrassada de Mallorca, la línia de tendència de la comercialització de Sobrassada de Mallorca de Porc Negre s'ha mantingut clarament a l'alça des de l'inici de la seva comercialització.

Evolució de la comercialització de Sobrassada de Mallorca (1997-2007) / Índex 100% - Any 1997

Gràfic 4

Evolució de la comercialització de Sobrassada de Mallorca de Porc Negre (1997-2007) / Índex 100% - Any 1997

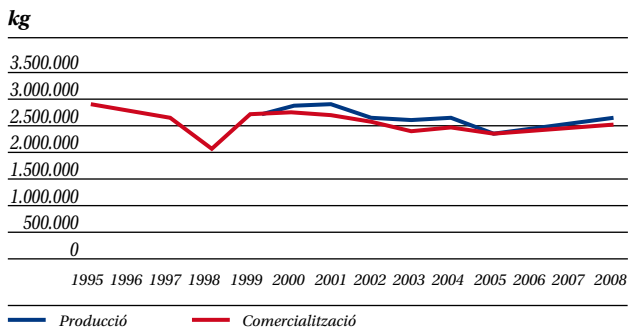
Gràfic 5

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	IR6
Sobrassada de Mallorca	2.394.442	2.237.258	2.328.839	2.206.007	2.269.270	2.324.394	2.416.517	4,0%	5,4%
Sobrassada de Mallorca de Porc Negre	159.417	177.860	164.994	144.919	140.494	163.456	148.222	-9,3%	-6,5%
TOTAL	2.553.859	2.415.118	2.493.833	2.350.926	2.409.764	2.487.850	2.564.739	3,1%	4,6%

Taula 3

En el Gràfic 6 podem veure que la producció i la comercialització globals de la IGP Sobrassada de Mallorca han tingut una evolució paral·lela al llarg dels anys, que és el resultat de l'adaptació de l'oferta a la demanda que han fet els productors de Sobrassada de Mallorca.

Evolució de la producció i comercialització de aobrassada protegida por la IGP (1995-2008)

Gràfic 6

Mercats de comercialització

La Taula 4 mostra les dades de comercialització de la IGP Sobrassada de Mallorca, segons els mercats de destí.

Com ja s'ha mencionat abans, la comercialització total de la IGP Sobrassada de Mallorca s'ha incrementat en el 2008 en un +3,1% respecte de l'any anterior. Per destins, el comportament de les vendes ha estat en general positiu, a excepció de les Illes Balears, on es produí un descens del -6,3%.

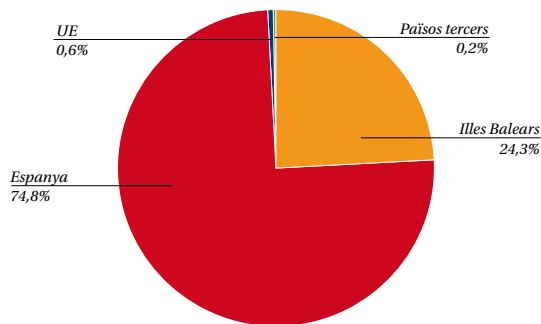
Malgrat aquest descens, les Illes Balears suposen el segon destí principal de les vendes de la IGP, amb el 22,1%. La península ocupa el primer lloc, amb el 76,7% de les vendes totals. Per tant, és el mercat espanyol el que té major importància per a la comercialització de Sobrassada de Mallorca, ja que les vendes nacionals representaren el 98,8% del total comercialitzat.

Els Gràfics 7 i 8 mostren la distribució dels mercats de comercialització de la IGP Sobrassada de Mallorca en els anys 2007 i 2008.

Exportacions

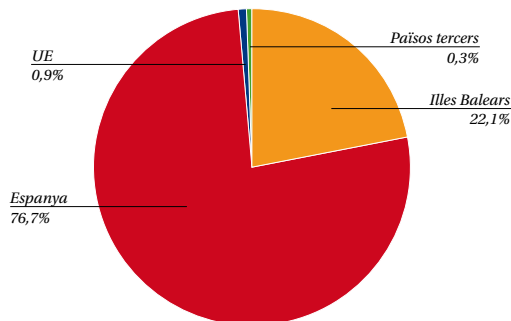
Quant a les vendes a l'estranger, cal destacar que en el 2008 s'han incrementat en un +42,5% respecte de l'any anterior. Malgrat això, les exportacions han representat només l'1,2% del total de la comercialització de la IGP.

Mercats de comercialització 2007

Gràfic 7

Mercats de comercialització 2008

Gràfic 8

Per destins, els països de la Unió Europea són els majoritaris, ja que han representat el 78% de les exportacions realitzades en el 2008. Respecte de l'any anterior, han mostrat un important creixement, de l'ordre del +57,6%.

Quant als països tercers, que han representat el 22% restant del total exportat, han mostrat un augment més moderat, del +6,4%.

El Gràfic 9 mostra l'evolució de les exportacions de la IGP Sobrassada de Mallorca des de l'any 1997. S'observa que la tendència general és cap a l'estabilitat.

4. Preus

D'acord amb les dades del Consell Regulador, en el 2008 els preus més freqüents dels productes emparats per la IGP Sobrassada de Mallorca han estat el següents: 4,00 €/kg (+4,4% respecte de 2007) per a la Sobrassada de

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Illes Balears				499.523	583.469	605.430	567.014	-6,3%
Espanya	2.512.613	2.379.275	2.461.810	1.821.530	1.793.650	1.861.732	1.968.242	5,7%
UE	41.246	35.843	32.023	26.786	26.902	14.603	23.011	57,6%
Països tercers	0	0	0	3.087	5.743	6.085	6.472	6,4%
TOTAL	2.553.859	2.415.118	2.493.833	2.350.926	2.409.764	2.487.850	2.564.739	3,1%

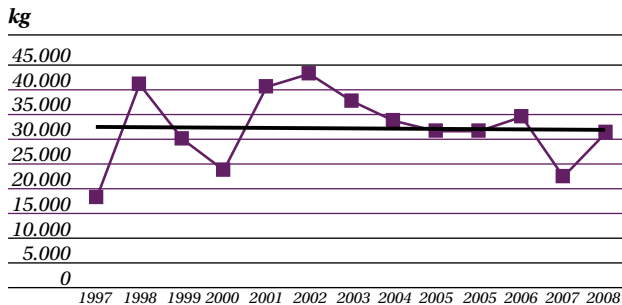
(fins l'any 2005 les dades de comercialització a les Illes Balears estaven incloses dins el mercat espanyol)

Taula 4

Mallorca; i 10,37 €/kg (es manté estable respecte de 2007) per a la Sobrassada de Mallorca de Porc Negre.

Amb aquests preus, la facturació total obtinguda en el 2008 ha estat de 11.203.130 €, un +5,7% més que l'any anterior.

Evolució de les exportacions (2002-2008)

Gràfic 9

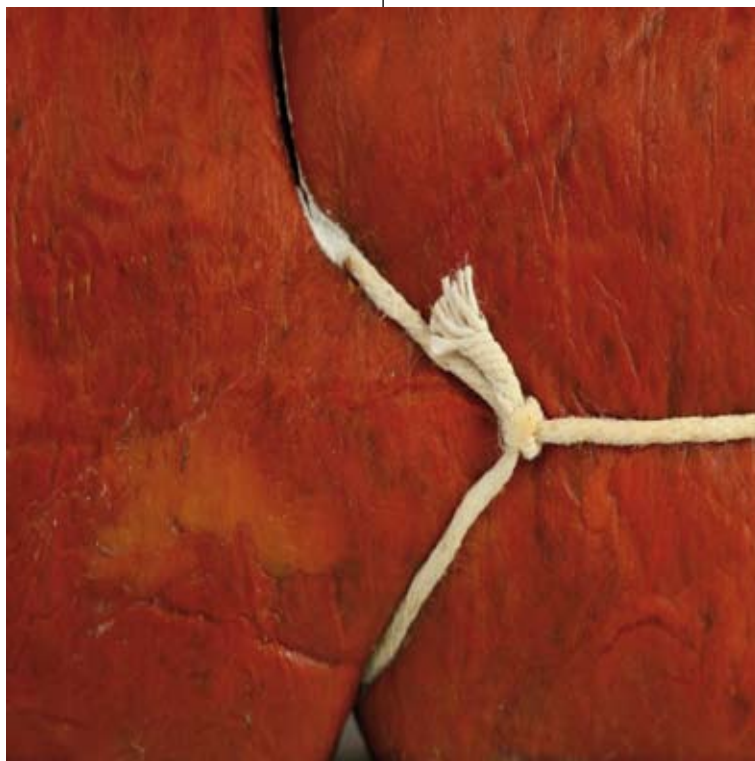
Norma legal

La Sobrassada de Mallorca va obtenir la protecció com a Denominació Específica l'any 1993.

- Decret 136/1993, de 16 de desembre de 1993, de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de les Illes Balears: *Reglament de la Denominació Específica "Sobrassada de Mallorca" i del seu Consell Regulador*. BOCAIB núm. 157, de 28 de desembre de 1993.
- Correcció d'errors del Decret 136/1993, de 16 de desembre de 1993. BOCAIB núm. 7, de 17 de gener de 1994.
- Resolució 1/94, de 13 de gener de 1994, del Consell Regulador de la Denominació Específica "Sobrassada

de Mallorca" per la qual es regula la comercialització de porcions de Sobrassada de Mallorca en tarrines. BOCAIB núm. 84, de 5 de juliol de 1997.

- Resolució 2/94, de 13 de gener de 1994, del Consell Regulador de la Denominació Específica "Sobrassada de Mallorca" per la qual es regula la utilització d'additius en l'elaboració de Sobrassada de Mallorca. BOCAIB núm. 84, de 5 de juliol de 1997. **DEROGADA**
- Resolució 3/94, de 13 de gener de 1994, del Consell Regulador de la Denominació Específica "Sobrassada de Mallorca" per la qual s'autoritza la substitució de la utilització de les etiquetes del Consell Regulador per la impressió del seu emblema en les etiquetes de les firmes. BOCAIB núm. 84, de 5 de juliol de 1997.
- Correcció d'errors de la Resolució 3/94, de 13 de gener de 1994, del Consell Regulador de la Denominació Específica "Sobrassada de Mallorca" per la qual s'autoritza la substitució de la utilització de les etiquetes del Consell Regulador per la impressió del seu emblema en les etiquetes de les firmes. BOCAIB núm. 145, de 22 de novembre de 1997.
- Acord intern de 2 d'abril de 1996 del ple del Consell Regulador de la Denominació Específica Sobrassada de Mallorca, pel qual s'estableixen les condicions mínimes de les instal·lacions per a l'elaboració i curat de la sobrassada protegida.
- Decret 125/1997, de 3 d'octubre, pel qual es modifica el Reglament de la Denominació Específica Sobrassada de Mallorca. BOCAIB núm. 131, de 21 d'octubre de 1997.
- Resolució de 3 de juny de 1997 del Consell Regulador de la Denominació Específica "Sobrassada de Mallorca" per la qual es regula la utilització d'additius en l'elaboració de Sobrassada de Mallorca. BOCAIB núm. 146, de 25 de novembre de 1997.

INDICACIÓ GEOGRÀFICA PROTEGIDA ENSAÏMADA DE MALLORCA

L'Ensaïmada de Mallorca és un producte de pastisseria elaborat a partir de farina de força, saïm, sucre, ous, aigua i llevat, amb forma d'espiral i sovint recoberta de sucre en pols.

Sota la indicació geogràfica protegida Ensaïmada de Mallorca estan protegits dos tipus de producte:

- *Ensaïmada de Mallorca*: elaborada amb els ingredients anteriors i anomenada també *llisa*.
- *Ensaïmada de Mallorca farcida de cabell d'àngel*: farcida de confitura de polpa de carabassa.

En acabar el procés d'elaboració, l'Ensaïmada de Mallorca té forma d'espiral de dues o més voltes, sempre en el sentit de les agulles del rellotge. La superfície és ondulada, ferma, cruixent i trencadissa, de color daurat brillant (si està cobert de sucre en pols, el color és blanquinós). La base de l'Ensaïmada de Mallorca és greixosa. A l'interior de l'Ensaïmada de Mallorca s'aprecien fàcilment els fulls de la pasta, resultat de l'etapa de laminat del procés d'elaboració. A l'interior de la pasta de l'Ensaïmada de Mallorca farcida de cabell d'àngel s'observen clarament els filaments de cabell d'àngel.

Quant a les característiques químiques, l'Ensaïmada de Mallorca reuneix el requisits següents:

	<i>Ensaïmada de Mallorca</i>	<i>Ensaïmada de Mallorca farcida de cabell d'àngel</i>
Humitat	10-20%	15-35%
Greix	20-45%	15-40%

La zona d'elaboració de l'Ensaïmada de Mallorca és exclusivament l'illa de Mallorca.

1. Normes d'elaboració

L'elaboració de l'Ensaïmada de Mallorca comença amb la mescla i amassat dels ingredients, a excepció del saïm. La pasta obtinguda s'estira formant una fina là-

mina, que es cobreix totalment de saïm; tot seguit, la làmina de pasta s'enrodilla sobre ella mateixa, la qual cosa permetrà que es formin les làmines fines que en el producte acabat donen lloc als "fulls" característics de l'Ensaïmada de Mallorca. Una vegada enrodillada, es forma l'espiral amb la pasta i es fermenta durant un temps mínim de 12 hores. Finalment, es cou al forn fins que adquireix les característiques físico-químiques i sensorials de l'Ensaïmada de Mallorca.

2. Dades de comercialització

L'any 2008, el nombre d'empreses inscrites en el Registre d'Elaboradors del Consell Regulador de la IGP Ensaïmada de Mallorca s'ha mantingut estable respecte de l'any anterior. Així, en acabar l'any, el C.R. comptava amb un total de 46 empreses inscrites.

Pel que fa a la producció i comercialització total d'Ensaïmada de Mallorca, l'any 2008 s'han produït un total de 141.540 kg de producte emparat, la qual cosa suposa una disminució important respecte del 2007, de l'ordre del -26,6%.

La *Taula 1* recull les dades més significatives relacionades amb la producció i comercialització de la IGP Ensaïmada de Mallorca des de l'any 2002.

L'índex **IR6** per a la producció i comercialització total de la IGP relaciona el volum obtingut en el 2008 amb el volum mitjà del període 2002-2007. Aquest índex ha estat de -30,4%, la qual cosa indica que en el 2008 la producció i comercialització ha estat un -30,4% inferior a la mitjana dels darrers sis anys. Com que el valor d'IR6 ha estat molt semblant al de la variació 08/07, que ha estat del -26,6%, el comportament mostrat l'any 2008 s'ha de valorar negativament tant respecte del 2007 com respecte de l'esmentat període. Per tant, es conclou que en el 2008 s'ha continuat amb la tendència negativa dels darrers anys.

La Taxa de Variació Interanual 2002-2008 (TVI) és un altre paràmetre utilitzat en termes de comercialització per valorar la tendència global. En el cas de les vendes de la IGP Ensaïmada de Mallorca ha estat de -7,2%.

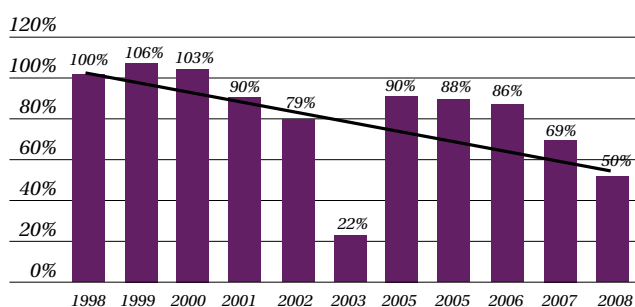
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Empreses inscrites	67	63	58	56	48	46	46	=
Producció total (kg)	221.500	63.218	253.421	248.332	241.452	192.805	141.540	-26,6%
Producció ensaïmades familiars en caixes (unitats)	443.000	105.000	310.000	309.000	306.500	239.500	179.500	-25,1%
Preu (€/kg)	4,42	4,42	12,37	11,53	11,72	11,71	11,87	+1,4%
Valor dels productes comercialitzats (€)	979.030	279.424	3.136.115	2.863.379	2.830.730	2.257.500	1.680.100	-25,6%

Taula 1

Això vol dir que durant el període 2002-2008, les vendes s'han reduït en un -7,2% cada any respecte de l'any anterior i la tendència general és, per tant, negativa.

El Gràfic 1 mostra l'evolució de la comercialització total d'Ensaïmada de Mallorca des de l'any 1998. Es pot observar la disminució constant que va experimentar des de 1999 i la forta caiguda de l'any 2003, en què les vendes assoliren el punt més baix. Després de la recuperació iniciada en el 2004, i quan semblava que s'estava aconseguint una situació d'equilibri, en el 2007 es va tornar a produir una caiguda important, que ha continuat en el 2008.

Evolució de la comercialització d'Ensaïmada de Mallorca (1998-2008) Índex 100% / Any 1998

Gràfic 1

3. Preus

Tal i com es mostra a la Taula 1, el preu mitjà al qual es pagaren les ensaïmades de Mallorca s'ha incrementat en un +1,4% i assolí els 11,87 €/kg. Aquest petit increment en el preu no ha estat suficient per compensar la gran reducció que s'ha produït en les vendes, la qual cosa ha donat lloc a un important descens en el valor dels productes comercialitzats (-25,6%), que ha assolit en el 2008 una facturació total de 1.680.100 €.

Norma legal

- Decret 181/1996, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria del Govern Balear: *Reglament de la Denominació Específica "Ensaïmada de Mallorca" i del seu Consell Regulador*. BOCAIB núm. 129, de 17 d'octubre de 1996. **DEROGAT**
- Decret 41/2003, de 25 d'abril, pel qual s'aprova amb caràcter transitori el Reglament de la Indicació Geogràfica Protegida Ensaïmada de Mallorca. BOIB núm. 63, de 06/05/2003.

IV. MARQUES DE GARANTIA

P M S (PORC MALLORQUÍ SELECTE)

1. Característiques de la Marca de garantia

Les carns amb la marca de garantia **PMS** són carns de porc de races i encreuaments seleccionats per la qualitat de les carns que proporcionen. L'Associació Provincial de Productors de Bestiar Porcí de Balears va crear i registrar la marca PMS, amb l'objectiu d'oferir al mercat un producte de qualitat diferenciada i garantida.

La marca PMS garanteix:

- La qualitat i la traçabilitat de cada peça de carn empaquetada sota la marca PMS.
- El control de l'alimentació dels animals.
- Mètodes de producció respectuosos amb el medi ambient.
- El benestar dels animals.

Per a l'obtenció d'una carn amb les característiques sensorials desitjades s'ha realitzat una rigorosa selecció genètica, i es controlen l'alimentació, el maneig i les condicions de sacrifici i de comercialització de la carn.

Segons el reglament de la marca de garantia, els porcs han de ser de les races: *duroc*, *landrace*, *pietrain*, *blanc belga* i *large white*, o dels encreuaments d'aquestes races autoritzades. L'alimentació dels animals es basa en un mínim d'un 60% de cereals i lleguminoses, incorporant en el pinso de finalització un mínim d'un 2% de garrova mallorquina.

El maneig evita al màxim l'estrès i garanteix el benestar dels animals els quals, prèviament al sacrifici, són sotmesos a repòs i dejuni.

Les canals dels animals són controlades i es desqualifiquen les de conformitat tipus O i P, per tal de garantir-ne la seva uniformitat i qualitat.

El reglament de la marca PMS classifica les canals, d'acord amb el seu pes, en els tipus següents:

- **Porcellat:** amb un pes de la canal de fins a 6,5 kg.
- **Porcell:** amb un pes de la canal de 6,5 a 13 kg.
- **Porc:** femelles i mascles castrats i encebats amb un pes de la canal de 60 a 90 kg.
- **Porc gras:** femelles i mascles castrats amb un pes de la canal superior als 100 kg.

Pel que fa a les explotacions per a la producció de PMS, el reglament distingeix els tipus següents:

- *Explotacions de reproducció:* són les que es dediquen a la producció de porcellets, que seran després sacrificats per ser comercialitzats com a porcellets, o bé es destinaran a explotacions d'engreix per a la producció de porcs.
- *Explotacions d'engreix:* no disposen de femelles que criïn, sinó que únicament engreixen els porcellets procedents d'altres explotacions productores.

- *Explotacions mixtes:* explotacions que fan el cicle tancat, és a dir, disposen de femelles que produeixen porcellets, els engreixen i en tenir el pes desitjat se sacrifiquen per a la seva comercialització.

La carn amb la marca de garantia PMS es comercialitza refrigerada i amb el logotip identificatiu, afegint en les presentacions envasades una contraetiqueta numerada.

2. Dades de producció i comercialització

Tota la informació que es detalla a continuació sobre les dades de producció i comercialització de la marca PMS, referides a l'any 2008, ha estat facilitada per l'Associació Provincial de Productors de bestiar porquí de Balears.

La *Taula 1* recull les dades de **producció**. Podem observar que s'ha produït un descens general en el nombre d'explotacions inscrites en els registres de la marca PMS, tant en el d'explotacions que crien animals com en el d'engreix. Ara bé, cal aclarir que, segons l'Associació Provincial de Productors de bestiar porquí de Balears, s'està produint un procés de concentració dels animals, ja que s'estan incorporant explotacions de gran tamany i s'estan tancant les més petites.

També cal destacar el fet que s'ha augmentat en vuit el nombre d'establiments minoristes qualificats per a la venda de carn PMS, que són ja 103.

Pel que fa al cens de ramat porquí inscrit a la marca PMS, s'ha produït una reducció del -9,5% tant d'animals reproductors com d'animals criats. Aquestes dades són especialment negatives si es comparen amb les dades aportades per l'Associació Nacional de Productors de Ramat Porquí (Anrogapor)¹, que estableix un creixement del +0,9% en el nombre total de porquins censats a Espanya. Ara bé, les dades obtingudes per la marca PMS són equiparables a les europees, ja que les dades de la UE han estat també negatives, amb un descens del -4,2% respecte de 2007.

La *Taula 2* mostra les dades de **comercialització** de la marca de garantia PMS des de l'any 2002.

En el 2008, s'ha produït un augment del nombre de porcs i porcells sacrificats amb la marca PMS, en un +1,4% i un +0,9% respectivament. En canvi, el nombre de porcellets sacrificats ha mostrat un descens de l'ordre del -1,9% respecte de 2007.

¹ AgroNegocios (abril 2009). "Notable ajuste del censo de ganado porcino en España durante 2008".

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07	
Explotacions i establiments inscrits	Explotacions de cria (porcellets)	9	14	56	61	69	61	52	-9
	Explotacions d'engreix	0	0	16	14	10	7	5	-2
	Explotacions mixtes: cria i engreix (cicle tancat)	27	54	72	75	79	68	55	-13
	Escorxadors qualificats	2	4	5	5	5	4	4	=
	Nº sales de despejament i emmagatzematge frigorífic	12	16	19	20	22	24	22	-2
	Establiments minoristes qualificats	45	57	69	76	83	95	103	+8
Dades de producció	Nombre d'animals reproductors	6.008	8.496	9.145	9.706	10.047	7.841	7.096	-9,5%
	Nombre d'animals criats	119.960	127.440	-	-	-	141.138	127.708	-9,5%

Taula 1

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	08/07
Nombre d'animals sacrificats	Porcs	18.453	22.043	23.987	25.310	15.681	19.264	19.529	+1,4%
	Pocells	12.869	18.905	20.465	30.971	38.679	40.019	40.391	+0,9%
	Porcellets	-	-	3.971	11.016	15.036	16.185	15.874	-1,9%
Preu mig de les canals	Porcs €/kg	1,382	1,214	1,291	1,425	1,491	1,406	1,421	+1,1%
	Porcells €/unitat	39	31,5	32,25	34,10	37,55	34,05	32,25	-5,3%
	Porcellets €/unitat	sd	Sd	25,50	29,75	31,30	30,10	27,45	-8,8%
Increment de preu respecte de porcs no qualificats com a PMS	Porcs €/kg	0,069	0,04	0,06	0,07	0,093	0,098	0,03	-69,4%
	Porcells €/unitat	3,005	4	5	4,50	5,20	3,65	1,50	-58,9%
	Porcellets €/unitat	sd	sd	sd	sd	sd	2,50	1,50	-40,0%
Volum de comercialització (tones)		1.467,6	1.776,1	2.114,9	2.373,1	1.683,6	1.949,0	1.986,7	+1,9%
Valor de comercialització (€)		2.414.544	2.602.523	3.095.711	4.281.800	3.767.734	3.915.602	3.911.509	-0,1%

sd: sense dades

Taula 2

Per tal de calcular els quilos de carn PMS que s'han comercialitzat globalment, i d'acord amb les dades facilitades pel titular de la marca, s'han considerat els següents pesos mitjans de les canals:

- Porcs: 78,31 kg
- Porcells: 9,19 kg
- Porcellets: 5,43 kg

Amb aquestes dades, el volum total de comercialització de carn amb la marca de garantia PMS en el 2008 ha estat de 1.986,7 tones, un valor que resulta un +1,9% superior al de l'any anterior. Aquestes dades de comercialització són comparables a la tendència general del mercat nacional, ja que d'acord amb les dades aportades per l'Associació Nacional de Comerciants de Ramat Porquí (Ancoporç)², el volum de carn de porc obtingut des de gener a octubre de 2008 ha resultat un +2,5% superior al volum obtingut en mateix període de l'any anterior.

En el 2008 s'ha produït un augment del **preu** de venda de carn PMS procedent de porcs, de l'ordre del +1,1%. En canvi, la carn de pocells i porcellets ha sofert un descens, del -5,3% i del -8,8% respectivament.

Malgrat l'increment en el volum de carn PMS comercialitzada i a causa de la baixada dels preus, el valor dels productes comercialitzats com a PMS s'ha reduït lleugerament en el 2008 (-0,1%) i assoleix els 3.911.509 euros.

² EFEAGRO (gener 2009). "El sector del porcino asegura que en 2008 se ha perdido 35 euros por cerdo producido".

M M S

1. Característiques de la Marca de garantia

Les carns amb la marca de garantia **MMS** són carns d'oví procedents d'animals criats en explotacions qualificades, en les condicions més òptimes per a l'obtenció de canals de màxima qualitat. L'Associació del Me Nostro va crear i registrar la marca MMS, amb l'objectiu d'oferir al mercat un producte diferenciat i amb una qualitat garantida.

Els animals destinats a produir carn amb la marca MMS han de néixer, ser criats i engreixats dins el territori de la Unió Europea. Abans de ser destinats al punt de sacrifici, els animals s'identifiquen a la pròpia explotació mitjançant una marca auricular que indiqui la data de naixement, el número de registre de l'explotació d'origen i el logotip de la marca de garantia MMS.

El titular de la marca du a terme, mitjançant el seu servei de control, un continu control per tal d'assegurar l'ús correcte de la marca MMS. Alguns dels aspectes a controlar són:

- Les pràctiques de l'explotació d'origen (amb especial atenció als tractaments terapèutics i al registre de naixements i sortides d'animals).
- La identificació dels animals des de la granja d'origen fins a la canal o peça final de carn (traçabilitat).
- La separació entre els animals MMS i la resta d'ovins als escorxadors abans del seu sacrifici.
- L'únic mètode de conservació de la carn MMS és la refrigeració i es prohibeix totalment la congelació de les canals i peces de carn.

El Servei de Control de la marca MMS autoritza, registra i qualifica les explotacions, els escorxadors, les

sales d'especejament, els magatzems frigorífics i els establiments minoristes de venda.

El reglament de la marca MMS estableix les característiques que han de presentar les canals per a poder ser qualificades i identificades amb la marca de garantia. Així mateix, classifica les canals (d'acord amb el seu pes, l'edat de l'animal en el moment del sacrifici, l'alimentació i la raça) en els tipus següents:

- **Tendral:** amb un pes de la canal inferior a 6 kg, una edat màxima de l'animal de 5 setmanes, alimentat fonamentalment amb llet materna i sense especificació de raça.
- **Me:** amb un pes de la canal de 6 a 13 kg, una edat màxima de l'animal de 13 setmanes i procedent de races i encreuaments amb aptitud càrnica.

2. Dades de producció i comercialització

El 2008 ha estat el tercer any en què s'han recopilat les dades de producció i comercialització de la marca MMS, que han estat facilitades per l'Associació del Me Nostro.

La Taula 1 recull les dades de producció i comercialització d'aquests tres anys, així com la variació experimentada l'any 2008 respecte de l'anterior.

El nombre d'animals inscrits a la marca MMS s'ha reduït de manera general. Segons el tipus d'animals, el descens ha estat del -3,4% per als reproductors i del -5,6% per als criats.

Quant a les dades de sacrifici i comercialització, en el 2008 s'han sacrificat un total de 3.582 "tendrals" i 2.655 "mens". Respecte del 2007, s'ha produït un increment del nombre de "tendrals" sacrificats, de l'ordre del +11,2%; mentre que el nombre de "mens" s'ha reduït de manera significativa amb una caiguda del -21,7%.

DADES DE PRODUCCIÓ	2006	2007	2008	08/07
Explotacions inscrites	112	112	112	=
Escorxadors qualificats	1	1	1	=
Sales frigorífiques inscrites	0	0	0	=
Minoristes de venda qualificats	24	24	24	=
Nombre d'animals reproductors	3.560	3.520	3.400	-3,4%
Nombre d'animals criats	7.731	6.610	6.237	-5,6%
DADES DE COMERCIALIZACIÓ	2006	2007	2008	08/07
Nombre TENDRALS sacrificats	3.122	3.221	3.582	11,2%
Nombre MENS sacrificats	3.601	3.389	2.655	-21,7%
Volum total de comercialització (kg)	55.985	54.695	49.376	-9,7%
Valor de comercialització (€)	350.490	301.299	329.853	9,5%

Taula 1

Per tal de calcular la quantitat de carn MMS que s'han comercialitzat globalment, i d'acord amb les dades facilitades pel titular de la marca, s'han considerat els següents pesos mitjans de les canals:

- Tendral: 6,15 kg
- Me: 10,30 kg

Amb aquestes dades, el volum total de comercialització de carn amb la marca de garantia MMS en el 2008 ha estat de 49.375,8 kg, un -9,7% menys que l'any anterior. A nivell estatal, la situació no ha estat millor, ja que la caiguda del consum de carn d'oví continua amb la seva tendència negativa dels darrers anys i ha de fer front a una greu situació. Com a segon país productor¹

de la UE que és, Espanya ha sofert una caiguda del -8% en el nombre d'animals criats en els darrers 4 anys.

Aquesta situació negativa també es generalitza a nivell europeu, ja que la producció d'oví ha disminuït en un -20% en els darrers anys².

Els **preus** de venda de les canals en el 2008 han estat superiors als de l'any anterior (+10,5% per al "tendral" i 24,0% per al "me"), amb uns preus mitjans de 7,91 €/kg per a la categoria "tendral" i de 5,69 €/kg per al "me".

Degut a aquesta pujada dels preus, la facturació total de la marca MMS en el 2008 ha estat un +9,5% superior a la del 2007, amb un total de 329.853 euros facturats per la marca de garantia.

¹ EFE (març 2008). "España solicitará medidas europeas para mantener la producción de cordero". www.soitu.es

² EFE (setembre 2008). "Los países productores de cordero, como España, reclaman más ayudas europeas". www.soitu.es

ÉSMEL

1. Característiques de la Marca de garantia

La marca ÉSMEL és propietat de l'Agrupació per a la Defensa de l'Abella Autòctona Mallorquina, qui autoritza l'ús de la marca de garantia a qualsevol apicultor i/o envasador dels diferents Estats membres de la Unió Europea, les instal·lacions dels quals compleixin els requisits del reglament de la marca. La seva finalitat és l'obtenció de mel d'una qualitat diferenciada i garantida.

Només la mel procedent de caseres que no han estat sotmeses a cap tractament químic o alimentació durant el temps de melada poden fer ús de la marca. El seu reglament estableix els tipus de mels que es poden produir segons el seu origen botànic (mel de flors i mel de melada), i segons la seva presentació o mètode d'obtenció (mel en bresca, mel amb bresca i mel centrifugada).

El reglament de la marca ÉSMEL estableix les condicions per poder fer ús de la marca de garantia, quant a:

- les correctes pràctiques dels productors: maneig de les caseres, recol·lecció de la mel, extracció, filtració, emmagatzematge, envasament i etiquetatge.
- el mètode d'identificació de les caseres i els registres de traçabilitat.
- el procediment d'inscripció i els registres dels apicultors i envasadors.
- les característiques de la mel amb dret a l'ús de la marca (sensorials, fisicoquímiques i melisopalino-lògiques).

L'Agrupació per a la Defensa de l'Abella Autòctona Mallorquina estableix els mecanismes de control necessaris per a garantir el bon ús de la marca de garantia ÉSMEL, que són de dos tipus: controls de verificació de dades del registre d'apicultors i controls de verificació de la qualitat dels seus productes.

2. Dades de producció i comercialització

La Taula 1 recull les dades de **producció i comercialització** de la marca de garantia ÉSMEL, que han estat facilitades per l'Agrupació per a la Defensa de l'Abella Autòctona Mallorquina.

En el 2008 el nombre de productors no ha variat, mentre que el nombre d'envasadors ha estat d'un més que l'any anterior. Així mateix, s'ha produït un augment en el nombre de caseres respecte del 2007.

La producció i comercialització de mel protegida amb la marca de garantia ÉSMEL ha estat molt inferior a la del 2007, amb un descens del -58,1%. Segons l'Agrupació per a la Defensa de l'Abella Autòctona Mallorquina, les condicions meteorològiques desfavorables han provocat aquesta important caiguda en la producció de mel.

El **preu** del producte ha superat en un +27,8% el del 2007. Malgrat aquesta pujada del preu, la facturació total de la marca en el 2008 ha estat un -46,5% inferior a la de l'any anterior a causa de la caiguda del volum de comercialització. En el 2008, el valor total obtingut per la marca ÉSMEL ha estat de 50.600 euros.

	2006	2007	2008	08/07	
	<i>caseres</i>	700	650	700	+50
Inscrits	<i>productors</i>	10	10	10	=
	<i>envasadors</i>	5	4	5	+1
	Producció total (kg)	10.350	10.500	4.400	-58,1%
Comercialització total (kg)	10.350	10.500	4.400	-58,1%	
Preu mitjà de venda (€/kg)	9,00	9,00	11,50	27,8%	
Facturació (€)	93.150	94.500	50.600	-46,5%	

Taula 1

MEL d' m'

1. Característiques de la Marca de garantia

La marca MEL d' m' és propietat del Consell Insular de Menorca, qui autoritza l'ús de la marca de garantia a les persones físiques o jurídiques que compleixin els requisits del Reglament de la marca. La seva finalitat és l'obtenció de mel d'una qualitat diferenciada i garantida. El titular de la marca podrà autoritzar el seu ús als operadors comunitaris que acceptin les condicions establertes en el Reglament de la marca.

L'esmentat Reglament estableix els tipus de mels que es poden produir segons el seu origen botànic i segons la seva presentació o mètode d'obtenció. Així mateix, estableix les característiques fisicoquímiques, polinològiques i organolèptiques de les mels per poder ser emparades per la marca MEL d' m'.

De igual forma, s'estableixen les condicions per poder fer ús de la marca de garantia, quant a:

- les correctes pràctiques dels productors: maneig de les caseres, recol·lecció de la mel, extracció, emmagatzematge, envasament i etiquetatge.
- el procediment d'inscripció i els registres de les explotacions i productors apícoles.
- el procediment d'inscripció i els registres de les instal·lacions d'extracció, emmagatzematge i/o envasament.

Els mecanismes de control necessaris per a garantir el bon ús de la marca de garantia MEL d' m' estan definits també en el Reglament i es realitzarà mitjançant les corresponents inspeccions i els controls de verificació dels processos de producció, envasament i mecanismes d'autocontrol.

2. Dades de producció i comercialització

El 2008 ha estat el primer any en què s'han obtingut les dades de producció i comercialització de la marca de garantia MEL d' m', que han estat facilitades pel Consell Insular de Menorca. La *Taula 1* recull aquestes dades.

	2008
Inscrits	<i>caseres</i> 421
	<i>productors</i> 6
	<i>envasadors</i> 6
Producció (kg)	<i>taronger</i> 0
	<i>mil flors</i> 2.125
	<i>garrover</i> 0
	TOTAL 2.125
Comercialització (kg)	<i>taronger</i> 0
	<i>mil flors</i> 1.875
	<i>garrover</i> 0
	TOTAL 1.875
Preu mitjà de venda (€/kg)	7,36
facturació (€)	13.803

Taula 1

V. TAULES

RESUM

Taula Resum I

<i>Denominació</i>	<i>Volum comercialització (mil kg o mil L)</i>	<i>Variació respecte de 2007</i>		
	<i>DO Binissalem</i>	1.318,9	-0,1%	
	<i>DO Pla i Llevant</i>	959,9	0,8%	
	Total vins amb DO	2.278,8	0,2%	
VINS	<i>Vi de la terra Illes Balears</i>	276,2	-59,1%	
	<i>Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord</i>	64,1	-27,4%	
	<i>Vi de la terra Eivissa</i>	77,6	6,9%	
	<i>Vi de la terra Illa de Menorca</i>	35,5	-2,4%	
	<i>Vi de la terra Formentera</i>	13,5	-20,9%	
	<i>Vi de la terra Mallorca</i>	576,5	1.046,9%	
	Total Vi de la terra	1.043,4	10,9%	
	TOTAL VI	3.322,3	3,4%	
	BEGUDES ESPIRITUOSES	<i>DG Herbes de Mallorca</i>	1.355,3	0,1%
		<i>DG Gin de Menorca</i>	288,7	-7,2%
<i>DG Herbes Eivissenques</i>		263,3	9,1%	
<i>DG Palo de Mallorca</i>		88,0	-15,8%	
TOTAL ESPIRITUOSES		1.995,3	-0,7%	
ALIMENTS	<i>DO Mahón-Menorca</i>	2.238,2	-9,2%	
	<i>DO Oli de Mallorca</i>	99,5	18,3%	
	<i>IGP Sobrassada de Mallorca</i>	2.564,7	3,1%	
	<i>IGP Ensaimada de Mallorca</i>	141,5	-26,6%	
	TOTAL ALIMENTS DO + IGP	5.043,9	-3,6%	
M.GARANTIA	<i>M. G. PMS</i>	1.986,7	1,9%	
	<i>M. G. ÉSMEL</i>	4,4	-58,1%	
	<i>M. G. MMS</i>	49,4	-9,7%	
	<i>M. G. MEL D' M'</i>	1,9	--	
	TOTAL MARQUES GARANTIA	2.042,4	1,4%	
	TOTAL	12.403,9	-0,5%	

Taula Resum II

<i>Denominació</i>	<i>Valor comercialització (mil €)</i>	<i>Variació respecte de 2007</i>		
	<i>DO Binissalem</i>	7.136,2	4,8%	
	<i>DO Pla i Llevant</i>	4.512,2	-1,2%	
	Total vins amb DO	11.648,4	2,4%	
VINS	<i>Vi de la terra Illes Balears</i>	2.067,3	-52,2%	
	<i>Vi de la terra Serra de Tramuntana-Costa Nord</i>	473,7	-37,7%	
	<i>Vi de la terra Eivissa</i>	422,7	9,7%	
	<i>Vi de la terra Illa de Menorca</i>	296,9	18,5%	
	<i>Vi de la terra Formentera</i>	168,4	-13,2%	
	<i>Vi de la terra Mallorca</i>	3.732,2	877,0%	
	Total Vi de la terra	7.161,2	13,7%	
	TOTAL VI	18.809,6	6,5%	
	BEGUDES ESPIRITUOSES	<i>DG Herbes de Mallorca</i>	9.713,5	18,1%
		<i>DG Gin de Menorca</i>	2.366,5	-2,4%
<i>DG Herbes Eivissenques</i>		1.941,8	11,8%	
<i>DG Palo de Mallorca</i>		723,7	-3,6%	
TOTAL ESPIRITUOSES		14.745,5	12,3%	
ALIMENTS	<i>DO Mahón-Menorca</i>	14.772,0	-9,2%	
	<i>DO Oli de Mallorca</i>	1.059,0	-3,7%	
	<i>IGP Sobrassada de Mallorca</i>	11.203,1	5,7%	
	<i>IGP Ensaimada de Mallorca</i>	1.680,1	-25,6%	
	TOTAL ALIMENTS DO + IGP	28.714,2	-5,0%	
M.GARANTIA	<i>Marca de Garantia PMS</i>	3.911,5	-0,1%	
	<i>Marca de Garantia ÉSMEL</i>	50,6	-46,5%	
	<i>Marca de Garantia MMS</i>	329,8	9,5%	
	<i>Marca de Garantia MEL d' m'</i>	13,8	--	
	TOTAL MARQUES GARANTIA	4.305,7	-0,1%	
	TOTAL	66.575,0	1,7%	